

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Кодекс введено в дію з 1 квітня 1961 року

Законом Української РСР

від 28 грудня 1960 року

Із змінами і доповненнями, внесеними

указами Президії Верховної Ради Української РСР

від 27 червня 1961 року, ВВР, 1961 р., N 28, ст. 342,

від 27 червня 1961 року, ВВР, 1961 р., N 28, ст. 343,

від 21 липня 1961 року, ВВР, 1961 р., N 31, ст. 383,

від 8 січня 1962 року, ВВР, 1962 р., N 3, ст. 52,

від 10 вересня 1962 року, ВВР, 1962 р., N 37, ст. 461,

від 16 травня 1963 року, ВВР, 1963 р., N 21, ст. 360,

від 18 листопада 1963 року, ВВР, 1963 р., N 48, ст. 677,

від 9 липня 1964 року, ВВР, 1964 р., N 29, ст. 397,

від 25 листопада 1964 року, ВВР, 1964 р., N 49, ст. 685,

від 20 березня 1965 року, ВВР, 1965 р., N 14, ст. 244,

від 26 квітня 1965 року, ВВР, 1965 р., N 19, ст. 317,

від 26 березня 1966 року, ВВР, 1966 р., N 13, ст. 69,

від 17 серпня 1966 року, ВВР, 1966 р., N 32, ст. 195,

від 9 листопада 1966 року, ВВР, 1966 р., N 44, ст. 273,

від 26 серпня 1967 року N 284-VII, ВВР, 1967 р., N 34, ст. 243,

від 2 жовтня 1968 року N 1198-VII, ВВР, 1968 р., N 41, ст. 273,

від 13 січня 1969 року N 1516-VII, ВВР, 1969 р., N 4, ст. 14,

від 18 серпня 1969 року N 2159-VII, ВВР, 1969 р., N 35, ст. 287,

від 12 грудня 1969 року N 2368-VII, ВВР, 1969 р., N 50, ст. 388,

від 15 грудня 1969 року N 2377-VII, ВВР, 1969 р., N 51, ст. 392,

від 18 березня 1970 року N 2631-VII, ВВР, 1970 р., N 15, ст. 101,

від 25 серпня 1970 року N 2984-VII, ВВР, 1970 р., N 36, ст. 285,

<http://yurist-online.org/>

від 17 грудня 1971 року N 343-VIII, ВВР, 1971 р., N 52, ст. 399,
від 21 липня 1972 року N 862-VIII, ВВР, 1972 р., N 31, ст. 260,
від 26 лютого 1973 року N 1447-VIII, ВВР, 1973 р., N 11, ст. 80,
від 29 березня 1973 року N 1527-VIII, ВВР, 1973 р., N 15, ст. 110,
від 3 липня 1973 року N 1879-VIII, ВВР, 1973 р., N 29, ст. 249,
від 23 липня 1973 року N 1898-VIII, ВВР, 1973 р., N 32, ст. 260,
від 18 вересня 1973 року N 2047-VIII, ВВР, 1973 р., N 40, ст. 342,
від 21 березня 1974 року N 2534-VIII, ВВР, 1974 р., N 14, ст. 106,
від 17 червня 1974 року N 2718-VIII, ВВР, 1974 р., N 27, ст. 222,
від 14 жовтня 1974 року N 3130-VIII, ВВР, 1974 р., N 44, ст. 445,
від 4 вересня 1975 року N 138-IX, ВВР, 1975 р., N 37, ст. 417,
від 4 вересня 1975 року N 140-IX, ВВР, 1975 р., N 37, ст. 418,
від 22 грудня 1976 року N 1593-IX, ВВР, 1977 р., N 1, ст. 3,
від 23 березня 1977 року N 1848-IX, ВВР, 1977 р., N 14, ст. 128,
від 1 липня 1977 року N 2281-IX, ВВР, 1977 р., N 28, ст. 341,
від 16 лютого 1978 року N 3085-IX, ВВР, 1978 р., N 9, ст. 164,
від 16 лютого 1978 року N 3086-IX, ВВР, 1978 р., N 9, ст. 165,
від 17 листопада 1978 року N 4029-IX, ВВР, 1978 р., N 49, ст. 681,
від 26 травня 1980 року N 270-X, ВВР, 1980 р., N 24, ст. 430,
від 9 липня 1980 року N 497-X, ВВР, 1980 р., N 30, ст. 561,
від 24 вересня 1981 року N 2510-X, ВВР, 1981 р., N 40, ст. 662,
від 16 грудня 1981 року N 2883-X, ВВР, 1981 р., N 52, ст. 882,
від 24 грудня 1981 року N 2942-X, ВВР, 1982 р., N 1, ст. 2,
від 17 травня 1982 року N 3464-X, ВВР, 1982 р., N 22, ст. 300,
від 16 листопада 1982 року N 4290-X, ВВР, 1982 р., N 48, ст. 774,
від 12 січня 1983 року N 4571-X, ВВР, 1983 р., N 4, ст. 50,
від 12 січня 1983 року N 4572-X, ВВР, 1983 р., N 4, ст. 51,
від 20 вересня 1983 року N 5838-X, ВВР, 1983 р., N 40, ст. 805,
від 23 вересня 1983 року N 5855-X, ВВР, 1983 р., N 40, ст. 807,
від 29 лютого 1984 року N 6591-X, ВВР, 1984 р., N 11, ст. 203,

від 22 червня 1984 року N 7194-X, ВВР, 1984 р., N 27, ст. 512,
від 1 березня 1985 року N 8520-X, ВВР, 1985 р., N 11, ст. 206,
від 20 травня 1985 року N 279-XI, ВВР, 1985 р., N 23, ст. 543,
від 1 серпня 1985 року N 704-XI, ВВР, 1985 р., N 33, ст. 787,
від 10 грудня 1985 року N 1432-XI, ВВР, 1985 р., N 52, ст. 1224,
від 27 червня 1986 року N 2444-XI, ВВР, 1986 р., N 27, ст. 539,
від 18 серпня 1986 року N 2753-XI, ВВР, 1986 р., N 35, ст. 750,
від 12 червня 1987 року N 4135-XI, ВВР, 1987 р., N 25, ст. 454,
від 31 липня 1987 року N 4392-XI, ВВР, 1987 р., N 32, ст. 631,
від 21 серпня 1987 року N 4452-XI, ВВР, 1987 р., N 35, ст. 674,
від 25 листопада 1987 року N 4981-XI, ВВР, 1987 р., N 49, ст. 1008,
від 1 грудня 1987 року N 4995-XI, ВВР, 1987 р., N 50, ст. 1016,
від 10 лютого 1988 року N 5397-XI, ВВР, 1988 р., N 8, ст. 212,
від 14 квітня 1988 року N 5723-XI, ВВР, 1988 р., N 17, ст. 427,
від 29 квітня 1988 року N 5822-XI, ВВР, 1988 р., N 19, ст. 481,
від 3 серпня 1988 року N 6347-XI, ВВР, 1988 р., N 33, ст. 808,
від 14 грудня 1988 року N 6976-XI, ВВР, 1988 р., N 52, ст. 1184,
від 6 березня 1989 року N 7226-XI, ВВР, 1989 р., N 12, ст. 96,
від 14 квітня 1989 року N 7373-XI, ВВР, 1989 р., N 17, ст. 148,
від 27 квітня 1989 року N 7445-XI, ВВР, 1989 р., N 19, ст. 182,
від 16 червня 1989 року N 7617-XI, ВВР, 1989 р., N 26, ст. 276;
Законом Української Радянської Соціалістичної Республіки
від 28 жовтня 1989 року N 8314-XI, ВВР, 1989 р., N 45, ст. 633;
указами Президії Верховної Ради Української РСР
від 19 січня 1990 року N 8710-XI, ВВР, 1990 р., N 5, ст. 59,
від 19 січня 1990 року N 8711-XI, ВВР, 1990 р., N 5, ст. 60,
від 7 березня 1990 року N 8918-XI, ВВР, 1990 р., N 12, ст. 194,
від 20 квітня 1990 року N 9082-XI, ВВР, 1990 р., N 18, ст. 278,
від 4 травня 1990 року N 9166-XI, ВВР, 1990 р., N 20, ст. 313,
від 26 грудня 1990 року N 596-XII, ВВР, 1991 р., N 3, ст. 13,

від 26 грудня 1990 року N 597а-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 5, ст. 34,
від 18 січня 1991 року N 647-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 7, ст. 45,
від 28 січня 1991 року N 661-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 11, ст. 106,
від 28 січня 1991 року N 663-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 8, ст. 56;
Законом Української Радянської Соціалістичної Республіки
від 25 червня 1991 року N 1255-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 40, ст. 527;
указами Президії Верховної Ради Української РСР
від 29 липня 1991 року N 1369-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 45, ст. 600
(враховуючи зміни, внесені Указом Президії Верховної Ради
Української РСР від 15 листопада 1991 року N 1818-ХІІ),
від 25 серпня 1991 року N 1434а-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 40, ст. 531;
законами України
від 12 вересня 1991 року N 1546-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 46, ст. 618,
від 18 вересня 1991 року N 1564-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 47, ст. 650,
від 11 жовтня 1991 року N 1649-ХІІ, ВВР, 1991 р., N 51, ст. 720,
від 12 грудня 1991 року N 1974-ХІІ, ВВР, 1992 р., N 11, ст. 154,
від 6 березня 1992 року N 2175-ХІІ, ВВР, 1992 р., N 23, ст. 337,
від 15 травня 1992 року N 2354-ХІІ, ВВР, 1992 р., N 32, ст. 457,
Постановою Верховної Ради України
від 16 травня 1992 року N 2359-ХІІ, ВВР, 1992 р., N 32, ст. 462,
законами України
від 17 червня 1992 року N 2468-ХІІ, ВВР, 1992 р., N 35, ст. 511,
від 7 липня 1992 року N 2547-ХІІ, ВВР, 1992 р., N 39, ст. 570,
від 17 вересня 1992 року N 2613-ХІІ, ВВР, 1992 р., N 41, ст. 600,
від 16 жовтня 1992 року N 2703-ХІІ, ВВР, 1992 р., N 47, ст. 647,
від 26 січня 1993 року N 2933-ХІІ, ВВР, 1993 р., N 11, ст. 84,
від 26 січня 1993 року N 2935-ХІІ, ВВР, 1993 р., N 12, ст. 97,
від 26 січня 1993 року N 2936-ХІІ, ВВР, 1993 р., N 12, ст. 98,
від 28 січня 1993 року N 2947-ХІІ, ВВР, 1993 р., N 14, ст. 120,
від 3 лютого 1993 року N 2977-ХІІ, ВВР, 1993 р., N 15, ст. 131,

від 3 березня 1993 року N 3039-XII, ВВР, 1993 р., N 18, ст. 189,
від 4 травня 1993 року N 3174-XII, ВВР, 1993 р., N 24, ст. 255,
від 30 червня 1993 року N 3351-XII, ВВР, 1993 р., N 34, ст. 355,
від 11 листопада 1993 року N 3582-XII, ВВР, 1993 р., N 46, ст. 427,
від 23 грудня 1993 року N 3785-XII, ВВР, 1994 р., N 12, ст. 58,
від 23 грудня 1993 року N 3787-XII, ВВР, 1994 р., N 11, ст. 48,
від 24 грудня 1993 року N 3805-XII, ВВР, 1994 р., N 13, ст. 68,
від 28 січня 1994 року N 3888-XII, ВВР, 1994 р., N 19, ст. 111,
від 28 січня 1994 року N 3889-XII, ВВР, 1994 р., N 19, ст. 112,
від 28 січня 1994 року N 3890-XII, ВВР, 1994 р., N 20, ст. 114,
від 25 лютого 1994 року N 4043-XII, ВВР, 1994 р., N 28, ст. 238,
від 25 лютого 1994 року N 4044-XII, ВВР, 1994 р., N 28, ст. 239,
від 25 лютого 1994 року N 4045-XII, ВВР, 1994 р., N 28, ст. 240,
від 27 липня 1994 року N 137/94-ВР, ВВР, 1994 р., N 37, ст. 342,
від 29 липня 1994 року N 154/94-ВР, ВВР, 1994 р., N 38, ст. 348,
14 жовтня 1994 року N 209/94-ВР, ВВР, 1994 р., N 46, ст. 413,
від 20 жовтня 1994 року N 218/94-ВР, ВВР, 1994 р., N 45, ст. 409,
від 15 листопада 1994 року N 246/94-ВР, ВВР, 1994 р., N 48, ст. 429,
від 1 грудня 1994 року N 265/94-ВР, ВВР, 1994 р., N 52, ст. 456,
від 19 січня 1995 року N 8/95-ВР, ВВР, 1995 р., N 3, ст. 20,
від 8 лютого 1995 року N 41/95-ВР, ВВР, 1995 р., N 8, ст. 53,
від 15 лютого 1995 року N 64/95-ВР, ВВР, 1995 р., N 10, ст. 64,
від 28 лютого 1995 року N 75/95-ВР, ВВР, 1995 р., N 13, ст. 85,
від 11 липня 1995 року N 282/95-ВР, ВВР, 1995 р., N 29, ст. 216,
від 6 березня 1996 року N 79/96-ВР, ВВР, 1996 р., N 12, ст. 57,
від 6 березня 1996 року N 81/96-ВР, ВВР, 1996 р., N 15, ст. 70,
від 12 липня 1996 року N 323/96-ВР, ВВР, 1996 р., N 52, ст. 294,
від 1 жовтня 1996 року N 386/96-ВР, ВВР, 1996 р., N 46, ст. 247,
від 2 жовтня 1996 року N 388/96-ВР, ВВР, 1996 р., N 46, ст. 249,
від 14 листопада 1996 року N 496/96-ВР, ВВР, 1996 р., N 52, ст. 307,

від 14 листопада 1996 року N 497/96-ВР, ВВР, 1997 р., N 1, ст. 1,
від 20 листопада 1996 року N 530/96-ВР, ВВР, 1997 р., N 4, ст. 21,
від 5 лютого 1997 року N 44/97-ВР, ОБУ, 1997 р., N 7 - 8, стор. 86,
від 7 жовтня 1997 року N 552/97-ВР, ОБУ, 1997 р., N 44, стор. 1,
від 19 листопада 1997 року N 651/97-ВР, ОБУ, 1997 р., N 51, стор. 9,
від 24 березня 1998 року N 210/98-ВР, ОБУ, 1998 р., N 15, стор. 12,
від 30 червня 1999 року N 784-XIV, ОБУ, 1999 р., N 33, ст. 1699,
від 8 липня 1999 року N 863-XIV, ОБУ, 1999 р., N 32, ст. 1650,
від 15 липня 1999 року N 974-XIV, ОБУ, 1999 р., N 31, ст. 1594,
від 14 грудня 1999 року N 1288-XIV, ОБУ, 2000 р., N 2, ст. 20,
від 13 січня 2000 року N 1381-XIV, ОБУ, 2000 р., N 6, ст. 199,
від 22 лютого 2000 року N 1483-III, ОБУ, 2000 р., N 12, ст. 443,
від 23 березня 2000 року N 1587-III, ОБУ, 2000 р., N 16, ст. 653,
від 20 квітня 2000 року N 1685-III, ОБУ, 2000 р., N 22, ст. 882,
від 14 вересня 2000 року N 1945-III, ОБУ, 2000 р., N 41, ст. 1741,
від 21 вересня 2000 року N 1969-III, ОБУ, 2000 р., N 41, ст. 1735,
від 21 вересня 2000 року N 1979-III, ОБУ, 2000 р., N 43, ст. 1815,
від 21 вересня 2000 року N 1981-III, ОБУ, 2000 р., N 43, ст. 1816,
від 16 листопада 2000 року N 2114-III, ОБУ, 2000 р., N 50, ст. 2147,
від 18 січня 2001 року N 2247-III, ОБУ, 2001 р., N 8, ст. 312,
від 5 квітня 2001 року N 2362-III, ОБУ, 2001 р., N 17, ст. 727,
від 17 травня 2001 року N 2415-III, ОБУ, 2001 р., N 24, ст. 1061,
від 17 травня 2001 року N 2419-III, ОБУ, 2001 р., N 24, ст. 1062

Кодекс втратив чинність з 1 вересня 2001 року,

крім Переліку майна, що не підлягає конфіскації за судовим вироком

(згідно з Кримінальним кодексом України

від 5 квітня 2001 року N 2341-III, ОБУ, 2001 р., N 21, ст. 920)

Окремі положення цього Кодексу, які передбачають

<http://yurist-online.org/>

смертну кару як вид покарання, визнано
такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними)
(згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 29 грудня 1999 року N 11-рп/99)

Окремим положенням цього Кодексу дано офіційне тлумачення
(згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 19 квітня 2000 року N 6-рп/2000)

Положенню частини другої статті 164 цього Кодексу
дано офіційне тлумачення
(згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 30 жовтня 2003 року N 18-рп/2003)

Положенням цього Кодексу, якими смертну кару як вид
кримінального покарання було замінено довічним позбавленням волі,
дано офіційне тлумачення
(згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 26 січня 2011 року N 1-рп/2011)

(Одночасно із введенням у дію закону про внесення змін до статті 32 цього Кодексу стосовно визначення розміру штрафу залежно від неоподаткованого мінімуму доходів громадян до цього Кодексу будуть внесені зміни, передбачені статтями 1 та 3 розділу I Закону України від 1 жовтня 1996 року N 386/96-ВР, згідно з Постановою Верховної Ради України від 1 жовтня 1996 року N 387/96-ВР)

(У назві Кодексу та його тексті найменування "Українська РСР" замінено найменуванням "Україна" згідно із Законом України від 17 червня 1992 року N 2468-XII)

(У тексті Кодексу слова "службова особа" в усіх відмінках замінено словами "посадова особа" у відповідних відмінках згідно із Законом України від 11 липня 1995 року N 282/95-ВР)

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

ГЛАВА I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу

Кримінальний кодекс України має завданням охорону суспільного ладу України, його політичної і економічної систем, власності, особи, прав і свобод громадян і всього правопорядку від злочинних посягань.

Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс визначає, які суспільно небезпечні діяння є злочинними, і встановлює покарання, що підлягають застосуванню до осіб, які вчинили злочини.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 2. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

виключена згідно із Законом

України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 3. Підстави кримінальної відповідальності

Кримінальній відповідальності і покаранню підлягає лише особа, винна у вчиненні злочину, тобто така, що умисно або з необережності вчинила передбачене кримінальним законом суспільно небезпечне діяння.

Ніхто не може бути визнаний винним у вчиненні злочину, а також підданий кримінальному покаранню інакше як за вироком суду й відповідно до закону.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

ГЛАВА II

МЕЖІ ЧИННОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ

Стаття 4. Чинність Кримінального кодексу щодо діянь, вчинених на території України

Усі особи, які вчинили злочини на території України, підлягають відповідальності на підставі цього Кодексу.

Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які згідно з чинними законами і міжнародними договорами не підсудні в кримінальних справах судам України, в разі вчинення цими особами злочину на території України, вирішується дипломатичним шляхом.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 5. Чинність Кримінального кодексу щодо діянь, вчинених за межами України

Громадяни України, які вчинили злочини за межами України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо вони притягнуті до кримінальної відповідальності або віддані до суду на території України.

На тих же підставах несуть відповідальність перебуваючі в Україні особи без громадянства, які вчинили злочини за межами України.

Якщо названі особи за вчинені злочини зазнали покарання за кордоном, суд може відповідно пом'якшити призначене їм покарання або повністю звільнити винного від відбування покарання.

Іноземні громадяни за злочини, вчинені поза межами України, підлягають відповідальності за кримінальними законами України у випадках, передбачених міжнародними договорами.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 6. Чинність кримінального закону в часі

Злочинність і караність діяння визначаються законом, який діяв під час вчинення цього діяння.

Закон, що усуває караність діяння або пом'якшує покарання, має зворотну силу, тобто поширюється з моменту набрання ним чинності також на діяння, вчинені до його видання.

Закон, що встановлює караність діяння або посилює покарання, зворотної сили не має.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

(положенням частини другої статті 6 дано офіційне тлумачення згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 19.04.2000 р. N 6-рп/2000)

ГЛАВА III

ПРО ЗЛОЧИН

<http://yurist-online.org/>

Стаття 7. Поняття злочину

Злочином визнається передбачене кримінальним законом суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), що посягає на суспільний лад України, його політичну і економічну системи, власність, особу, політичні, трудові, майнові та інші права і свободи громадян, а так само інше передбачене кримінальним законом суспільно небезпечне діяння, яке посягає на правопорядок.

Не є злочином дія або бездіяльність, що хоч формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого кримінальним законом, але через малозначність не являє суспільної небезпеки.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 7 1. Поняття тяжкого злочину

Тяжкими злочинами визнаються перелічені в частині другій цієї статті умисні діяння, що являють підвищену суспільну небезпеку.

До тяжких злочинів належать: особливо небезпечні злочини проти держави (статті 56 - 60, 62, 63, 63 1); порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної приналежності чи ставлення до релігії при обтяжуючих обставинах (стаття 66 частини 2 і 3); бандитизм (стаття 69); дії, що дезорганізують роботу виправно-трудоустанов (стаття 69 1); контрабанда (стаття 70); контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів (стаття 70 1); масові безпорядки (стаття 71); незаконне переправлення осіб через державний кордон України при обтяжуючих обставинах (стаття 75 1 частини 2 і 3); пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (стаття 78); пошкодження об'єктів магістральних нафто-, газо- та нафтопродуктопроводів при обтяжуючих обставинах (стаття 78 1 частини 2 і 3); виготовлення або збут підроблених грошей, цінних паперів чи білетів державних лотерей (стаття 79); розкрадання державного або колективного майна з проникненням у приміщення чи інше сховище, або шляхом привласнення, розтрати або зловживання посадовим становищем, вчинене повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або у великих розмірах, або в особливо великих розмірах (статті 81 частини 3 і 4, 82 частини 3 і 4, 83 частина 3, 84 частини 3 і 4 і 86 1); розкрадання державного або колективного майна шляхом грабежу, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 82 частини 2 і 3); розбій з метою заволодіння державним, колективним майном або індивідуальним майном громадян (статті 86 і 142); вимагательство державного або колективного майна або індивідуального майна громадян при обтяжуючих обставинах (статті 86 2 частини 2 і 3, 144

частини 2 і 3); вчинене при обтяжуючих обставинах умисне знищення або пошкодження державного чи колективного майна або індивідуального майна громадян (статті 89 частини 2 і 3 та 145 частина 2); умисне знищення або пошкодження майна, що належить судді чи працівникові правоохоронного органу (стаття 189 5 частина 2); умисне вбивство (статті 93, 94 і 96); умисне тяжке тілесне ушкодження (статті 101, 189 4 частина 2); незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння) при обтяжуючих обставинах (стаття 115 2 частина 2); згвалтування (стаття 117); захоплення заложників (стаття 123 1); торгівля людьми (стаття 124 1); перешкодження здійсненню виборчого права чи роботі виборчої комісії (стаття 127 частина 2); неправомірне використання виборчих бюлетенів, підлог виборчих документів або неправильний підрахунок голосів чи неправильне оголошення результатів виборів (стаття 128 частина 3); крадіжка індивідуального майна з проникненням у житло (стаття 140 частина 3); грабїж при обтяжуючих обставинах (стаття 141 частини 2, 3 і 4); ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів при обтяжуючих обставинах (стаття 148 2 частина 3); шахрайство з фінансовими ресурсами (стаття 148 5 частина 2); порушення порядку випуску (емісії) та обігу цінних паперів при обтяжуючих обставинах (стаття 148 8 частина 4); спекуляція при обтяжуючих обставинах (стаття 154 частини 2 і 3); протидія законній підприємницькій діяльності, вчинена при обтяжуючих обставинах (стаття 155 8 частина 3); зловживання владою або посадовим становищем (стаття 165 частина 2); перевищення влади або посадових повноважень при обтяжуючих обставинах (стаття 166 частини 2 і 3); одержання хабара (стаття 168); посередництво в хабарництві або дача хабара при обтяжуючих обставинах (статті 169 частина 2 і 170 частина 2); притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності при обтяжуючих обставинах (стаття 174 частина 2); примушення давати показання при обтяжуючих обставинах (стаття 175 частина 2); винесення завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови, якщо воно спричинило тяжкі наслідки (стаття 176 частина 2); втеча з місця позбавлення волі або з-під варти при обтяжуючих обставинах (стаття 183 частина 2); створення не передбачених законодавством воєнізованих формувань чи груп (стаття 187 6); посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця (стаття 190 1); примушення до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 198 2 частина 3); злісне або особливо злісне хуліганство (стаття 206 частини 2 і 3); незаконне заволодіння транспортним засобом, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 215 3 частини 2 і 3); угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 217 2); блокування транспортних комунікацій (стаття 217 3 частина 3); розкрадання вогнестрільної зброї, бойових припасів або вибухових речовин (стаття 223); розкрадання радіоактивних матеріалів (стаття 228 3); розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 2 частини 2 і 3), а так само збут або вчинені з метою збуту розкрадання, незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або пересилання таких засобів чи речовин (статті 229 1 і 229 2); посів або вирощування снотворного маку чи конопель при обтяжуючих обставинах (стаття 229 3 частина 2); організація або держання дому для вживання чи виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 4 частина 2); використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 12 частина 2); незаконне введення в організм наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 15 частини 2 і 3); розкрадання, незаконні виготовлення, придбання, зберігання, передача чи продаж іншим особам обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 17 частини 2 і 3); розкрадання прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 19 частини 2 і 3); незаконні виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або пересилання прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 20 частини 2 і 3); непокора при обтяжуючих обставинах (стаття 232 пункти "б" і "в"); опір начальникові або примушення його до порушення службових обов'язків (стаття 234); насильницькі

дії щодо начальника (стаття 236); порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями при відсутності між ними відносин підлеглості при обтяжуючих обставинах (стаття 238 пункти "б" і "в"); дезертирство (стаття 241); умисне знищення або пошкодження військового майна при обтяжуючих обставинах (стаття 245 пункти "б" і "в"); порушення правил несення бойового дежурства при обтяжуючих обставинах (стаття 251 пункти "в" і "г"); зловживання військової посадової особи владою чи посадовим становищем, перевищення військовою посадовою особою влади чи посадових повноважень, бездіяльність військової влади при обтяжуючих обставинах (статті 254 пункти "б" і "в", 254 2 пункти "б", "в" і "г", 254 3 пункти "б" і "в").

(Доповнено статтею 7 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.07.72 року N 862-VIII;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.07.73 р. N 1898-VIII,

від 17.06.74 р. N 2718-VIII,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 29.02.84 р. N 6591-X,

від 31.07.87 р. N 4392-XI,

від 21.08.87 р. N 4452-XI,

від 14.04.88 р. N 5723-XI,

від 14.04.89 р. N 7373-XI,

від 18.01.91 р. N 647-XII;

законами України від 18.09.91 р. N 1564-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 26.01.93 р. N 2935-XII,

від 30.06.93 р. N 3351-XII,

від 11.11.93 р. N 3582-XII,

від 28.01.94 р. N 3888-XII,

від 28.01.94 р. N 3890-XII,

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

від 15.11.94 р. N 246/94-ВР,

від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,

від 11.07.95 р. N 282/95-ВР,

від 06.03.96 р. N 79/96-ВР,
від 02.10.96 р. N 388/96-ВР,
від 20.11.96 р. N 530/96-ВР,
від 05.02.97 р. N 44/97-ВР,
від 24.03.98 р. N 210/98-ВР,
від 08.07.99 р. N 863-XIV,
від 15.07.99 р. N 974-XIV,
від 14.09.2000 р. N 1945-III,
від 21.09.2000 р. N 1969-III,
від 21.09.2000 р. N 1981-III,
від 18.01.2001 р. N 2247-III)

Стаття 8. Вчинення злочину умисно

Злочин визнається вчиненим умисно, коли особа, яка його вчинила, усвідомлювала суспільно небезпечний характер своєї дії або бездіяльності, передбачала її суспільно небезпечні наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків.

Стаття 9. Вчинення злочину з необережності

Злочин визнається вчиненим з необережності, коли особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків своєї дії або бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

Стаття 10. Відповідальність неповнолітніх

Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення злочину минуло шістнадцять років.

Особи, які вчинили злочин у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за вбивство (статті 93 - 98), посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку або

військовослужбовця (стаття 190 1), умисне заподіяння тілесних ушкоджень, що спричинили розлад здоров'я (статті 101 - 104 та 106 частина 1, 189 4), зґвалтування (стаття 117), крадіжку (статті 81, 86 1, 140, 223 і 229 2), грабіж (статті 82, 86 1, 141, 223 і 229 2), розбій (статті 86, 86 1, 142, 223 частина 2 і 229 2 частина 3), злісне або особливо злісне хуліганство (стаття 206 частини 2 і 3), незаконне заволодіння транспортним засобом (стаття 215 3), пошкодження об'єктів магістральних нафто-, газо- та нафтопродуктопроводів при обтяжуючих обставинах (стаття 78-1 частини 2 і 3), умисне знищення або пошкодження державного, колективного майна чи індивідуального майна громадян, що спричинило тяжкі наслідки (статті 89 частини 2 і 3 та 145 частина 2), а також за умисне вчинення дій, які можуть викликати аварію поїзда (стаття 78).

До особи, яка вчинила у віці до вісімнадцяти років злочин, що не становить великої суспільної небезпеки, якщо буде визнано, що її виправлення можливе без застосування кримінального покарання, а також до особи, яка до виповнення віку, з якого можлива кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, передбачене цим Кодексом, суд може застосувати примусові заходи виховного характеру, які не є кримінальним покаранням.

Частину четверту виключено

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 17.08.66 р.,

від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 14.10.74 р. N 3130-VIII,

від 23.03.77 р. N 1848-IX,

від 18.01.91 р. N 647-XII;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 23.12.93 р. N 3787-XII,

від 15.11.94 р. N 246/94-ВР,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР,

від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 11. Примусові заходи виховного характеру

До осіб, які вчинили злочин у віці до вісімнадцяти років або суспільно небезпечне діяння до виповнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність, суд може застосувати такі примусові заходи виховного характеру:

- 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- 2) застереження;
- 3) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за його згодою, а також окремим громадянам на їх прохання;
- 4) покладання на неповнолітнього, який досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно або заробіток, обов'язку відшкодувати заподіяні збитки;
- 5) направлення неповнолітнього до спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків до його виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років. Умови перебування в цих установах неповнолітніх та порядок їх залишення визначаються спеціальними положеннями.

Суд може також визнати за необхідне призначити неповнолітньому громадського вихователя в порядку, передбаченому відповідним Положенням.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 26.08.67 р. N 284-VII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Закону України від 23.12.93 р. N 3787-XII)

Стаття 12. Неосудність

Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння була в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати своїх дій або керувати ними внаслідок хронічної душевної хвороби, тимчасового розладу душевної діяльності, слабоумства чи іншого хворобливого стану. До такої особи за призначенням суду можуть застосовуватись примусові заходи медичного характеру.

Не підлягає покаранню також особа, яка вчинила злочин в стані осудності, але до винесення судом вироку захворіла на душевну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії або керувати ними. До такої особи за призначенням суду можуть застосовуватись примусові заходи медичного характеру, а після одужання вона може підлягати покаранню.

Стаття 13. Примусові заходи медичного характеру

До осіб, які вчинили суспільно небезпечні діяння в стані неосудності або вчинили такі діяння в стані осудності, але захворіли до винесення вироку або під час відбування покарання на душевну хворобу, що позбавляє їх можливості усвідомлювати свої дії або керувати ними, судом може бути застосовано такі примусові заходи медичного характеру, що здійснюються лікувальними закладами органів охорони здоров'я:

- 1) поміщення в психіатричну лікарню з звичайним наглядом;
- 2) поміщення в психіатричну лікарню з посиленням наглядом;
- 3) поміщення в психіатричну лікарню з суворим наглядом.

Суд, визнавши необхідним призначити примусовий захід медичного характеру, обирає його вид залежно від душевного захворювання особи, характеру і ступеня суспільної небезпечності вчиненого нею діяння.

Поміщення в психіатричну лікарню з звичайним наглядом може бути застосоване судом щодо душевнохворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання в лікарні і лікування в примусовому порядку.

Поміщення в психіатричну лікарню з посиленням наглядом може бути застосоване судом щодо душевнохворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не зв'язане з посяганням на життя громадян, і за психічним станом не являє загрози для оточуючих, але потребує тримання в лікарні і лікування в умовах посиленого нагляду.

Поміщення в психіатричну лікарню з суворим наглядом може бути застосоване судом щодо душевнохворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння являє особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання в лікарні і лікування в умовах суворого нагляду.

Осіб, поміщених у психіатричні лікарні з посиленням або суворим наглядом, тримають в умовах, що виключають можливість вчинення ними нового суспільно небезпечного діяння.

Якщо не буде визнано необхідним застосування до душевнохворого примусових заходів медичного характеру, а так само в разі припинення застосування таких заходів суд може передати його на піклування родичам чи опікунам при обов'язковому лікарському нагляді.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 10.02.88 р. N 5397-XI)

Стаття 14. Відповідальність за злочин, вчинений в стані сп'яніння

Особа, яка вчинила злочин в стані сп'яніння, не звільняється від кримінальної відповідальності.

Суд, незалежно від призначеного кримінального покарання, може направити на примусове лікування особу, засуджену за злочин, вчинений на ґрунті алкоголізму чи наркоманії. Примусове лікування цих осіб провадиться, залежно від міри кримінального покарання, відповідно у місцях позбавлення волі або спеціальних медичних закладах.

Припинення примусового лікування провадиться судом у порядку, встановленому Кримінально-процесуальним кодексом України.

В разі вчинення злочину особою, яка зловживає спиртними напоями або наркотичними засобами і ставить у зв'язку з цим себе і свою сім'ю в тяжке матеріальне становище, суд, поряд з застосуванням за вчинений злочин покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, може за клопотанням членів її сім'ї, профспілкової чи іншої громадської організації, прокурора, органу опіки і піклування або лікувальної установи визнати її обмежено дієздатною. Над цією особою встановлюється піклування в порядку, передбаченому Кодексом про шлюб та сім'ю України.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 03.07.73 р. N 1879-VIII,

від 01.07.77 р. N 2281-IX,

від 21.08.87 р. N 4452-XI)

Стаття 15. Необхідна оборона

<http://yurist-online.org/>

Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.

Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту інтересів чи прав особи, яка захищається, або іншої особи, інтересів суспільства або держави від суспільно небезпечного посягання шляхом завдання шкоди тому, хто посягає, якщо такі дії були зумовлені потребою негайного відвернення чи припинення посягання.

Не є злочином застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів, незалежно від наслідків, якщо воно здійснено для захисту від нападу озброєної особи чи нападу групи осіб, відвернення протиправного насильницького проникнення у житло чи інше приміщення або якщо особа, яка здійснює захист, не могла внаслідок переляку або сильного душевного хвилювання, спричиненого суспільно небезпечними діями, оцінити відповідність захисту характерові посягання.

Перевищення меж необхідної оборони, тобто завдання тому, хто посягає, шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання чи обстановці захисту, тягне за собою відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених кримінальним законом.

Дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила напад, і доставлення її відповідним органам влади, як правомірні, прирівнюються до необхідної оборони, якщо вони були необхідні для затримання і відповідали небезпечності посягання і обстановці затримання злочинця.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII;

у редакції Закону України від 26.01.93 р. N 2933-XII)

Стаття 16. Крайня необхідність

Не є злочином дія, яка хоч і підпадає під ознаки діяння, передбаченого кримінальним законом, але вчинена в стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що загрожує інтересам держави, громадським інтересам, особі чи правам цієї людини або інших громадян, якщо цю небезпеку за даних обставин не можна було усунути іншими засобами і якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернута шкода.

(Із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

Стаття 17. Відповідальність за готування до злочину і за замах на злочин

Готуванням до злочину визнається підшукування або пристосування засобів чи знарядь або інше умисне створення умов для вчинення злочину.

Замахом на злочин визнається умисна дія, безпосередньо спрямована на вчинення злочину, якщо при цьому злочин не було доведено до кінця з причин, що не залежали від волі винного.

Покарання за готування до злочину і за замах на злочин призначається за законом, який передбачає відповідальність за даний злочин.

Призначаючи покарання, суд враховує характер і ступінь суспільної небезпечності дій, вчинених винним, ступінь здійснення злочинного наміру і причини, через які злочин не було доведено до кінця.

Стаття 18. Добровільна відмова від вчинення злочину

Особа, яка добровільно відмовилася від доведення злочину до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, коли фактично вчинене нею діяння містить склад іншого злочину.

Стаття 19. Співучасть

Співучастю визнається умисна спільна участь двох або більше осіб у вчиненні злочину.

Співучасниками злочину, поряд з виконавцями, визнаються організатори, підмовники і пособники.

Виконавцем визнається особа, яка безпосередньо вчинила злочин.

Організатором визнається особа, яка організувала вчинення злочину або керувала його вчиненням.

<http://yurist-online.org/>

Підмовником визнається особа, яка схилила до вчинення злочину.

Пособником визнається особа, яка сприяла вчиненню злочину порадами, вказівками, наданням засобів або усуненням перешкод, а також особа, яка заздалегідь обіцяла сховати злочинця, знаряддя і засоби вчинення злочину, сліди злочину або предмети, добуті злочинним шляхом.

Ступінь і характер участі кожного з співучасників у вчиненні злочину повинні бути враховані судом при призначенні покарання.

Стаття 20. Переховування

Заздалегідь не обіцяне переховування злочинця, а так само знарядь і засобів вчинення злочину, слідів злочину або предметів, добутих злочинним шляхом, тягне відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених статтею 186 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р. ;
Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

Стаття 21. Недонесення

Недонесення про достовірно відомий підготовлюваний або вчинений злочин тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених статтею і 187 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р. ;
Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

ГЛАВА IV

ПРО ПОКАРАННЯ

Стаття 22. Мета покарання

Покарання не тільки є карою за вчинений злочин, але й має на меті виправлення і перевиховання засуджених у дусі чесного ставлення до праці, точного виконання законів, поважання правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами.

Покарання не має на меті завдавати фізичних страждань або принижувати людську гідність.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

Стаття 23. Види покарань

До осіб, які вчинили злочини, можуть застосовуватись такі основні покарання:

1) позбавлення волі на певний строк;

1 1) довічне позбавлення волі;

2) виключено;

3) виключено;

4) виправні роботи без позбавлення волі;

5) позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю;

6) штраф;

7) громадська догана.

<http://yurist-online.org/>

До військовослужбовців строкової служби може також застосовуватися покарання у вигляді направлення в дисциплінарний батальйон.

Частину третю виключено

Крім основних покарань, до засуджених можуть застосовуватися такі додаткові покарання:

- 1) конфіскація майна;
- 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину, кваліфікаційного класу;
- 3) позбавлення батьківських прав.

Позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю і штраф можуть застосовуватись не тільки як основні, але й як додаткові покарання.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 16.11.82 р. N 4290-X,

від 01.12.87 р. N 4995-XI;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 07.07.92 р. N 2547-XII,

від 11.07.95 р. N 282/95-ВР,

від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 24. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 21.07.61 р.,

від 10.09.62 р.;

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

(положення статті 24, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(виключена згідно із Законом

України від 22.02.2000 р. N 1483-ІІІ)

Стаття 25. Позбавлення волі на певний строк

Позбавлення волі встановлюється на строк від трьох місяців до десяти років, а за особливо тяжкі злочини, за злочини, що спричинили особливо тяжкі наслідки, і для особливо небезпечних рецидивістів у випадках, передбачених цим Кодексом, - не більше п'ятнадцяти років. При заміні в порядку помилування довічного позбавлення волі позбавленням волі на певний строк воно може бути призначено і на строк понад п'ятнадцять років, але не більше двадцяти п'яти років.

При призначенні покарання особі, яка не досягла до вчинення злочину вісімнадцятирічного віку, строк позбавлення волі не може перевищувати десяти років.

Відбування покарання у вигляді позбавлення волі за вироком суду призначається у виправно-трудовах колоніях-поселеннях, колоніях загального, посиленого, суворого і особливого режимів або в тюрмі, а також у виховно-трудовах колоніях загального і посиленого режимів.

Відбування покарання у виправно-трудовах колоніях призначається чоловікам:

засуджуваним уперше до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності, - у колоніях-поселеннях для осіб, які вчинили злочини з необережності;

засудженим уперше до позбавлення волі на строк не більше п'яти років за умисні злочини, які не є тяжкими, а саме: розкрадання державного або колективного майна шляхом крадіжки без обтяжуючих обставин (стаття 81 частина 1); розкрадання державного або колективного майна шляхом шахрайства без обтяжуючих обставин (стаття 83 частина 1); розкрадання державного або колективного майна шляхом привласнення, розтрата або зловживання службовим станом без обтяжуючих обставин (стаття 84 частина 1); умисне знищення або пошкодження державного або колективного майна без обтяжуючих обставин (стаття 89 частина 1); умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання (стаття 95); вбивство при перевищенні меж необхідної

<http://yurist-online.org/>

оборони (стаття 97); умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (стаття 102); умисне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження, заподіяне в стані сильного душевного хвилювання (стаття 103); заподіяння тяжких тілесних ушкоджень при перевищенні меж необхідної оборони (стаття 104); умисне легке тілесне ушкодження (стаття 106 частина 1); незаконне проведення абортів (стаття 109 частини 2 і 3); залишення в небезпеці (стаття 111 частина 2); неподання допомоги хворому особою медичного персоналу (стаття 113); ухилення від сплати аліментів на утримання дітей (стаття 114); наклеп (стаття 125); крадіжка без обтяжуючих обставин (стаття 140 частина 1); шахрайство без обтяжуючих обставин (стаття 143 частина 1); випуск недоброякісної промислової продукції (стаття 147); фіктивне підприємництво (стаття 148-4 частина 2); шахрайство з фінансовими ресурсами (стаття 148-5 частина 1); незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю (стаття 148-6); розголошення комерційної таємниці (стаття 148-7); порушення порядку випуску (емісії) цінних паперів (стаття 148-8 частина 2); виготовлення спиртних напоїв і торгівля ними (стаття 149); підробка знаків поштової оплати і проїзних квитків (стаття 153); незаконне виготовлення, підробка, використання або збут незаконно виготовлених і одержаних чи підроблених марок акцизного збору (стаття 153 1); незаконне виготовлення, підробка, використання або збут незаконно виготовлених і одержаних чи підроблених контрольних марок для маркування упаковок примірників аудіовізуальних творів та фонограм (стаття 153 2); порушення законодавства, що регулює здійснення операцій з металобрухтом (стаття 153 3); спекуляція без обтяжуючих обставин (стаття 154 частина 1); обман покупців (стаття 155 частина 2); обман замовників (стаття 155-1 частина 2); одержання незаконної винагороди від громадян за виконання робіт, зв'язаних з обслуговуванням населення (стаття 155-2 частина 2); порушення правил торгівлі (стаття 155-3 частини 1 і 2); штучне підвищення і підтримання високих цін на товари народного споживання та послуги населенню (стаття 155-5); незаконна торговельна діяльність без обтяжуючих обставин (стаття 155-6 частина 1); приховування банкрутства (стаття 156-2); фіктивне банкрутство (стаття 156-3 частина 2); зговір про фіксування цін (стаття 155-7 частини 1 і 2); порушення ветеринарних правил (стаття 157); незаконна порубка лісу (стаття 160); незаконне полювання (стаття 161 частина 2); незаконне заняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (стаття 162); незаконне видобування корисних копалин без обтяжуючих обставин (стаття 162-1 частина 1); порушення законодавства про континентальний шельф України (стаття 163-1); зловживання владою або службовим станом без обтяжуючих обставин (стаття 165 частина 1); перевищення влади або службових повноважень без обтяжуючих обставин (стаття 166 частина 1); провокація хабара (стаття 171); посадовий підлог без обтяжуючих обставин (стаття 172 частина 1); завідомо неправдивий донос (стаття 177); завідомо неправдиві показання (стаття 178); утаювання майна, що підлягає конфіскації, або утаювання чи розтрата майна, на яке накладено арешт або яке описано (стаття 182 частина 2); недонесення про злочин (стаття 187); ухилення військовозобов'язаного від учбових або перевірочних зборів (стаття 192 частина 1); викрадення або пошкодження документів, штампів, печаток без обтяжуючих обставин (стаття 193 частина 1); купівля, продаж або інша оплатна передача чи одержання посвідчення або іншого офіційного документа без обтяжуючих обставин (стаття 193-1 частина 1); підробка документів, штампів і печаток, збут їх та використання підроблених документів (стаття 194 частини 1 і 2); знищення, підробка або заміна вузлів та агрегатів транспортного засобу (стаття 194 1); доведення неповнолітнього до стану сп'яніння (стаття 208-1); придбання або збут майна, завідомо здобутого злочинним шляхом (стаття 213 частини 1, 2 і 3); порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах без обтяжуючих обставин (стаття 220 частина 1) - у колоніях-поселеннях для осіб, які вчинили умисні злочини;

засуджуваним уперше до позбавлення волі за умисні злочини, що не є тяжкими, за винятком перелічених в абзаці 3 частини 4 цієї статті, - у колоніях загального режиму;

засуджуваним уперше до позбавлення волі за тяжкі злочини - у колоніях посиленого режиму;

засуджуваним за особливо небезпечні злочини проти держави (статті 56 - 60, 62, 63, 63 1) або тим, які раніше відбували покарання у вигляді позбавлення волі, - у колоніях суворого режиму;

визнаним особливо небезпечними рецидивістами - у колоніях особливого режиму.

Засуджуваним до позбавлення волі жінкам відбування покарання у виправно-трудовах колоніях призначається: визнаним особливо небезпечними рецидивістками, а також засуджуваним за особливо небезпечні злочини проти держави (статті 56 - 60, 62, 63, 63 1) - у колоніях суворого режиму; засуджуваним уперше до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності, - у колоніях-поселеннях для осіб, які вчинили злочини з необережності; засуджуваним уперше за умисні злочини, перелічені в абзаці 3 частини 4 цієї статті, - у колоніях-поселеннях для осіб, які вчинили умисні злочини; іншим засуджуваним до позбавлення волі жінкам - у колоніях загального режиму.

Відбування покарання у виховно-трудовах колоніях призначається:

неповнолітнім чоловічої статі, засуджуваним уперше до позбавлення волі, а також неповнолітнім жіночої статі - у колоніях загального режиму;

неповнолітнім чоловічої статі, які раніше відбували покарання у вигляді позбавлення волі, - у колоніях посиленого режиму.

Залежно від характеру і ступеня суспільної небезпеки вчиненого злочину, особи винного та інших обставин справи суд, із зазначенням мотивів прийнятого рішення, може призначити відбування позбавлення волі: засудженим уперше за злочини, вчинені з необережності, а також за умисні злочини, перелічені в абзаці 3 частини 4 цієї статті, - у виправно-трудовах колоніях загального режиму; іншим засудженим до позбавлення волі, але не визнаним особливо небезпечними рецидивістами - у виправно-трудовах колоніях будь-якого виду, крім колоній особливого режиму і колоній-поселень; засудженим неповнолітнім чоловічої статі - у виховно-трудовах колоніях загального режиму замість колоній посиленого режиму.

Позбавлення волі у вигляді ув'язнення в тюрмі на весь строк покарання або частину його може бути призначено:

особливо небезпечним рецидивістам;

особам, які по досягненні вісімнадцятирічного віку вчинили особливо небезпечні державні злочини;

особам, які по досягненні вісімнадцятирічного віку вчинили інші тяжкі злочини і засуджуються за них до позбавлення волі на строк понад п'ять років.

Зміна призначеного засудженому виду виправно-трудової установи провадиться судом за підставами і в порядку, які встановлені законодавством України.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,

від 17.08.66 р.,

від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 21.07.72 року N 862-VIII,

від 14.10.74 р. N 3130-VIII,

від 23.03.77 р. N 1848-IX,

від 20.05.85 р. N 279-XI,

від 27.06.86 р. N 2444-XI,

від 12.06.87 р. N 4135-XI,

від 07.03.90 р. N 8918-XI;

Законом Української Радянської Соціалістичної

Республіки від 25.06.91 р. N 1255-XII;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 07.07.92 р. N 2547-XII,

від 04.05.93 р. N 3174-XII,

від 11.11.93 р. N 3582-XII,

від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ,
від 11.07.95 р. N 282/95-ВР,
від 12.07.96 р. N 323/96-ВР,
від 22.02.2000 р. N 1483-ІІІ,
від 23.03.2000 р. N 1587-ІІІ,
від 21.09.2000 р. N 1981-ІІІ,
від 16.11.2000 р. N 2114-ІІІ)

Стаття 25 1. Умовне засудження до позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці

(Застосування статті 25 1 зупинено до прийняття нового Кримінального кодексу України згідно з Постановою Верховної Ради України від 16.05.92 р. N 2359-ХІІ)

При призначенні покарання повнолітній працездатній особі, вперше засуджуваній до позбавлення волі за умисний злочин на строк до трьох років, а за злочин, вчинений з необережності, - на строк до п'яти років, суд, враховуючи характер і ступінь суспільної небезпеки вчиненого злочину, особу винного та інші обставини справи, а також можливість його виправлення і перевиховання без ізоляції від суспільства, але в умовах здійснення за ним нагляду, може постановити про умовне засудження цієї особи до позбавлення волі з обов'язковим залученням її на строк призначеного покарання до праці в місцях, що визначаються органами, які відають виконанням вироку, з зазначенням у вирокі мотивів такого рішення.

При умовному засудженні до позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці йому можуть бути призначені судом також додаткові міри покарання у випадках і в порядку, передбачених цим Кодексом. Правила частини 3 статті 45 цього Кодексу щодо таких засуджених не застосовуються.

Умовне засудження до позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці не застосовується:

1) до осіб, засуджуваних за особливо небезпечні злочини проти держави (статті 56 - 60, 62, 63, 63 1); бандитизм (стаття 69); умисне вбивство (статті 93, 94, 96, 234 пункт "в"); умисне тяжке тілесне ушкодження (статті 101, 189 4 частина 2); зґвалтування, вчинене групою осіб, або зґвалтування неповнолітньої, або зґвалтування, що спричинило особливо тяжкі наслідки, а так само зґвалтування малолітньої (стаття 117 частини 3 і 4); створення не передбачених законодавством воєнізованих формувань чи груп (стаття 187 6); особливо злісне хуліганство (стаття 206 частина 3);

<http://yurist-online.org/>

2) до осіб, яким поряд з покаранням за вчинений злочин призначаються заходи примусового лікування від алкоголізму або наркоманії, а також тих, які не пройшли повного курсу лікування венеричного захворювання;

3) до іноземних громадян та осіб без громадянства, які засуджуються.

Умовне засудження до позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці не застосовується також:

до осіб, визнаних у встановленому порядку інвалідами першої, другої і третьої груп; до вагітних жінок; до жінок, що мають на утриманні дітей віком до двох років, а так само до жінок віком понад 55 років і чоловіків - понад 60 років;

до військовослужбовців строкової служби, які вчинили злочин.

Якщо умовно засуджений ухиляється від роботи в місці, визначеному органами, які відають виконанням вироку, або систематично чи злісно порушує трудову дисципліну, громадський порядок або встановлені для нього правила проживання, він направляється за ухвалою суду для відбування позбавлення волі, призначеного вироком. При цьому час ухилення від роботи не зараховується, а час, протягом якого засуджений працював, може бути зараховано судом частково або повністю до строку відбування покарання з розрахунку день за день.

Якщо умовно засуджений протягом визначеного судом строку позбавлення волі вчинив новий злочин суд призначає йому покарання за правилами, передбаченими статтею 43 цього Кодексу.

(Доповнено статтею 25 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1848-IX;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 26.05.80 р. N 270-X,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 18.01.91 р. N 647-XII;

законами України від 18.09.91 р. N 1564-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 11.11.93 р. N 3582-ХІІ,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 25 2. Довічне позбавлення волі

Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжкого злочину і застосовується у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосувати позбавлення волі на певний строк.

Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, які вчинили злочини у віці до 18 років, до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент винесення вироку.

(Доповнено статтею 25 2 згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-ІІІ)

Стаття 26. Особливо небезпечний рецидивіст

Особливо небезпечним рецидивістом за вироком суду може бути визнана:

1) особа, яка раніше була засуджена до позбавлення волі за особливо небезпечний злочин проти держави (статті 56 - 60, 62, 63, 63 1); бандитизм (стаття 69); виготовлення або збут підроблених грошей, цінних паперів чи білетів державних лотерей при обтяжуючих обставинах (стаття 79 частина 2); розкрадання державного або колективного майна в особливо великих розмірах (стаття 86 1); розбій з метою заволодіння державним, колективним майном або індивідуальним майном громадян при обтяжуючих обставинах (статті 86 частина 2 і 142 частини 2 та 3); умисне вбивство (статті 93, 94 і 234 пункт "в"); зґвалтування, вчинене групою осіб, або зґвалтування неповнолітньої, або зґвалтування, що спричинило особливо тяжкі наслідки, а так само зґвалтування малолітньої (стаття 117 частини 3 і 4); захоплення заручників (стаття 123 1); торгівля людьми (стаття 124 1); створення не передбачених законодавством воєнізованих формувань чи груп (стаття 187 6); посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця (стаття 190 1); незаконне заволодіння транспортним засобом, поєднане з насильством, небезпечним для життя або здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинене організованою групою чи особливо небезпечним рецидивістом (стаття 215 3 частина 3); угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 217 2); блокування транспортних комунікацій (стаття 217 3 частина 3); розкрадання радіоактивних матеріалів (стаття 228 3) і знову вчинила будь-який з перелічених злочинів, за який вона засуджується до позбавлення волі на строк не нижче п'яти років;

<http://yurist-online.org/>

2) особа, яка раніше двічі в будь-якій послідовності була засуджена до позбавлення волі за особливо небезпечний злочин проти держави (статті 56 - 60, 62, 63); бандитизм (стаття 69); масові безпорядки (стаття 71); виготовлення або збут підроблених грошей, цінних паперів чи білетів державних лотерей (стаття 79); розкрадання державного або колективного майна при обтяжуючих обставинах (статті 81 частини 2, 3 і 4, 82 частини 2, 3 і 4, 83 частини 2 і 3, 84 частини 2 та 3 і 86 1); розбій з метою заволодіння державним, колективним майном або індивідуальним майном громадян (статті 86 і 142); вимагательство державного, колективного або індивідуального майна, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 86 2 частини 2 і 3, стаття 144 частини 2 і 3); умисне вбивство (статті 93, 94 і 234 пункт "в"); умисне тяжке тілесне ушкодження (статті 101, 189 4 частина 2); незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння) при обтяжуючих обставинах (стаття 115 2 частина 2); зґвалтування (стаття 117); захоплення заложників (стаття 123 1); торгівля людьми (стаття 124 1); крадіжку, грабіж або шахрайство, вчинені при обтяжуючих обставинах (статті 140 частини 2 і 3, 141 частини 2 і 3); спекуляцію при обтяжуючих обставинах (стаття 154 частини 2 і 3); протидію законній підприємницькій діяльності, вчинену при обтяжуючих обставинах (стаття 155 8 частина 3); одержання хабара (стаття 168); створення не передбачених законодавством воєнізованих формувань чи груп (стаття 187 6); посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця (стаття 190 1); примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 198 2 частина 3); особливо злісне хуліганство (стаття 206 частина 3); незаконне заволодіння транспортним засобом при обтяжуючих обставинах (стаття 215 3 частини 2 і 3); угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 217 2); блокування транспортних комунікацій (стаття 217 3 частина 3); розкрадання вогнестрільної зброї, бойових припасів або вибухових речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 223 частина 2); розкрадання радіоактивних матеріалів (стаття 228 3); розкрадання, незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів чи психотропних речовин з метою збуту, збут таких засобів чи речовин (статті 229 1 і 229 2), а так само розкрадання їх при обтяжуючих обставинах (стаття 229 2 частини 2 і 3); посів або вирощування снотворного маку чи конопель при обтяжуючих обставинах (стаття 229 3 частина 2); організація або держання дому для вживання чи виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 4 частина 2); використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 12 частина 2); незаконне введення в організм наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 15 частини 2 і 3); розкрадання, незаконні виготовлення, придбання, зберігання, передача чи продаж іншим особам обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин, при обтяжуючих обставинах (стаття 229 17 частини 2 і 3); розкрадання прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 19 частини 2 і 3); незаконні виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або пересилання прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 20 частини 2 і 3) і знову вчинила будь-який з перелічених злочинів, за який вона засуджується до позбавлення волі на строк більше трьох років;

3) особа, яка раніше три рази або більше в будь-якій послідовності була засуджена до позбавлення волі за злісне хуліганство (стаття 206 частина 2) або за злочини, перелічені в пункті 2 частини першої цієї статті, і знову вчинила злісне хуліганство або будь-який з злочинів, перелічених у пункті 2 частини першої цієї статті, за який вона засуджується до позбавлення волі;

4) особа, яка відбуває покарання у вигляді позбавлення волі за будь-який з злочинів, перелічених у пунктах 2 і 3 частини першої цієї статті, і знову вчинила умисний злочин, за який вона засуджується до позбавлення волі на строк не нижче п'яти років.

Суд, розглядаючи питання про визнання особи особливо небезпечним рецидивістом, враховує особу винного, ступінь суспільної небезпечності вчинених злочинів, їх мотиви, ступінь здійснення злочинних намірів, ступінь і характер участі у вчиненні злочинів та інші обставини справи. Рішення суду повинно бути мотивоване у вироку.

При вирішенні питання про визнання особи особливо небезпечним рецидивістом не враховується судимість за злочин, вчинений цією особою віком до вісімнадцяти років, а також судимість, яка знята або погашена у встановленому законом порядку.

Визнання особи особливо небезпечним рецидивістом скасовується при знятті з неї судимості.

Статті цього Кодексу, що передбачають відповідальність за вчинення злочину особливо небезпечним рецидивістом, застосовуються у випадках, коли особа була визнана у встановленому законом порядку особливо небезпечним рецидивістом до вчинення даного злочину.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 10.09.62 р.,

від 17.08.66 р.,

від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 23.07.73 р. N 1898-VIII,

від 17.06.74 р. N 2718-VIII,

від 26.05.80 р. N 270-X,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 31.07.87 р. N 4392-XI,

від 21.08.87 р. N 4452-XI,

від 14.04.88 р. N 5723-XI,

від 18.01.91 р. N 647-XII;

законами України від 18.09.91 р. N 1564-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,
від 26.01.93 р. N 2935-XII,
від 11.11.93 р. N 3582-XII,
від 28.01.94 р. N 3890-XII,
від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,
від 02.10.96 р. N 388/96-ВР,
від 20.11.96 р. N 530/96-ВР,
від 24.03.98 р. N 210/98-ВР,
від 08.07.99 р. N 863-XIV,
від 14.09.2000 р. N 1945-III,
від 21.09.2000 р. N 1969-III,
від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 27. Виключена.

(згідно із Законом України
від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 28. Виключена.

(згідно із Законом України
від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 29. Виправні роботи без позбавлення волі

Виправні роботи без позбавлення волі призначаються на строк від двох місяців до двох років і відбуваються відповідно до вироку суду або за місцем роботи засудженого, або в інших місцях, що визначаються органами, які відають застосуванням виправних робіт, але в районі проживання засудженого.

Із заробітку засудженого до виправних робіт без позбавлення волі провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, але не більше 20 процентів.

Особам, визнаним непрацездатними, а також особам, які стали непрацездатними після постановлення вироку суду, суд може замінити виправні роботи штрафом з розрахунку чотири мінімальних розміри заробітної плати штрафу за один місяць виправних робіт, а за злочини, що не є корисливими, з того ж розрахунку, але на суму не більш як п'ятдесят мінімальних розмірів заробітної плати, або громадською доганою.

Порядок відбування виправних робіт без позбавлення волі встановлюється законодавством України.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 30. Наслідки ухилення від відбування виправних робіт без позбавлення волі

В разі ухилення від відбування покарання особи, засудженої до виправних робіт без позбавлення волі з відбуванням за місцем роботи, суд за поданням органу внутрішніх справ або за клопотанням громадської організації чи трудового колективу може направити цю особу для відбування покарання в інші місця, що визначаються органами, які видають застосуванням виправних робіт, але в районі проживання засудженого.

В разі злісного ухилення від відбування покарання особи, засудженої до виправних робіт без позбавлення волі, суд може замінити невідбутий строк виправних робіт покаранням у вигляді позбавлення волі на той же строк.

(У редакції указів Президії Верховної Ради

Української РСР від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 31. Позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю

<http://yurist-online.org/>

Позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене судом на строк від двох до п'яти років як основне або додаткове покарання.

Це покарання може бути призначено у випадках, коли за характером вчинених винним злочинів по посаді або при занятті певною діяльністю суд визнає неможливим збереження за ним права займати певні посади або займатися певною діяльністю.

Строки виконання покарання у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю обчислюються в порядку, встановленому Положенням про порядок і умови виконання в Україні кримінальних покарань, не зв'язаних із заходами виправно-трудового впливу на засуджених, затвердженим Президією Верховної Ради України.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 22.06.84 р. N 7194-X;

Законом України від 11.07.95 р. N 282/95-ВР)

Стаття 32. Штраф

Штраф є грошове стягнення, що накладається судом у випадках і межах, встановлених в особливій частині, а також у статтях 45 і 46 1 цього Кодексу.

Розмір штрафу встановлюється залежно від тяжкості вчиненого злочину з урахуванням майнового стану винного в межах від десяти до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, а за корисливі злочини - в межах до однієї тисячі мінімальних розмірів заробітної плати. У виняткових випадках, передбачених законодавчими актами України, за окремі злочини можуть бути встановлені і більш високі розміри штрафу.

В разі злісного ухилення особи від сплати штрафу, призначеного як основне покарання, суд може замінити несплачену суму штрафу покаранням у вигляді виправних робіт без позбавлення волі з розрахунку один місяць виправних робіт за чотири мінімальних розміри заробітної плати штрафу, але на строк не більш як два роки.

Частина четверту виключено

Заміна штрафу позбавленням волі і позбавлення волі штрафом не допускається.

Предмети, що не підлягають конфіскації, не можуть бути вилучені і при стягненні штрафу.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 12.06.87 р. N 4135-XI,

від 03.08.88 р. N 6347-XI;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 11.07.95 р. N 282/95-ВР,

від 20.11.96 р. N 530/96-ВР)

Стаття 33. Громадська догана

Громадська догана полягає в публічному висловленні судом догани винному з доведенням про це в необхідних випадках до відома громадськості через пресу або іншим способом.

Стаття 34. Направлення військовослужбовців, які вчинили злочини, в дисциплінарний батальйон і заміна виправних робіт триманням на гауптвахті

До військовослужбовців строкової служби, які вчинили злочини, може застосовуватися направлення в дисциплінарний батальйон у випадках, передбачених законом, на строк від трьох місяців до двох років, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи і особу засудженого, визнає доцільним замість позбавлення волі на строк до трьох років застосувати направлення в дисциплінарний батальйон на той же строк. Направлення в дисциплінарний батальйон замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у вигляді позбавлення волі.

Виправні роботи без позбавлення волі замінюються військовослужбовцям триманням на гауптвахті на строк до двох місяців.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

<http://yurist-online.org/>

Української РСР від 10.12.85 р. N 1432-XI)

Стаття 34 1. Виключена.

(Доповнено статтею 34 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 16.11.82 р. N 4290-X;

із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI,

від 18.01.91 р. N 647-XII;

законами України від 18.09.91 р. N 1564-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII;

виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 35. Конфіскація майна

Конфіскація майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є особистою власністю засудженого.

Конфіскацію майна може бути призначено тільки у випадках, передбачених цим Кодексом.

Суд повинен вказати у вироку, чи конфіскується все майно засудженого чи його частина; в останньому разі суд повинен зазначити, яка частина майна конфіскується, або перелічити предмети, які конфіскуються.

Не підлягають конфіскації предмети, необхідні для засудженого та осіб, які перебувають на його утриманні, згідно з переліком, даним у додатку до цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.07.72 р. N 862-VIII,

від 23.07.73 р. N 1898-VIII,

від 22.06.84 р. N 7194-X;

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

Стаття 36. Задоволення претензій за рахунок конфіскованого майна

Конфіскуючи майно, держава не відповідає за борги і зобов'язання, що обтяжують майно, якщо вони виникли після того, як орган дізнання, попереднього слідства або суд вжили заходів до охорони майна, і при тому без згоди органу, який вжив заходів до охорони цього майна.

Щодо претензій, які належить задовольнити за рахунок конфіскованого майна, держава відповідає тільки в межах активу, додержуючи черговості задоволення претензій, передбаченої цивільним і цивільно-процесуальним законодавством.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-Х)

Стаття 37. Позбавлення військових, спеціальних звань, рангів, чинів, кваліфікаційних класів і державних нагород

В разі засудження за тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, може бути позбавлена його за вироком суду.

В разі засудження за тяжкий злочин особи, яка відзначена державною нагородою України, суд при постановленні вироку вирішує питання про внесення подання Президентові України про позбавлення засудженого державної нагороди України.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії Верховної Ради

Української РСР від 22.06.84 р. N 7194-Х;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ,

від 11.07.95 р. N 282/95-ВР,

від 17.05.2001 р. N 2419-ІІІ)

Стаття 38. Позбавлення батьківських прав

Позбавлення батьківських прав може бути застосовано як додаткове покарання лише у випадках, коли судом встановлено зловживання цими правами з боку винного.

Поновлення в батьківських правах можливе лише в порядку, передбаченому Кодексом про шлюб та сім'ю України.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 03.07.73 р. N 1879-VIII)

ГЛАВА V

ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ І ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ

Стаття 39. Загальні начала призначення покарання

Суд призначає покарання в межах, встановлених статтею закону, яка передбачає відповідальність за вчинений злочин, у точній відповідності з положеннями Загальної частини цього Кодексу. При призначенні покарання суд, керуючись правосвідомістю, враховує характер і ступінь суспільної небезпечності вчиненого злочину, особу винного і обставини справи, що пом'якшують і обтяжують відповідальність.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 40. Обставини, що пом'якшують відповідальність

При призначенні покарання обставинами, що пом'якшують відповідальність, визнаються:

1) відвернення винним шкідливих наслідків вчиненого злочину або добровільне відшкодування завданої втрати чи усунення заподіяної шкоди;

2) вчинення злочину внаслідок збігу тяжких особистих або сімейних обставин;

- 3) вчинення злочину під впливом погрози чи примусу або в силу матеріальної чи іншої залежності;
- 4) вчинення злочину під впливом великого душевного хвилювання, викликаного неправомірними діями потерпілого;
- 5) вчинення злочину при захисті від суспільно небезпечного посягання, хоч і з перевищенням меж необхідної оборони;
- 6) вчинення злочину неповнолітнім;
- 7) вчинення злочину жінкою в стані вагітності;
- 8) щире розкаяння або явка з повинною, а також сприяння розкриттю злочину.

При призначенні покарання суд може враховувати і інші пом'якшуючі обставини.

Стаття 41. Обставини, що обтяжують відповідальність

При призначенні покарання обставинами, що обтяжують відповідальність, визнаються:

- 1) вчинення злочину особою, що раніше вчинила якийсь злочин.

Суд вправі, залежно від характеру першого злочину, не визнати за ним значення обтяжуючої обставини;

- 2) вчинення злочину організованою групою;
- 3) вчинення злочину з використанням підлеглого або іншого залежного стану особи, щодо якої вчинено злочин;
- 4) вчинення злочину з корисливих або інших низьких мотивів;

- 5) заподіяння злочином тяжких наслідків;
- 6) вчинення злочину щодо малолітнього, старого або особи, яка перебуває в безпорадному стані;
- 7) підмовлення неповнолітніх до вчинення злочину або залучення неповнолітніх до участі в злочині;
- 8) вчинення злочину з особливою жорстокістю або знущанням з потерпілого;
- 9) вчинення злочину з використанням умов громадського лиха;
- 10) вчинення злочину загальнонебезпечним способом;
- 11) вчинення злочину особою, яка перебуває в стані сп'яніння. Суд вправі, залежно від характеру злочину, не визнати цю обставину обтяжуючою відповідальність;
- 12) вчинення нового злочину особою, яка була взята на поруки, на протязі строку поручительства або на протязі одного року після закінчення цього строку.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.12.69 р. N 2368-VII)

Стаття 42. Призначення покарання при вчиненні кількох злочинів

Якщо особу визнано винною у вчиненні двох або більше злочинів, передбачених різними статтями кримінального закону, ні за один з яких її не було засуджено, суд, назначивши покарання окремо за кожний злочин, остаточно визначає покарання за їх сукупністю шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим або шляхом повного чи часткового складання призначених покарань у межах, встановлених статтею закону, яка передбачає більш суворе покарання.

До основного покарання може бути приєднано будь-яке з додаткових покарань, передбачених статтями закону, що встановлюють відповідальність за ті злочини, у вчиненні яких особу було визнано винною.

За тими ж правилами призначається покарання, коли після винесення вироку в справі буде встановлено, що засуджений винен ще і в іншому злочині, вчиненому ним до винесення вироку в першій справі. В цьому разі до строку покарання зараховується покарання, відбуте повністю чи частково за першим вироком.

Стаття 43. Призначення покарання за кількома вироками

Якщо засуджений після винесення вироку, але до повного відбуття покарання, вчинив новий злочин, суд до покарання, призначеного за новим вироком, повністю або частково приєднує невідбуту частину покарання за попереднім вироком.

При складанні покарань у порядку, передбаченому цією статтею, загальний строк покарання не повинен перевищувати максимального строку, встановленого для даного виду покарання. При складанні покарань у вигляді позбавлення волі загальний строк покарання не повинен перевищувати десяти років, а за злочини, по яких законом допускається призначення позбавлення волі на строк більше десяти років, не повинен перевищувати п'ятнадцяти років. При складанні покарань у вигляді довічного позбавлення волі та будь-яких менш суворих покарань остаточне покарання за сукупністю вироків визначається шляхом поглинання менш суворих покарань довічним позбавленням волі.

При складанні різновидних основних покарань застосовуються такі положення:

- а) одному дню позбавлення волі відповідають один день тримання в дисциплінарному батальйоні;
- б) одному дню позбавлення волі відповідає три дні виправних робіт;
- в) виключено;
- г) штраф у поєднанні з іншими видами покарання виконується самостійно.

Різновидні додаткові покарання у всіх випадках виконуються самостійно.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 16.11.82 р. N 4290-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 07.07.92 р. N 2547-XII,

від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 44. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом

Суд, враховуючи виняткові обставини справи та особу винного і визнаючи необхідним призначити йому покарання нижче від найнижчої межі, передбаченої законом за даний злочин, або перейти до іншого, більш м'якого виду покарання, може допустити таке пом'якшення з обов'язковим зазначенням його мотивів.

Стаття 45. Умовне засудження

Якщо при призначенні покарання у вигляді позбавлення волі або виправних робіт суд, враховуючи обставини справи і особу винного, прийде до переконання про недоцільність відбування винним призначеного покарання, він може ухвалити про умовне незастосування покарання з сплатою штрафу в межах від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за корисливі злочини - в межах від сорока до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У цьому разі суд з обов'язковим зазначенням у вироку мотивів постановляє не виконувати основне покарання, якщо протягом визначеного судом іспитового строку засуджений не вчинить нового злочину, сплатить штраф і зразковою поведінкою виправдає виявлене йому довір'я. Контроль за поведінкою умовно засуджених здійснюється органами внутрішніх справ, а щодо неповнолітніх - також комісіями в справах неповнолітніх при виконавчих комітетах місцевих Рад народних депутатів відповідно до законодавства України.

Іспитовий строк при умовному засудженні встановлюється тривалістю від одного року до трьох років. Незастосування при умовному засудженні штрафу, передбаченого частиною 1 цієї статті, можливе лише за наявності підстав, передбачених в статті 44 цього Кодексу.

При умовному засудженні крім штрафу, передбаченого частиною 1 цієї статті, можуть бути призначені додаткові покарання у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю, позбавлення військового або спеціального звання, позбавлення батьківських прав.

Враховуючи обставини справи, особу винного, а також клопотання громадських організацій або трудового колективу за місцем роботи винного про його умовне засудження, суд може передати умовно засудженого цим організаціям або колективу для перевиховання і виправлення. При відсутності зазначеного клопотання суд може покласти на певний трудовий колектив або особу, за їх згодою, обов'язок по нагляду за умовно засудженим і проведенню з ним виховної роботи.

В разі систематичних порушень умовно засудженим протягом іспитового строку громадського порядку або у випадку його ухилення від сплати штрафу, що потягли за собою застосування заходів адміністративного стягнення або громадського впливу, суд за поданням органу внутрішніх справ, а щодо неповнолітнього - також комісії в справах неповнолітніх при виконавчому комітеті місцевої Ради народних депутатів може винести ухвалу про скасування умовного засудження і про направлення засудженого для відбування покарання, призначеного вироком.

Якщо умовно засуджений, переданий на виправлення і перевиховання, а також під нагляд громадській організації або трудовому колективу, не виправдав їх довір'я, порушив обіцянку зразковою поведінкою і чесною працею довести своє виправлення або залишив трудовий колектив з метою ухилитись від громадського впливу, то за клопотанням громадської організації або трудового колективу суд може винести ухвалу про скасування умовного засудження і про направлення засудженого для відбування покарання, призначеного вироком.

В разі вчинення умовно засудженим протягом іспитового строку нового злочину суд призначає йому покарання за правилами, передбаченими статтею 43 цього Кодексу.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 20.11.96 р. N 530/96-ВР)

Стаття 46. Відстрочення виконання вироку військовослужбовцеві або військовозобов'язаному у воєнний час

У воєнний час виконання вироку про позбавлення волі, винесеного щодо військовослужбовця або військовозобов'язаного, який підлягає призову чи мобілізації, може бути судом відстрочене до закінчення воєнних дій з направленням засудженого в діючу армію. Суд може в цих випадках відстрочити виконання і додаткових покарань.

Якщо засуджений, якого направлено в діючу армію, проявить себе стійким захисником Батьківщини, то, за клопотанням відповідного військового командування, суд може звільнити його від покарання або замінити покарання іншим, більш м'яким.

В разі вчинення особою, щодо якої виконання вироку було відстрочено, нового злочину, суд приєднує до нового покарання раніш призначене за правилами, передбаченими в статті 43 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

Стаття 46 1. Відстрочка виконання вироку

При призначенні покарання особі, яка вперше засуджується до позбавлення волі на строк до трьох років, суд з урахуванням характеру і ступеня суспільної небезпеки вчиненого злочину, особи винного та інших обставин справи, а також можливості його виправлення і перевиховання без ізоляції від суспільства може відстрочити виконання вироку щодо такої особи на строк від одного до двох років зі сплатою штрафу в межах від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за корисливі злочини - в межах від сорока до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Незастосування у таких випадках штрафу можливе лише за наявності підстав, передбачених у статті 44 цього Кодексу.

При відстрочці виконання вироку суд крім штрафу, передбаченого частиною 1 цієї статті, може призначити додаткові покарання у вигляді конфіскації майна, позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю, позбавлення військового або спеціального звання, позбавлення батьківських прав. Суд може відстрочити і виконання додаткових покарань, крім штрафу.

При призначенні покарання вагітним жінкам і жінкам, які мають дітей віком до трьох років, крім засуджених до позбавлення волі на строк більш як п'ять років за тяжкі злочини, суд може відстрочити виконання вироку. Термін відстрочки визначається судом в межах строку, на який за чинним законодавством жінку може бути звільнено від роботи у зв'язку з вагітністю, родами і до досягнення дитиною трирічного віку.

Відстрочка виконання вироку не застосовується до осіб, перелічених у пунктах 1 і 2 частини третьої статті 25-1 цього Кодексу.

При відстрочці виконання вироку суд може зобов'язати засудженого в певний строк усунути заповідяну шкоду, піти на роботу або навчання, не змінювати без згоди органу внутрішніх справ місце проживання, повідомляти ці органи про зміну місця роботи або навчання, періодично з'являтися для реєстрації в орган внутрішніх справ. Суд може зобов'язати засудженого не відвідувати певні місця, не виїжджати з місця постійного проживання без повідомлення органу внутрішніх справ, пройти курс лікування при зловживанні спиртними напоями або вживанні наркотичних речовин, попросити публічно або в іншій формі пробачення у потерпілого, якщо виконання цих обов'язків може сприяти виправленню і перевихованню засудженого. Суд може також покласти на певний трудовий колектив або особу, за їх згодою, обов'язок по нагляду за засудженим і проведенню з ним виховної роботи.

Контроль за поведінкою засуджених, щодо яких виконання вироку до позбавлення волі відстрочено, здійснюється органами внутрішніх справ, а щодо неповнолітніх - також і комісіями в справах неповнолітніх при виконавчих комітетах місцевих Рад народних депутатів відповідно до законодавства України.

Якщо засуджений, щодо якого виконання вироку до позбавлення волі відстрочено, не виконує покладені на нього судом обов'язки або допускає порушення громадського порядку чи трудової дисципліни, що потягли за собою застосування заходів адміністративного стягнення або заходів дисциплінарного чи громадського впливу, або ухиляється від сплати штрафу, то за поданням органу внутрішніх справ, комісії в справах неповнолітніх при виконавчому комітеті місцевої Ради народних депутатів або трудового колективу, на який покладено обов'язок по нагляду за засудженим і проведенню з ним виховної роботи, суд може винести ухвалу про скасування відстрочки виконання вироку до позбавлення волі і про направлення засудженого для відбування позбавлення волі, призначеного вироком.

По скінченні строку відстрочки виконання вироку суд за поданням органу, який здійснює контроль за поведінкою засудженого, залежно від ставлення до праці або навчання засудженого, його поведінки протягом встановленого судом строку відстрочки виконання вироку виносить ухвалу про звільнення засудженого від покарання або про направлення засудженого для відбування позбавлення волі, призначеного вироком.

У разі вчинення засудженим у період відстрочки виконання вироку нового злочину суд приєднує до нового покарання раніше призначене за правилами, передбаченими статтею 43 цього Кодексу.

(Доповнено статтею 46 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1848-IX;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

<http://yurist-online.org/>

від 27.07.94 р. N 137/94-ВР,

від 20.11.96 р. N 530/96-ВР)

Стаття 46 2. Відстрочка відбування покарання вагітним жінкам і жінкам, які мають дітей віком до трьох років

Засудженим жінкам, які завагітніли або народили дітей під час відбування покарання, крім засуджених до позбавлення волі на строк більш як п'ять років за тяжкі злочини, суд за поданням адміністрації виправно-трудової установи, погодженим з прокурором, може відстрочити відбування покарання. Термін відстрочки визначається судом в межах строку, на який за чинним законодавством жінку може бути звільнено від роботи у зв'язку з вагітністю, родами і до досягнення дитиною трирічного віку.

Відстрочка відбування покарання застосовується до засудженої, яка має сім'ю або родичів, що дали згоду на сумісне з нею проживання, чи яка має можливість самостійно забезпечити належні умови для виховання дитини.

Контроль за поведінкою жінок, щодо яких відбування покарання відстрочено, здійснюється органами внутрішніх справ за місцем проживання.

Якщо засуджена, щодо якої відбування покарання відстрочено, відмовляється від дитини, передала її у дитячий будинок, зникла з місця проживання або ухиляється від виховання дитини, догляду за нею, допускає порушення громадського порядку, за що письмово більше двох разів попереджувалася, суд за поданням органу внутрішніх справ може прийняти рішення про скасування відстрочки відбування покарання і про направлення засудженої до відповідної установи для відбування покарання, призначеного за вироком.

Після досягнення дитиною трирічного віку чи в разі її смерті суд за поданням органу, який здійснює контроль за засудженою, залежно від її поведінки протягом встановленої судом відстрочки відбування покарання може прийняти рішення про звільнення засудженої від відбування покарання, або про заміну його більш м'яким покаранням, або про направлення засудженої до відповідної установи для відбування покарання, призначеного за вироком.

У разі відновлення відбування покарання, призначеного за вироком, суд може повністю або частково зарахувати час відстрочки до строку відбування покарання.

Якщо в період відстрочки відбування покарання засуджена вчинила новий злочин, суд призначає їй покарання за правилами, передбаченими статтею 43 цього Кодексу.

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено статтею 46 2 згідно із
Законом України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 47. Зарахування попереднього ув'язнення

Попереднє ув'язнення зараховується судом до строку покарання при засудженні до позбавлення волі і направлення в дисциплінарний батальйон день за день, при засудженні до виправних робіт - день за три дні.

При засудженні до інших мір покарання суд, враховуючи попереднє ув'язнення, може пом'якшити покарання або повністю звільнити від нього засудженого.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом
Президії Верховної Ради Української РСР від 16.11.82 р. N 4290-X;
законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,
від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 47 1. Зарахування часу перебування під вартою

Час перебування під вартою особи, умовно засудженої до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, зараховується до строку призначеного вироком суду покарання з розрахунку день за день.

(Доповнено статтею 47 1 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1848-IX)

Стаття 48. Давність притягнення до кримінальної відповідальності

Особу не може бути притягнуто до кримінальної відповідальності, якщо з дня вчинення нею злочину минули такі строки:

1) один рік з дня вчинення будь-якого з злочинів, передбачених статтями 106 і 125 частина 1, або злочину, за який згідно з законом може бути призначено покарання не більш суворе, ніж виправні роботи або направлення в дисциплінарний батальйон;

2) три роки з дня вчинення злочину, за який згідно з законом можуть бути призначені позбавлення волі на строк не більше двох років (крім злочинів, передбачених статтями, які вказані в пункті 1 цієї статті);

3) п'ять років з дня вчинення злочину, за який згідно з законом може бути призначено позбавлення волі на строк не більше п'яти років;

4) десять років з дня вчинення злочину, за який згідно з законом може бути призначено більш суворе покарання, ніж позбавлення волі строком на п'ять років.

Перебіг давності переривається, якщо до скінчення зазначених у законі строків особа вчинить новий злочин, за який згідно з законом може бути призначено позбавлення волі на строк більше двох років. Обчислення давності в цьому разі починається з моменту вчинення нового злочину.

Перебіг давності зупиняється, коли особа, яка вчинила злочин, скриється від слідства або суду. В цих випадках перебіг давності відновлюється з моменту затримання особи або явки її з повинною. При цьому особу не може бути притягнуто до кримінальної відповідальності, якщо від часу вчинення злочину минуло п'ятнадцять років і давність не була перервана вчиненням нового злочину.

Питання про застосування давності до особи, що вчинила злочин, за який згідно з законом може бути призначено довічне позбавлення волі, вирішується судом. Якщо суд не визнає можливим застосувати давність, довічне позбавлення волі не може бути призначено і замінюється позбавленням волі на певний строк.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 18.08.69 р. N 2159-VII;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 49. Давність виконання обвинувального вироку

Обвинувальний вирок не виконується, якщо його не було виконано в такі строки, рахуючи з дня набрання вироком законної сили:

- 1) один рік - при засудженні до покарання не більш суворого, ніж виправні роботи або направлення в дисциплінарний батальйон;
- 2) три роки - при засудженні до позбавлення волі на строк не більше двох років;
- 3) п'ять років - при засудженні до позбавлення волі на строк не більше п'яти років;
- 4) десять років - при засудженні до більш суворого покарання, ніж позбавлення волі строком на п'ять років.

Перебіг давності переривається, якщо засуджений ухилиться від відбуття покарання або вчинить до скінчення строків новий злочин, за який судом призначено покарання у вигляді позбавлення волі на строк не менше одного року. Обчислення давності в разі вчинення нового злочину починається з моменту його вчинення, а в разі ухилення від відбуття покарання - з моменту з'явлення для відбуття покарання або з моменту затримання засудженого, що переховувався. При цьому обвинувальний вирок не може бути виконано, якщо від часу його винесення минуло п'ятнадцять років і давність не була перервана вчиненням нового злочину.

Питання про застосування давності до особи, засудженої до довічного позбавлення волі, вирішується судом. Якщо суд не визнає можливим застосувати давність, довічне позбавлення волі замінюється позбавленням волі на певний строк.

(Із змінами, внесеними згідно із
законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,
від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 50. Звільнення від кримінальної відповідальності і від покарання

Особу, яка вчинила діяння, що містить ознаки злочину, може бути звільнено від кримінальної відповідальності, коли буде визнано, що на час розслідування або розгляду справи в суді внаслідок зміни обстановки вчинене нею діяння втратило характер суспільно небезпечного або ця особа перестала бути суспільно небезпечною.

Особу, яка вчинила злочин, може бути за вироком суду звільнено від покарання, коли буде визнано, що в силу наступної бездоганної поведінки і чесного ставлення до праці цю особу на час розгляду справи в суді не можна вважати суспільно небезпечною.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 51. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням заходів адміністративного стягнення, примусових заходів виховного характеру або громадського впливу

Особу, яка вчинила діяння, що містить ознаки злочину, який не являє великої суспільної небезпеки, може бути звільнено від кримінальної відповідальності, якщо буде визнано, що її виправлення і перевиховання можливе без застосування кримінального покарання. В цьому разі відповідно до законодавства України може бути прийнято одне з таких рішень:

- 1) про притягнення особи до адміністративної відповідальності;
- 2) про передачу матеріалів справи на розгляд товариського суду;
- 3) про застосування примусових заходів виховного характеру;
- 4) про передачу особи на поруки громадській організації або трудовому колективу.

Звільнення від кримінальної відповідальності з притягненням до адміністративної відповідальності допускається лише в справах про злочини, за які законом передбачається покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше одного року або інше більш м'яке покарання.

Звільнення від кримінальної відповідальності з передачею матеріалів справи на розгляд товариського суду допускається лише в разі, якщо особа вчинила діяння, що містить ознаки злочину, вперше.

Звільнення від кримінальної відповідальності з передачею особи на поруки допускається, якщо вона щиро розкаялась у вчиненому діянні, що містить ознаки злочину, і від громадської організації

<http://yurist-online.org/>

або трудового колективу надійшло клопотання про передачу їм цієї особи на поруки. Не може бути передано на поруки особу, яка вдруге вчинила умисне діяння, що містить ознаки злочину, або раніше передавалася на поруки.

Особа, яка вчинила діяння, що містить ознаки злочину, і передана на поруки, може бути притягнута до кримінальної відповідальності за це діяння, якщо вона протягом року не виправдала довір'я трудового колективу, порушила своє обіцяння виправитись і не підкоряється правилам соціалістичного співжиття або залишила роботу з метою ухилитись від громадського впливу і якщо, у зв'язку з цим, є рішення громадської організації чи трудового колективу про відмову від поручительства.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1848-IX,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 23.12.93 р. N 3787-XII)

Стаття 52. Умовно-дострокове звільнення від покарання і заміна покарання більш м'яким

До осіб, засуджених до позбавлення волі, умовно засуджених до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, виправних робіт або направлення в дисциплінарний батальйон, а також до осіб, умовно звільнених з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці відповідно до статті 52 2 цього Кодексу, крім осіб, перелічених у статті 52 1 цього Кодексу, може бути застосовано умовно-дострокове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням.

Умовно-дострокове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням може бути застосовано до засудженого лише в тому разі, коли він зразковою поведінкою і чесним ставленням до праці довів своє виправлення.

Умовно-дострокове звільнення від покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням застосовуються судом за місцем відбування покарання засудженим за спільним поданням органу, який відає виконанням покарання і спостережної комісії при виконавчому комітеті місцевої Ради народних депутатів, а щодо осіб, умовно засуджених до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці та умовно-звільнених з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, - також і за спільним поданням адміністрації і громадських організацій за місцем роботи засудженого. Щодо осіб, які відбувають покарання в дисциплінарному батальйоні, умовно-дострокове звільнення від покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням застосовуються за поданням командування дисциплінарного батальйону.

<http://yurist-online.org/>

Умовно-дострокове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням може бути застосовано і після фактичного відбуття засудженим не менше половини призначеного строку покарання.

До осіб:

- 1) засуджених за умисний злочин до позбавлення волі на строк понад три роки;
- 2) що раніше відбували покарання у місцях позбавлення волі за умисний злочин і до погашення або зняття судимості знову вчинили умисний злочин, за який їх засуджено до позбавлення волі;
- 3) що вчинили під час відбування покарання у місцях позбавлення волі умисний злочин, за який їх засуджено до позбавлення волі, - умовно-дострокове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням може бути застосовано після фактичного відбуття не менше двох третин призначеного строку покарання.

До осіб, засуджених за виготовлення або збут підроблених грошей, цінних паперів чи білетів державних лотерей при обтяжуючих обставинах (стаття 79 частина 2); розкрадання державного або колективного майна в особливо великих розмірах (стаття 86 1), крім вчиненого шляхом розбою; вимагательство державного, колективного або індивідуального майна, вчинене при обтяжуючих обставинах (стаття 86 2 частини 2 і 3, стаття 144 частини 2 і 3); згвалтування, вчинене групою осіб, або згвалтування неповнолітньої (стаття 117 частина 3); зловживання владою або посадовим становищем, перевищення влади або посадових повноважень, одержання хабара, посередництво в хабарництві або дачу хабара при обтяжуючих обставинах (статті 165 частина 2, 166 частини 2 і 3, 168, 169 частина 2 і 170 частина 2); незаконне заволодіння транспортним засобом при обтяжуючих обставинах, крім поєданого з насильством, небезпечним для життя або здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчиненого організованою групою чи особливо небезпечним рецидивістом (стаття 215 3 частини 2 і 3); розкрадання радіоактивних матеріалів (стаття 228 3); незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання з метою збуту чи збут наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 1 частини 2 і 3); розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах, крім вчиненого особливо небезпечним рецидивістом, або шляхом розбійного нападу, або в особливо великих розмірах (стаття 229 2 частина 2); організація або держання дому для вживання чи виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 4 частина 2); використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 12 частина 2); незаконне введення в організм наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 15 частини 2 і 3); розкрадання, незаконні виготовлення, придбання, зберігання, передача чи продаж іншим особам обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах (стаття 229 17 частини 2 і 3);

розкрадання прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 19 частини 2 і 3); незаконні виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або пересилання прекурсорів при обтяжуючих обставинах (стаття 229 20 частини 2 і 3); зловживання військової посадової особи владою чи посадовим становищем, перевищення військовою посадовою особою влади чи посадових повноважень, бездіяльність військової влади при обтяжуючих обставинах (статті 254 пункти "б" і "в", 254 2 пункти "б", "в" і "г", 254 3 пункти "б" і "в"), -

умовно-дострокове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням може бути застосовано після фактичного відбуття не менше трьох чвертей призначеного строку покарання.

При умовно-достроковому звільненні від покарання або заміні покарання більш м'яким покаранням засудженого може бути звільнено також від додаткових покарань у вигляді позбавлення права займати певні посади чи займатися певною діяльністю.

При заміні невідбутої частини позбавлення волі виправними роботами вони призначаються в межах строків, установлених законом для цих видів покарання, і не повинні перевищувати невідбутого строку позбавлення волі.

Застосовуючи умовно-дострокове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням, суд може покласти на певний трудовий колектив, за його згодою, обов'язок по нагляду за умовно-достроково звільненим протягом невідбутої частини призначеного судом строку покарання чи за особою, якій невідбутої частини покарання замінено більш м'яким покаранням, і проведенню з ними виховної роботи.

В разі вчинення особою, до якої було застосовано умовно-дострокове звільнення, протягом невідбутої частини покарання і якщо протягом зазначеного строку умовне засудження щодо цих осіб не буде скасовано з інших підстав, передбачених законом нового злочину, суд призначає їй покарання за правилами, передбаченими статтею 43 цього Кодексу.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 10.09.62 р.,

від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 23.03.77 р. N 1848-IX,

від 26.05.80 р. N 270-X,

від 16.11.82 р. N 4290-X,

<http://yurist-online.org/>

від 12.01.83 р. N 4571-X,
від 20.05.85 р. N 279-XI,
від 27.06.86 р. N 2444-XI,
від 21.08.87 р. N 4452-XI,
від 14.04.88 р. N 5723-XI;
законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,
від 17.06.92 р. N 2468-XII,
від 07.07.92 р. N 2547-XII,
від 28.01.94 р. N 3890-XII,
від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,
від 11.07.95 р. N 282/95-ВР,
від 20.11.96 р. N 530/96-ВР,
від 08.07.99 р. N 863-XIV,
від 14.09.2000 р. N 1945-III,
від 21.09.2000 р. N 1969-III,
від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 52 1. Незастосування умовно-дострокового звільнення від покарання і заміни покарання більш м'яким

Умовно-дострокове звільнення від покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням не застосовуються:

- 1) до особливо небезпечного рецидивіста;
- 2) до особи, засудженої за особливо небезпечні злочини проти держави (статті 56 - 60, 62, 63, 63 1);
- 3) до осіб, засуджених за бандитизм (стаття 69); дії, що дезорганізують роботу виправно-трудових установ (стаття 69 1); розбій з метою заволодіння державним, колективним майном або індивідуальним майном громадян при обтяжуючих обставинах (статті 86 частина 2, 142 частини 2 і 3); розкрадання державного або колективного майна в особливо великих розмірах (стаття 86 1), вчинене шляхом розбою; умисне вбивство (статті 93, 94, 96, 234 пункт "в"), крім убивства при перевищенні меж необхідної оборони або в стані сильного душевного хвилювання; умисне тяжке

<http://yurist-online.org/>

тілесне ушкодження при обтяжуючих обставинах (статті 101 частини 2 і 3, 189 4 частина 2); незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння) при обтяжуючих обставинах (стаття 115 2 частина 2); згвалтування, що спричинило особливо тяжкі наслідки, а так само згвалтування малолітньої (стаття 117 частина 4); захоплення злочинців (стаття 123 1); торгівля людьми (стаття 124 1); створення не передбачених законодавством воєнізованих формувань чи груп (стаття 187 6); посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця (стаття 190 1); особливо злісне хуліганство (стаття 206 частина 3); незаконне заволодіння транспортним засобом, поєднане з насильством, небезпечним для життя або здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинене організованою групою чи особливо небезпечним рецидивістом (стаття 215 3 частина 3); угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 217 2); блокування транспортних комунікацій (стаття 217 3 частина 3); розкрадання вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин шляхом розбійного нападу (стаття 223 частина 2); розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин шляхом розбійного нападу, а так само розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин у особливо великих розмірах (стаття 229 2 частина 3); розкрадання прекурсорів з метою збуту, а так само їх збут, вчинене шляхом розбійного нападу чи в особливо великих розмірах (стаття 229 19 частина 3);

4) до особи, якій покарання у вигляді довічного позбавлення волі замінено позбавленням волі на певний строк в порядку помилування або амністії;

5) до особи, яка раніше більш як два рази засуджувалася до позбавлення волі за умисні злочини, якщо судимість за попередній злочин не знято або не погашено у встановленому законом порядку;

б) до особи, яка раніше звільнялася з місць позбавлення волі до повного відбуття призначеного судом строку покарання умовно-достроково або умовно з обов'язковим залученням до праці і знову вчинила умисний злочин протягом невідбутої частини покарання або обов'язкового строку роботи.

(Доповнено статтею 52 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.12.69 р. N 2368-VII;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.07.73 р. N 1898-VIII,

від 17.06.74 р. N 2718-VIII,

від 23.03.77 р. N 1848-IX,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 20.05.85 р. N 279-XI,

від 31.07.87 р. N 4392-XI,

<http://yurist-online.org/>

від 21.08.87 р. N 4452-XI,
від 18.01.91 р. N 647-XII;
законами України від 18.09.91 р. N 1564-XII,
від 17.06.92 р. N 2468-XII,
від 26.01.93 р. N 2935-XII,
від 11.11.93 р. N 3582-XII,
від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,
від 02.10.96 р. N 388/96-ВР,
від 24.03.98 р. N 210/98-ВР,
від 22.02.2000 р. N 1483-III,
від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 52 2. Умовне звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці

(Застосування статті 52 2 зупинено до прийняття нового Кримінального кодексу України згідно з Постановою Верховної Ради України від 16.05.92 р. N 2359-XII)

До неповнолітніх працездатних осіб, що відбувають покарання в місцях позбавлення волі, за винятком засуджених, які відбувають покарання в колоніях-поселеннях для осіб, що вчинили злочини з необережності, а також у колоніях-поселеннях, якщо даліше виправлення і перевиховання таких осіб можливе без ізоляції від суспільства, але в умовах здійснення за ними нагляду, може бути застосовано умовне звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці в місцях, що визначаються органами, які відають виконанням вироку.

Умовне звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці може бути застосовано:

- 1) до осіб, засуджених на строк до десяти років включно, після фактичного відбуття ними не менше третини призначеного строку покарання;
- 2) до осіб, засуджених на строк понад десять років, після фактичного відбуття ними не менше половини призначеного строку покарання;

<http://yurist-online.org/>

3) до осіб, засуджених за злочини, перелічені в частині 6 статті 52 цього Кодексу, після фактичного відбуття ними не менше двох третин призначеного строку покарання.

4) виключено

Умовне звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці застосовується судом за місцем відбування покарання засудженим за спільним поданням органу, який відає виконанням покарання, і спостережної комісії при виконавчому комітеті, місцевої Ради народних депутатів при наявності зобов'язання засудженого зразковою поведінкою і чесним ставленням до праці довести своє виправлення.

Умовне звільнення з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці не застосовується:

1) до осіб, перелічених у пунктах 2 і 3 частини 3 статті 25 1 цього Кодексу;

2) до осіб, перелічених у статті 52-1 цього Кодексу;

3) до осіб, які систематично чи злісно порушують вимоги режиму відбування покарання.

Якщо умовно звільнений ухиляється від роботи або систематично чи злісно порушує трудову дисципліну, громадський порядок або встановлені для нього правила проживання, він направляється за ухвалою суду для відбування позбавлення волі, призначеного вироком. При цьому час ухилення від роботи не зараховується, а час, протягом якого умовно звільнений працював, може бути зарахований судом частково або повністю до строку відбування покарання з розрахунку день за день.

Якщо умовно звільнений вчинив протягом обов'язкового строку роботи новий злочин суд призначає йому покарання за правилами, передбаченими статтею 43 цього Кодексу.

(Доповнено статтею 52 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1848-IX;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 53. Умовно-дostroкове звільнення від покарання і заміна покарання більш м'яким покаранням щодо осіб, які вчинили злочин у віці до вісімнадцяти років

До осіб, засуджених до позбавлення волі або виправних робіт за злочини, вчинені у віці до вісімнадцяти років, може бути застосовано умовно-дostroкове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням.

Умовно-дostroкове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням може бути застосовано до засудженого за злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років, лише в тому разі, якщо він зразковою поведінкою і чесним ставленням до праці та навчання довів своє виправлення.

Умовно-дostroкове звільнення від покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням застосовуються судом за місцем відбуття покарання засудженим за спільним поданням органу, що відає виконанням покарання, і комісії в справах неповнолітніх або спостережної комісії при виконавчому комітеті місцевої Ради народних депутатів.

Умовно-дostroкове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням може бути застосовано до засуджених за злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років, після фактичного відбуття не менше третини призначеного строку покарання.

До осіб:

1) засуджених до позбавлення волі на строк не нижче п'яти років за умисний злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років;

2) які раніше відбували покарання у місцях позбавлення волі за умисний злочин і до погашення або зняття судимості знову вчинили у віці до вісімнадцяти років умисний злочин, за який вони засуджені до позбавлення волі;

3) які вчинили у віці до вісімнадцяти років під час відбування покарання в місцях позбавлення волі умисний злочин, за який вони засуджені до позбавлення волі, -

умовно-дostroкове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням може бути застосовано після фактичного відбуття не менше половини призначеного строку покарання.

<http://yurist-online.org/>

До осіб:

1) які раніше були засуджені до позбавлення волі за умисний злочин, до яких було застосовано умовно-дostroкове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням, якщо ці особи до досягнення вісімнадцятирічного віку і до закінчення невідбутого строку покарання знову вчинили умисний злочин, за який вони засуджені до позбавлення волі;

2) засуджених за вчинений у віці до вісімнадцяти років злочин: бандитизм (стаття 69); розбій з метою заволодіння державним, колективним майном або індивідуальним майном громадян при обтяжуючих обставинах (статті 86 частина 2 і 142 частини 2 та 3); умисне вбивство при обтяжуючих обставинах (стаття 93); зґвалтування, вчинене групою осіб, або зґвалтування неповнолітньої, або зґвалтування, що спричинило особливо тяжкі наслідки, а так само зґвалтування малолітньої (стаття 117 частини 3 і 4); захоплення заручників (стаття 123 1); торгівля людьми (стаття 124 1); створення не передбачених законодавством воєнізованих формувань чи груп (стаття 187 6); посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця (стаття 190 1); особливо злісне хуліганство (стаття 206 частина 3); незаконне заволодіння транспортним засобом, поєднане з насильством, небезпечним для життя або здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинене організованою групою чи особливо небезпечним рецидивістом (стаття 215 3 частина 3); угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 217 2); блокування транспортних комунікацій (стаття 217 3 частина 3); розкрадання вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин шляхом розбійного нападу (стаття 223 частина 2); розкрадання радіоактивних матеріалів (стаття 228 3), -

умовно-дostroкове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням може бути застосовано після фактичного відбуття не менше двох третин призначеного строку покарання.

При заміні невідбутої частини позбавлення волі виправними роботами вони призначаються у межах строків, встановлених законом для цього виду покарання, і не повинні перевищувати невідбутий строк позбавлення волі.

Застосовуючи умовно-дostroкове звільнення від покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням, суд може покласти на певний трудовий колектив чи особу, за їх згодою, обов'язок по нагляду за умовно-дostroково звільненим протягом невідбутої частини призначеного судом строку покарання або за особою, якій невідбуту частину покарання замінено більш м'яким покаранням, і проведенню з нею виховної роботи.

В разі вчинення особою, до якої у віці до вісімнадцяти років було застосовано умовно-дострокове звільнення, протягом невідбутої частини покарання нового злочину суд призначає їй покарання за правилами, передбаченими статтею 43 цього Кодексу.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 23.07.73 р. N 1898-VIII,

від 26.05.80 р. N 270-X,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 31.07.87 р. N 4392-XI,

від 14.04.88 р. N 5723-XI;

законами України від 18.09.91 р. N 1564-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 26.01.93 р. N 2935-XII,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР,

від 24.03.98 р. N 210/98-ВР,

від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 54. Звільнення від відбування покарання

Звільнення засудженого від відбування покарання, а також пом'якшення призначеного покарання, крім звільнення від покарання або пом'якшення покарання в порядку амністії та помилування, може застосовуватись тільки судом у випадках і в порядку, зазначених у законі.

Особа, засуджена за діяння, караність якого законом усунена, підлягає звільненню від призначеного судом покарання.

Призначена засудженому міра покарання, що перевищує санкцію нововиданого закону, знижується до максимальної межі покарання, встановленого цим Законом.

(Із доповненнями, внесеними згідно із

Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 55. Погашення судимості

Такими, що не мають судимості, визнаються:

1) особи, звільнені від покарання в силу статей 49 і 50 цього Кодексу;

1) особи, які звільнені від відбування покарання або відбули покарання за діяння, караність яких законом усунена;

2) особи, які відбули покарання в дисциплінарному батальйоні або достроково звільнені з нього, а також військовослужбовці, що відбули покарання у вигляді тримання на гауптвахті замість виправних робіт;

2) виключено;

3) особи, умовно засуджені, якщо протягом іспитового строку вони не вчинять нового злочину і якщо протягом зазначеного строку умовне засудження щодо цих осіб не буде скасовано з інших підстав, передбачених законом;

3) особи, умовно засуджені до позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці, якщо вони протягом строку обов'язкового залучення до праці не вчинять нового злочину або не будуть направлені в місця позбавлення волі для відбування покарання за підставами, передбаченими законом;

3) особи, засуджені до позбавлення волі з застосуванням статті 46 1 цього Кодексу, якщо вони протягом строку відстрочки виконання вироку не вчинять нового злочину і відносно них у встановленому порядку вирок не буде виконано;

4) особи, засуджені до громадської догани, штрафу, позбавлення права займати певні посади чи займатися певною діяльністю або виправних робіт, якщо протягом одного року з дня відбуття покарання вони не вчинять нового злочину;

5) особи, засуджені до позбавлення волі на строк не більше трьох років, якщо вони протягом трьох років з дня відбуття покарання (основного і додаткового) не вчинять нового злочину;

6) особи, засуджені до позбавлення волі на строк понад три роки, але не більше шести років, якщо вони протягом п'яти років з дня відбуття покарання (основного і додаткового) не вчинять нового злочину;

7) особи, засуджені до позбавлення волі на строк понад шість років, але не більше десяти років, якщо вони протягом восьми років з дня відбуття покарання (основного і додаткового) не вчинять нового злочину;

8) особи, засуджені до позбавлення волі на строк більше десяти років, і особливо небезпечні рецидивісти, якщо вони протягом восьми років з дня відбуття покарання (основного і додаткового) не вчинять нового злочину і якщо при цьому судом буде встановлено, що засуджений виправився і немає потреби вважати його таким, що має судимість.

При обчисленні строків погашення судимості не враховується додаткова міра покарання у вигляді позбавлення батьківських прав.

Якщо особа у встановленому законом порядку була достроково звільнена від покарання, то строк погашення судимості обчислюється, виходячи з фактично відбутого покарання з моменту звільнення від відбування покарання (основного і додаткового). В разі, якщо невідбуто частину позбавлення волі замінено більш м'яким покаранням, строки погашення судимості обчислюються, виходячи з відбутого строку позбавлення волі, з моменту відбуття більш м'якого покарання (основного і додаткового).

Якщо особа, яка відбула покарання, до закінчення строку погашення судимості знову вчинить злочин, перебіг строку, що погашає судимість, переривається. Строк погашення судимості по першому злочину обчислюється заново після фактичного відбуття покарання (основного і додаткового) за останній злочин. У цих випадках особа вважається судимою за обидва злочини до закінчення строку погашення судимості за найбільш тяжкий з них.

Якщо засуджений до позбавлення волі після відбуття ним покарання зразковою поведінкою і чесним ставленням до праці довів своє виправлення, то за клопотанням громадських організацій або трудового колективу суд може зняти з нього судимість до скінчення зазначених у цій статті строків.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 23.03.77 р. N 1848-IX,

<http://yurist-online.org/>

від 16.11.82 р. N 4290-X,
від 12.01.83 р. N 4571-X;
законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,
від 07.07.92 р. N 2547-XII)

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Глава I

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДЕРЖАВИ

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами
Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,
від 21.07.61 р.,
від 10.09.62 р.,
від 12.01.83 р. N 4571-X,
від 29.02.84 р. N 6591-X,
від 14.04.89 р. N 7373-XI,
від 16.06.89 р. N 7617-XI;
Законом Української Радянської Соціалістичної
Республіки від 28.10.89 р. N 8314-XI;
законами України від 12.09.91 р. N 1546-XII,
від 11.10.91 р. N 1649-XII;
у редакції Закону України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

1. Особливо небезпечні злочини проти держави

Стаття 56. Державна зрада

Державна зрада, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній недоторканності, обороноздатності або державній безпеці України: перехід на бік ворога у воєнний час або в бойовій обстановці, шпигунство, подання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги у проведенні підривної діяльності проти України -

карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Звільняється від кримінальної відповідальності громадянин України, якщо він на виконання злочинного завдання іноземної держави, іноземної організації або їх представників не вчинив ніяких дій і добровільно заявив органам влади України про свій зв'язок з ними.

Стаття 56 1. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади

Дії, вчинені з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, а так само змова про вчинення таких дій -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Публічні заклики до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення державної влади, а так само розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом до ста мінімальних розмірів заробітної плати.

Дії, передбачені частиною 2 цієї статті, вчинені особою, яка є представником влади, або повторно, або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

(У редакції Закону України

від 24.12.93 р. N 3805-XII)

Стаття 57. Шпигунство

<http://yurist-online.org/>

Передача або збирання з метою передачі іноземній державі, іноземній організації або їх представникам відомостей, що становлять державну чи військову таємницю, вчинені іноземним громадянином або особою без громадянства на шкоду інтересам України, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Передача або збирання за завданням іноземної розвідки відомостей, що не становлять державної чи військової таємниці, для використання їх на шкоду інтересам України, вчинені іноземним громадянином або особою без громадянства, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна.

Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, але добровільно припинила злочинну діяльність і повідомила органам влади про вчинене, якщо внаслідок цього і вжитих заходів було відвернено нанесення шкоди інтересам України.

Стаття 58. Посягання на життя державного діяча

Посягання на життя Президента України, Голови, заступника Голови Верховної Ради України, народного депутата України, Прем'єр-міністра України, члена Уряду України, Голови чи судді Конституційного Суду України або Верховного Суду України, Генерального прокурора України, вчинене у зв'язку з їх державною діяльністю, -

карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна чи без такої або довічним позбавленням волі з конфіскацією майна чи без такої.

(положення статті 58, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 59. Посягання на життя представника іноземної держави

Посягання на життя представника іноземної держави, вчинене з метою спричинити міжнародні ускладнення, -

карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна чи без такої або довічним позбавленням волі з конфіскацією майна чи без такої.

(положення статті 59, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 60. Диверсія

Вчинення з метою ослаблення держави вибухів, підпалів чи інших дій, спрямованих на масове знищення людей, заподіяння тілесних ушкоджень чи іншої шкоди їх здоров'ю, на зруйнування або пошкодження об'єктів, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, а так само вчинення з тією ж метою масових отруєнь, поширення епідемій, епізоотій чи епіфітотій -

карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або довічним позбавленням волі з конфіскацією майна.

(положення статті 60, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 61. Виключена.

Стаття 62. Посягання на територіальну цілісність України

Умисні дії, вчинені з метою зміни території або державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, а так само публічні заклики чи розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років.

Ті ж дії, якщо вони вчинені представником влади, або за попереднім зговором групою осіб, або поєднані з розпалюванням національної чи релігійної ворожнечі, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, які призвели до загибелі людей або інших тяжких наслідків, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

(У редакції Закону України

від 24.12.93 р. N 3805-XII)

Стаття 62 1. Виключена.

Стаття 63. Пропаганда війни

Публічні заклики до агресивної війни або розв'язування воєнного конфлікту -

караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років або виправними роботами на строк до двох років.

Стаття 63 1. Найманство

Вербування, фінансування, матеріальне забезпечення, навчання найманців з метою використання у збройних конфліктах інших держав або у насильницьких діях, спрямованих на повалення державної влади або порушення територіальної цілісності, а так само використання найманців -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

Участь без дозволу відповідних органів державної влади у збройних конфліктах інших держав з метою отримання матеріальної винагороди або іншої особистої вигоди -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років.

(Доповнено статтею 63 1 згідно із

Законом України від 11.11.93 р. N 3582-ХІІ)

Стаття 64. Виключена.

Стаття 65. Виключена.

2. Інші злочини проти держави

Стаття 66. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної приналежності чи ставлення до релігії

Умисні дії, спрямовані на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі і гідності, або образа почуттів громадян у зв'язку з їх релігійними переконаннями, а так само пряме чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих переваг громадян залежно від їх расової, національної приналежності або ставлення до релігії -

караються позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до одного року, або штрафом до п'яти з половиною офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, поєднані з насильством, обманом чи погрозами, а так само вчинені посадовою особою, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до одинадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, які були вчинені групою осіб або спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

Стаття 67. Розголошення державної таємниці

Розголошення відомостей, що становлять державну таємницю, особою, якій ці відомості були довірені або стали відомі по службі чи роботі, при відсутності ознак державної зради або шпигунства, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.

Стаття 68. Втрата документів, що містять державну таємницю

Втрата документів, що містять державну таємницю, а так само предметів, відомості про які становлять державну таємницю, особою, якій вони були довірені, якщо втрата стала результатом порушення встановлених правил поводження із зазначеними документами або предметами, -

карається позбавленням волі на строк від одного року до трьох років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

Стаття 68 1. Передача іноземним організаціям відомостей, що становлять службову таємницю

Передача або збирання з метою передачі іноземним організаціям або їх представникам економічних, науково-технічних чи інших відомостей, що становлять службову таємницю, особою, якій ці відомості були довірені або стали відомі по службі чи роботі, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до п'яти з половиною офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, якщо вони завдали великої майнової шкоди підприємствам, установам, організаціям або спричинили інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до восьми років.

Стаття 69. Бандитизм

Організація озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а так само участь у такій банді або у вчинюваному нею нападі -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Стаття 69 1. Дії, що дезорганізують роботу виправно-трудова установ

Тероризування у місцях позбавлення волі засуджених, що стали на шлях виправлення, або напад на адміністрацію, а також організація з цією метою злочинного угруповання або активна участь у такому угрупованні, вчинені особами, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

Ті ж дії, вчинені особливо небезпечним рецидивістом або особою, засудженою за тяжкий злочин, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років.

Стаття 70. Контрабанда

Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів, валюти, цінностей та інших предметів у великих розмірах, а так само таке ж незаконне переміщення культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних, вибухових речовин, зброї та бойових припасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією предметів контрабанди та майна.

Ті самі дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або особою, раніше судимою за контрабанду, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією предметів контрабанди та майна.

Примітка. Під великим розміром слід розуміти контрабанду, загальна вартість предметів якої становить п'ятсот і більше офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР;

у редакції Закону України від 17.05.2001 р. N 2415-III)

Стаття 70 1. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів

Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів, тобто їх переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

Ті ж дії, вчинені повторно чи за попереднім зговором групою осіб, а так само, якщо предметом цих дій були особливо небезпечні наркотичні засоби або психотропні речовини чи наркотичні засоби або психотропні речовини у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів, вчинена особливо небезпечним рецидивістом чи організованою групою, а так само, якщо предметом контрабанди були наркотичні засоби або психотропні речовини в особливо великих розмірах, -

карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Примітка. Особливо небезпечні наркотичні засоби або психотропні речовини, а також великий та особливо великий розмір цих засобів і речовин визначаються спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

(Доповнено статтею 70 1 згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.07.99 р. N 863-XIV)

Стаття 71. Масові безпорядки

Організація масових безпорядків, що супроводжувалися насильством над особою, погромами, підпалами, знищенням майна, опором представникам влади із застосуванням зброї або інших предметів, що використовувались як зброя, а так само активна участь у масових безпорядках -

караються позбавленням волі на строк від двох до дванадцяти років.

<http://yurist-online.org/>

Ті ж дії, якщо вони призвели до загибелі людей або інших тяжких наслідків, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

(У редакції Закону України
від 24.12.93 р. N 3805-XII)

Стаття 72. Ухилення від призову на строкову військову службу

Ухилення від призову на строкову військову службу -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

Стаття 73. Ухилення від призову за мобілізацією

Ухилення від призову за мобілізацією в ряди Збройних Сил України -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Стаття 74. Виключена.

Стаття 75. Незаконне перетинання державного кордону України

Перетинання державного кордону України поза пунктами пропуску через державний кордон України або в пунктах пропуску через державний кордон України без встановлених документів чи дозволу відповідних державних органів, вчинене протягом року після накладення адміністративного стягнення за таке діяння, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті ж дії, вчинені особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією майна або без такої.

Чинність цієї статті не поширюється на випадки повернення в Україну громадян України, які незаконно перетнули державний кордон України, а так само прибуття в Україну іноземців чи осіб без громадянства для використання ними права на притулок або набуття статусу біженця, якщо вони в установленій законом термін звернулися до відповідних органів державної влади.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 14.11.96 р. N 496/96-ВР;

у редакції Закону України від 18.01.2001 р. N 2247-III)

Стаття 75 1. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України

Організація незаконного переправлення осіб через державний кордон України або керівництво такими діями -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років або штрафом від трьохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією засобів вчинення злочину.

Ті ж дії, вчинені повторно, або посадовою особою з використанням нею влади чи посадового становища, або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна і засобів вчинення злочину.

Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна і засобів вчинення злочину.

(Доповнено статтею 75 1 згідно із

Законом України від 18.01.2001 р. N 2247-III)

Стаття 76. Порушення правил міжнародних польотів

Вліт в Україну або виліт з України без відповідного дозволу, а так само недотримання зазначених у дозволі маршрутів, місць посадки, повітряних воріт чи висоти польотів -

караються позбавленням волі на строк від одного року до десяти років або штрафом від п'ятдесяти п'яти до ста одинадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією повітряного судна або без такої.

Стаття 77. Порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту

Порушення працівником залізничного, водного або повітряного транспорту правил безпеки руху та експлуатації транспорту, що спричинило нещасні випадки з людьми, катастрофу, аварію або інші тяжкі наслідки, а так само недоброякісний ремонт транспортних засобів, колій, засобів сигналізації та зв'язку, що спричинив ті ж наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'ятнадцяти років.

Ті самі діяння, якщо вони не спричинили, але завідомо створювали загрозу настання тих же наслідків, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

Стаття 77 1. Порушення порядку використання повітряного простору України

Порушення порядку використання повітряного простору України під час польотів повітряних суден, пілотованих особами, які не є працівниками повітряного транспорту, пуску ракет,

проведення всіх видів стрільби, підривних робіт або під час проведення іншої діяльності, пов'язаної з підняттям, пересуванням та спусканням у повітряному просторі України матеріальних об'єктів, що призвело до нещасних випадків з людьми чи інших тяжких наслідків, -

карається позбавленням волі на строк від двох до десяти років.

Ті ж дії, якщо вони не спричинили, але завідомо створювали загрозу настання наслідків, передбачених частиною 1 цієї статті, -

караються позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до двадцяти двох офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 78. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів

Умисне зруйнування або пошкодження шляхів сполучення, споруд на них, рухомого складу або суден, засобів зв'язку чи сигналізації, яке спричинило або могло спричинити аварію поїзда, судна або порушення нормальної роботи транспорту і зв'язку, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'ятнадцяти років.

Стаття 78 1. Пошкодження об'єктів магістральних нафто-, газо- та нафтопродуктопроводів

Умисне пошкодження або руйнування магістральних нафто-, газо-та нафтопродуктопроводів, відводів від них, а також технологічно пов'язаних з ними об'єктів, споруд, засобів автоматики, зв'язку, сигналізації, що призвело або могло призвести до порушення нормальної роботи зазначених трубопроводів, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією майна, або виправними роботами на строк до двох років з конфіскацією майна чи без конфіскації, або штрафом до ста мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, а так само загальнонебезпечним способом, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна.

Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, якщо вони спричинили людські жертви, інші нещасні випадки з людьми або призвели до аварії, пожежі, значного забруднення навколишнього природного середовища чи інших тяжких наслідків, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 78 1 згідно із

Законом України від 15.11.94 р. N 246/94-ВР)

Стаття 79. Виготовлення або збут підроблених грошей, цінних паперів чи білетів державних лотерей

Виготовлення з метою збуту, а також збут підроблених державних казначейських білетів, білетів Національного банку України, металевої монети, державних цінних паперів, білетів державних лотерей або іноземної валюти -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна.

Ті ж дії, вчинені за попереднім зговором групою осіб або особою, раніше судимою за виготовлення або збут підроблених грошей, цінних паперів чи білетів державних лотерей, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно із

Законом України від 21.09.2000 р. N 1969-III)

Стаття 80. Виключена.

(У редакції Закону України

від 28.01.94 р. N 3890-XII;

виключено згідно із

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 14.09.2000 р. N 1945-III)

Стаття 80 1. Виключена.

Стаття 80 1. Приховування валютної виручки

Відкриття або використання за межами України валютних рахунків підприємств, установ та організацій без дозволу Національного банку України посадовими особами підприємств, установ та організацій, що діють на території України, чи за їх дорученням іншими особами або особами, які займаються підприємницькою діяльністю, незалежно від форм власності, а так само будь-якою іншою особою, яка є громадянином України і постійно проживає на її території, або приховування валютної виручки -

караються позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до п'ятисот офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією вкладу і валютної виручки.

(Доповнено статтею 80 1 згідно із

Законом України від 28.01.93 р. N 2947-XII;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 29.07.94 р. N 154/94-ВР)

Стаття 80 2. Виключена.

Стаття 80 3. Порушення законодавства про бюджетну систему України

Використання посадовою особою бюджетних коштів не відповідно до їх цільового призначення або в обсягах, що перевищують затверджені межі видатків, а так само недотримання вимог щодо пропорційного скорочення видатків бюджету чи пропорційного фінансування видатків бюджетів усіх рівнів, як це встановлено чинним бюджетним законодавством, якщо предметом діянь були бюджетні кошти у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від одного до трьох років або штрафом до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Такі самі діяння, предметом яких були бюджетні кошти в особливо великих розмірах, або вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років з конфіскацією майна або без такої.

Примітка. До бюджетних коштів належать кошти, що включаються у бюджети всіх рівнів незалежно від джерела їх формування.

Відповідно до статей 80-3, 80-4 великим розміром бюджетних коштів вважається сума, що в сто і більше разів, а особливо великим розміром - сума, що в тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

(Доповнено статтею 80 З згідно із

Законом України від 07.10.97 р. N 552/97-ВР)

Стаття 80 4. Видання нормативних актів, які змінюють

доходи і видатки бюджету всупереч

встановленому законом порядку

Видання посадовою особою нормативних актів, які змінюють доходи і видатки бюджету всупереч встановленому законом порядку, якщо предметом таких дій були бюджетні кошти у великих розмірах, -

карається позбавленням волі на строк до чотирьох років або штрафом до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Ті самі дії, предметом яких були бюджетні кошти в особливо великих розмірах, або вчинені повторно, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 80 4 згідно із

Законом України від 07.10.97 р. N 552/97-ВР)

ГЛАВА II

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДЕРЖАВНОЇ І КОЛЕКТИВНОЇ ВЛАСНОСТІ

(Назва глави із змінами, внесеними згідно

із Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

Стаття 81. Розкрадання державного або колективного майна шляхом крадіжки

Таємне викрадення державного або колективного майна (крадіжка) -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Крадіжка, вчинена повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

карається позбавленням волі на строк до шести років з конфіскацією майна або без конфіскації або виправними роботами на строк від одного року до двох років з конфіскацією майна чи без такої.

Крадіжка з проникненням у приміщення чи інше сховище -

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з конфіскацією майна або без конфіскації.

Крадіжка, вчинена у великих розмірах або особливо небезпечним рецидивістом, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Примітка. Повторним у статтях 81 - 84 і 86 2 визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених цими статтями або статтями 69, 86, 86 1, 140 - 144, 215 3, 223, 228 3, 229 2, 229 17 (розкрадання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин), 229 19 цього Кодексу.

У статтях 81 - 84, 86 цього Кодексу розкрадання визнається вчиненим у великих розмірах і вважається таким, що завдало великої шкоди державному чи колективному майну, якщо воно вчинено однією особою чи групою осіб на суму, яка в сто і більше разів перевищує мінімальний розмір заробітної плати, встановлений законодавством України.

У статті 86-1 цього Кодексу розкрадання державного або колективного майна визнається вчиненим в особливо великих розмірах, якщо воно вчинено однією особою чи групою осіб на суму, що в двісті п'ятдесят і більше разів перевищує мінімальний розмір заробітної плати, встановлений законодавством України.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 17.06.74 р. N 2718-VIII,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 21.08.87 р. N 4452-XI,

від 14.04.88 р. N 5723-XI,

від 06.03.89 р. N 7226-XI;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 07.07.92 р. N 2547-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,

від 21.09.2000 р. N 1981-III)

(положенням абзаців другого і третього примітки до статті 81 дано офіційне тлумачення згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 19.04.2000 р. N 6-рп/2000)

Стаття 82. Розкрадання державного або колективного майна шляхом грабежу

Відкрите викрадення державного або колективного майна (грабіж) -

карається позбавленням волі на строк до чотирьох років або виправними роботами на строк від одного року до двох років.

Грабіж, поєднаний з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинений за попереднім зговором групою осіб чи повторно, -

карається позбавленням волі на строк до семи років з конфіскацією майна або без конфіскації.

Грабіж з проникненням у приміщення чи інше сховище -

карається позбавленням волі на строк від чотирьох до десяти років з конфіскацією майна або без конфіскації.

Грабіж, вчинений у великих розмірах або особливо небезпечним рецидивістом, -

карається позбавленням волі на строк від шести до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 83. Розкрадання державного або колективного майна шляхом шахрайства

<http://yurist-online.org/>

Заволодіння державним або колективним майном шляхом обману чи зловживання довір'ям (шахрайство) -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Шахрайство, вчинене повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

карається позбавленням волі на строк до шести років з конфіскацією майна або без конфіскації або виправними роботами на строк від одного року до двох років з конфіскацією майна чи без такої.

Шахрайство, що завдало великої шкоди державі чи громадській організації або вчинене особливо небезпечним рецидивістом, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 84. Розкрадання державного або колективного майна шляхом привласнення, розтрата або зловживання посадовим становищем

Привласнення чи розтрата державного або колективного майна, яке було ввірено винному чи перебувало в його віданні, -

карається позбавленням волі на строк від двох до чотирьох років, або штрафом у розмірі від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Розкрадання державного або колективного майна шляхом зловживання посадової особи своїм посадовим становищем -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією майна або без такої з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Дії, передбачені частинами 1, 2 або 3 цієї статті, якщо вони вчинені у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від шести до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна та позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;

у редакції Закону України від 11.07.95 р. N 282/95-ВР)

Стаття 84 1. Виключена.

(Доповнено статтею 84 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 20.03.65 р.;

виключена згідно з Указом Президії Верховної

Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 85. Виключена.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами
Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,
від 20.03.65 р.,
від 26.02.73 р. N 1447-VIII,
від 17.05.82 р. N 3464-X,
від 12.01.83 р. N 4572-X,
від 21.08.87 р. N 4452-XI,
від 14.04.88 р. N 5723-XI;
Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 86. Розбій з метою розкрадання державного або колективного майна

Напад з метою заволодіння державним або колективним майном, поєднаний з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства (розбій),-

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна або без конфіскації.

Ті ж дії, якщо вони були спрямовані на заволодіння державним чи колективним майном у великих розмірах, або вчинені за попереднім зговором групою осіб, або поєднані з спричиненням тяжких тілесних ушкоджень, або вчинені з проникненням у приміщення чи інше сховище, або особливо небезпечним рецидивістом, чи особою, яка раніше вчинила розбій з метою заволодіння державним, громадським чи особистим майном громадян або бандитизм, -

караються позбавленням волі на строк від шести до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

<http://yurist-online.org/>

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,
від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 86 1. Розкрадання державного або колективного майна в особливо великих розмірах

Розкрадання державного або колективного майна, вчинене в особливо великих розмірах,
незалежно від способу розкрадання (статті 81 - 84 і 86), -

карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 86 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 86 2. Вимагательство державного або колективного майна

Вимога передачі державного або колективного майна чи права на майно під погрозою насильства над особою, у віданні або під охороною якої перебуває це майно, насильства над близькими їй особами, розголошення відомостей, що ганьблять її або близьких їй осіб, пошкодження або знищення їх особистого або державного або колективного майна, що перебуває в їх віданні чи під охороною, (вимагательство) -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років з конфіскацією майна чи без такої або виправними роботами на строк від одного до двох років з конфіскацією майна чи без такої.

Вимагательство, вчинене повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або під погрозою вбивства чи нанесення тяжких тілесних ушкоджень, або поєднане з насильством, що не є небезпечним для життя і здоров'я, або з пошкодженням чи знищенням майна, -

карається позбавленням волі на строк від чотирьох до десяти років з конфіскацією майна.

Вимагательство, вчинене організованою групою, або особливо небезпечним рецидивістом, або поєднане з насильством, небезпечним для життя і здоров'я, або таке, що завдало великої шкоди, чи спричинило інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 86 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 06.03.89 р. N 7226-XI;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 20.11.96 р. N 530/96-ВР)

Стаття 87. Спричинення майнової шкоди шляхом обману або зловживання довір'ям

Спричинення майнової шкоди державі або громадській організації шляхом обману або зловживання довір'ям, при відсутності ознак розкрадання, -

карається виправними роботами на строк до двох років або позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або штрафом від шістдесяти до ста шістдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 87 1. Виключена.

(Доповнено статтею 87 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.86 р. N 2444-XI;

виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 87 2. Виключена.

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено статтею 87 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.86 р. N 2444-XI;

виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 88. Привласнення знайденого або такого, що випадково опинилося у винного, державного чи колективного майна

Привласнення знайденого або такого, що випадково опинилося у винного, цінного майна, яке завідомо належить державі або громадській організації, -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом від шістдесяти до ста шістдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 89. Умисне знищення або пошкодження державного чи колективного майна

Умисне знищення або пошкодження державного чи колективного майна -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Те саме діяння, вчинене шляхом підпалу або іншим загальнонебезпечним способом, а так само умисне знищення чи істотне пошкодження лісових масивів шляхом підпалу -

караються позбавленням волі на строк до десяти років.

Умисне знищення або пошкодження державного чи колективного майна або лісових масивів, вчинене шляхом підпалу або іншим загальнонебезпечним способом, якщо це діяння спричинило людські жертви або завдало особливо великої шкоди, -

карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 25.11.64 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 20.05.85 р. N 279-XI;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 90. Необережне знищення або пошкодження державного чи колективного майна

Необережне знищення або пошкодження державного чи колективного майна, що спричинило людські жертви або інші тяжкі наслідки, при відсутності ознак злочину проти громадської безпеки, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 16.02.78 р. N 3086-IX,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 91. Злочинно-недбале ставлення до охорони державного або колективного майна

Злочинно-недбале ставлення особи, якій доручено зберігання або охорону державного чи колективного майна, до своїх обов'язків, що потягло розкрадання, пошкодження або загибель цього майна у великих розмірах, при відсутності ознак службового злочину, -

<http://yurist-online.org/>

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 92. Виключена.

(згідно із Законом України

від 17.06.92 р. N 2468-XII)

ГЛАВА III

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЖИТТЯ, ЗДОРОВ'Я, ВОЛІ І ГІДНОСТІ ОСОБИ

Стаття 93. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах

Умисне вбивство: а) з корисливих мотивів; б) з хуліганських мотивів; в) вчинене у зв'язку з виконанням потерпілим службового або громадського обов'язку; г) двох або більше осіб; д) жінки, яка завідомо для винного була в стані вагітності; е) вчинене з особливою жорстокістю або способом, небезпечним для життя багатьох осіб; ж) вчинене з метою приховати інший злочин або полегшити його вчинення, а так само поєднане з зґвалтуванням; з) вчинене особливо небезпечним рецидивістом або особою, яка раніше вчинила умисне вбивство, за винятком вбивства, передбаченого статтями 95 - 97 цього Кодексу; и) вчинене на замовлення; і) вчинене за попереднім зговором групою осіб або організованою групою, -

карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією, крім того, майна у випадках, передбачених пунктом "а" цієї статті.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно із

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

<http://yurist-online.org/>

(положення статті 93, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 94. Умисне вбивство

Умисне вбивство, вчинене без вказаних у статті 93 цього Кодексу ознак, -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років.

Стаття 95. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання

Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання, що раптово виникло внаслідок протизаконного насильства або тяжкої образи з боку потерпілого, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Стаття 96. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини

Умисне вбивство матір'ю своєї дитини під час пологів або зараз же після пологів -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

Стаття 97. Вбивство при перевищенні меж необхідної оборони

Вбивство, вчинене при перевищенні меж необхідної оборони, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 98. Вбивство з необережності

Вбивство з необережності -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 99. Доведення до самогубства

Доведення до самогубства або до спроби вчинити самогубство особи, що перебуває в матеріальній або іншій залежності від іншої особи, шляхом жорстокого з нею поводження або систематичного приниження її людської гідності -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Доведення до самогубства або до спроби вчинити самогубство внаслідок систематичного цькування чи наклепу з боку особи, від якої потерпілий не був у матеріальній або іншій залежності, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

Стаття 100. Погроза вчинити вбивство

Погроза вчинити вбивство, при наявності реальних підстав побоюватися виконання цієї погрози, -
карається позбавленням волі на строк до одного року.

(Із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 101. Умисне тяжке тілесне ушкодження

Умисне тяжке тілесне ушкодження, тобто умисне тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння, або таке, що спричинило втрату будь-якого органу або втрату його функцій, душевну хворобу або інший розлад здоров'я, поєднаний з стійкою втратою працездатності не менше ніж на одну третину, або перервання вагітності чи непоправне знівечення обличчя, -

карається позбавленням волі на строк від двох до восьми років.

Умисне тяжке тілесне ушкодження, вчинене способом, що має характер мучення або мордування, або коли воно сталося внаслідок систематичних, хоч би й не тяжких тілесних ушкоджень, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

Умисне тяжке тілесне ушкодження, внаслідок якого сталася смерть потерпілого, а так само вчинене особливо небезпечним рецидивістом, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років.

(У редакції Указу Президії Верховної
Ради Української РСР від 10.09.62 р.)

Стаття 102. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження

Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження, тобто умисне тілесне ушкодження, що не є небезпечним для життя, але таке, що спричинило тривале порушення функцій будь-якого органу або інший тривалий розлад здоров'я без наслідків, зазначених у статті 101 цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до чотирьох років або виправними роботами на строк до двох років.

Примітка. Вжите в цій статті і статтях 103, 105 і 215 поняття "середньої тяжкості тілесне ушкодження" відповідає поняттю "менш тяжке тілесне ушкодження", що його вжито в статті 238 відповідно до статті 8 Закону СРСР "Про кримінальну відповідальність за військові злочини" в редакції 15 грудня 1983 року.

(Із доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 29.02.84 р. N 6591-X)

Стаття 103. Умисне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження, заподіяне в стані сильного душевного хвилювання

Умисне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження, заподіяне в стані сильного душевного хвилювання, що раптово виникло внаслідок протизаконного насильства або тяжкої образи з боку потерпілого, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 104. Заподіяння тяжких тілесних ушкоджень при перевищенні меж необхідної оборони

Заподіяння тяжких тілесних ушкоджень при перевищенні меж необхідної оборони -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк.

Стаття 105. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження

Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк.

Стаття 106. Умисне легке тілесне ушкодження

Умисне легке тілесне ушкодження, що спричинило короткочасний розлад здоров'я або короткочасну втрату працездатності, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк.

Умисне легке тілесне ушкодження без наслідків, зазначених в частині 1 цієї статті, -

карається виправними роботами на строк до шести місяців або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати або громадською доганою.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 107. Побой і мордування

Умисне нанесення удару, побоїв або вчинення інших насильницьких дій, які завдали фізичного болю, -

карається виправними роботами на строк до шести місяців або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати або громадською доганою.

Ті самі діяння, що носять характер мордування, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 108. Зараження венеричною хворобою

Завідоме поставлення іншої особи через статеві зносини або іншими діями в небезпеку зараження венеричною хворобою -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Зараження іншої особи венеричною хворобою особою, яка знала про наявність у неї цієї хвороби, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк від одного року до двох років.

Дії, передбачені частиною другою цієї статті, вчинені особою, яка раніше судилася за зараження іншої особи венеричною хворобою, а так само зараження двох або більше осіб, або неповнолітнього -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.12.71 р. N 343-VIII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 108 1. Ухилення від лікування венеричної хвороби

Ухилення від лікування венеричної хвороби, продовжуване після попередження, зробленого органами охорони здоров'я, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 108 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.12.71 р. N 343-VIII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 108 2. Зараження вірусом імунодефіциту людини

Завідоме поставлення іншої особи в небезпеку зараження вірусом імунодефіциту людини -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Зараження іншої особи вірусом імунодефіциту людини особою, яка знала про наявність у неї інфекції, зумовленої цим вірусом, -

карається позбавленням волі на строк до восьми років.

(Доповнено статтею 108 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 25.11.87 р. N 4981-XI;

у редакції Закону України від 12.12.91 р. N 1974-XII)

Стаття 108 3. Зараження вірусом імунодефіциту людини

медичними, фармацевтичними працівниками та працівниками інших сфер

Неналежне виконання медичними, фармацевтичними працівниками або працівниками інших сфер своїх професійних обов'язків через недбале або несумлінне до них ставлення, що призвело до зараження особи вірусом імунодефіциту людини, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило зараження вірусом імунодефіциту людини двох або більше осіб, -

карається позбавленням волі на строк до восьми років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 108 3 згідно із

Законом України від 12.12.91 р. N 1974-ХІІ)

Стаття 108 4. Розголошення відомостей про проведення

медичного огляду на зараження вірусом

імунодефіциту людини та його результатів

Розголошення медичним працівником або іншою посадовою особою відомостей про проведення медичного огляду особи на зараження вірусом імунодефіциту людини або захворювання на СНІД та його результатів, що стали їм відомі у зв'язку з виконанням службових або професійних обов'язків, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 108 4 згідно із

Законом України від 12.12.91 р. N 1974-ХІІ;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 109. Незаконне проведення абортів

Незаконне проведення лікарем абортів -

карається виправними роботами на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати або громадською доганою.

Проведення абортів особою, що не має спеціальної медичної освіти, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на строк від одного року до двох років.

Незаконне проведення абортів, що спричинило тривалий розлад здоров'я або смерть, -

карається позбавленням волі на строк до шести років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 110. Примушування жінки до вчинення абортів

Примушування жінки до вчинення абортів, якщо внаслідок цього аборт був проведений, -

карається виправними роботами на строк до одного року або громадською доганою.

Стаття 111. Залишення в небезпеці

Завідоме залишення без допомоги особи, що перебуває в небезпечному для життя становищі і позбавлена можливості вжити заходів до самозбереження через малолітство, старість, хворобу або

внаслідок іншого безпорадного стану, якщо той, хто залишив без допомоги, зобов'язаний був піклуватися про цю особу і мав можливість подати їй допомогу, а так само, якщо він сам поставив потерпілого в небезпечне для життя становище, -

карається виправними роботами на строк до двох років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило смерть особи, залишеної без допомоги, або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 112. Неподання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя становищі

Неподання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя становищі, при можливості подати таку допомогу або незаявлення про таке становище особи належним установам чи особам, якщо внаслідок цього сталася смерть або тяжкі тілесні ушкодження, -

карається виправними роботами на строк до одного року або громадською доганою.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 113. Неподання допомоги хворому особою медичного персоналу

Неподання без поважних причин допомоги хворому особою медичного персоналу, яка зобов'язана, згідно з встановленими правилами, подати таку допомогу, якщо це завідомо для медичного працівника могло спричинити тяжкі наслідки для хворого, -

карається виправними роботами на строк до двох років або громадською доганою.

Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 114. Ухилення від сплати аліментів на утримування дітей

Злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду або постановою народного судді коштів на утримування дітей (аліментів), а так само злісне ухилення батьків від утримування неповнолітніх або непрацездатних дітей, що перебувають на їх утриманні, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 01.03.85 р. N 8520-X)

Стаття 115. Зловживання опікунськими правами і залишення підопічних дітей без нагляду і допомоги

Використання опіки з корисливою метою на шкоду підопічному (заняття житлової площі, використання майна, яке залишилося після смерті батьків, тощо) або залишення підопічних дітей без нагляду і необхідної матеріальної допомоги -

карається виправними роботами на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 115 1. Розголошення таємниці усиновлення

Розголошення таємниці усиновлення проти волі усиновителя -

карається виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати або громадською доганою.

(Доповнено статтею 115 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 25.08.70 р. N 2984-VII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 115 2. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння)

Незаконна посередницька діяльність або інші незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння) дитини, передачі її під опіку (піклування) чи на виховання в сім'ю громадян -

караються виправними роботами на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені щодо кількох дітей, повторно, за попереднім зговором групою осіб, з використанням посадового становища або якщо вони спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до восьми років.

(Доповнено статтею 115 2 згідно із

Законом України від 24.03.98 р. N 210/98-ВР)

Стаття 116. Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків

Злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання непрацездатних батьків -

карається виправними роботами на строк до одного року або громадською доганою.

Стаття 117. Згвалтування

Згвалтування, тобто статеві зносини з застосуванням фізичного насильства, погрози або з використанням безпорадного стану потерпілої, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

Згвалтування, вчинене особою, яка раніше вчинила такий злочин, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

Згвалтування, вчинене групою осіб, або згвалтування неповнолітньої -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років.

Згвалтування, вчинене особливо небезпечним рецидивістом, або таке, що спричинило особливо тяжкі наслідки, а так само згвалтування малолітньої -

карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 10.09.62 р.,

від 26.05.80 р. N 270-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 118. Задоволення статевої пристрасті неприродним способом

Задоволення статевої пристрасті неприродним способом із застосуванням фізичного насильства, погрози або з використанням безпорадного стану потерпілої -

карається позбавленням волі на строк до шести років.

Те саме діяння, вчинене повторно, або групою осіб, або особливо небезпечним рецидивістом чи особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених статтею 117 або частиною другою статті 122 цього Кодексу, або таке, що спричинило особливо тяжкі наслідки, а так само вчинене щодо неповнолітньої, -

карається позбавленням волі на строк від двох до десяти років.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 17.11.78 р. N 4029-IX)

Стаття 119. Примушування жінки до статевого зв'язку

Примушування жінки до статевого зв'язку особою, щодо якої жінка є матеріально або по службі залежною, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк.

Стаття 120. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості

Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості, -

караються позбавленням волі на строк до восьми років.

Стаття 121. Розбещення неповнолітніх

<http://yurist-online.org/>

Вчинення розпутних дій щодо особи, яка не досягла шістнадцятирічного віку, -

карається позбавленням волі на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 122. Мужолозтво

Мужолозтво, тобто статеві зносини чоловіка з чоловіком, вчинене з застосуванням фізичного насильства, погрози або використанням безпорадного стану потерпілого, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Те саме діяння, вчинено групою осіб, або щодо до неповнолітнього, або особою, яка раніше вчинила такий злочин, -

карається позбавленням волі на строк до восьми років.

(У редакції Закону України

від 12.12.91 р. N 1974-XII)

Стаття 123. Незаконне позбавлення волі

Незаконне позбавлення волі -

карається виправними роботами на строк до двох років.

Те саме діяння, вчинене способом, небезпечним для життя або здоров'я потерпілого, або таке, що супроводжувалося заподіянням йому фізичних страждань, -

<http://yurist-online.org/>

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 123 1. Захоплення заложників

Захоплення або тримання особи як заложника, поєднані з погрозою вбивством, заподіянням тілесних ушкоджень або дальшим триманням цієї особи, з метою спонукання держави, міжнародної організації, фізичної або юридичної особи чи групи осіб вчинити або утриматися від вчинення якої-небудь дії як умови звільнення заложника, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

Ті самі дії, якщо вони спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

Чинність частин 1 і 2 цієї статті не поширюється на випадки вчинення такого злочину на території України, коли особа, яка захопила або тримає заложника, перебуває на території України, і ця особа, а також заложник є громадянами України.

Захоплення чи утримання особи як заложника з метою спонукання державної, громадської установи або органу чи посадової особи вчинити або утриматися від вчинення будь-якої дії як умови звільнення заложника -

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

Дії, передбачені частиною 4 цієї статті, вчинені щодо працівника правоохоронного органу чи представника влади, а так само щодо його близьких родичів, або за попереднім зговором групою осіб, або особливо небезпечним рецидивістом чи поєднані із заподіянням потерпілому середньої тяжкості чи тяжкого тілесного ушкодження, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років.

(Доповнено статтею 123 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 31.07.87 р. N 4392-XI;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 18.01.91 р. N 647-XII;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 123 2. Незаконне поміщення в психіатричну лікарню

Поміщення в психіатричну лікарню завідомо психічно здорової особи -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк з позбавленням права займати певні посади або займатись певною діяльністю на строк від одного року до трьох років чи без такого.

(Доповнено статтею 123 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.02.88 р. N 5397-XI)

Стаття 124. Викрадення чужої дитини

Викрадення або підміна чужої дитини з корисливою метою, з помсти або з інших особистих мотивів -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Стаття 124 1. Торгівля людьми

Відкрите чи таємне заволодіння людиною, пов'язане з законним чи незаконним переміщенням за згодою чи без згоди особи через державний кордон України або без такого для подальшого продажу або іншої оплатної передачі з метою сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, втягнення у злочинну діяльність, залучення в боргову кабалу, усиновлення в комерційних цілях, використання в збройних конфліктах, експлуатації її праці, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

Ті самі дії, вчинені щодо неповнолітнього, кількох осіб, повторно, за попереднім зговором групою осіб, з використанням посадового становища або особою, від якої потерпілий був у матеріальній або іншій залежності, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

Дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, вчинені організованою групою, або пов'язані з незаконним вивезенням дітей за кордон чи неповерненням їх в Україну, або з метою вилучення у потерпілого органів чи тканин для трансплантації чи насильницького донорства, або якщо вони спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 124 1 згідно із

Законом України від 24.03.98 р. N 210/98-ВР)

Стаття 125. Наклеп

Наклеп, тобто поширення завідомо неправдивих вигадок, що ганьблять іншу особу, -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати, або громадською доганою.

Наклеп у друкованому або іншим способом розмноженому творі, в анонімному листі, а так само вчинений особою, раніше судимою за клеп, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Наклеп, поєднаний з обвинуваченням у вчиненні державного або іншого тяжкого злочину, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 10.12.85 р. N 1432-XI;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 126. Образа

Образа, тобто умисне приниження честі і гідності особи, виражене в непристойній формі, -

карається виправними роботами на строк до одного року, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати або громадською доганою.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

ГЛАВА IV.

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВИБОРЧИХ, ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД
ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

(назва глави у редакції

<http://yurist-online.org/>

Закону України від 15.07.99 р. N 974-XIV)

Стаття 127. Перешкодження здійсненню виборчого права чи роботі виборчої комісії

Перешкодження здійсненню громадянином України його виборчих прав або роботі виборчої комісії, вчинене з метою вплинути на результати виборів, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

Ті ж діяння, вчинені шляхом підкупу, обману, або поєднані з пошкодженням майна або з застосуванням насильства до громадянина, який здійснює свої виборчі права, або члена виборчої комісії чи їх близьких родичів, або з погрозою застосувати таке насильство чи знищити майно, а так само вчинені за попереднім зговором групою осіб або членом виборчої комісії чи іншою посадовою особою з використанням влади або посадового становища, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 19.01.90 р. N 8710-XI;

законів України від 03.03.93 р. N 3039-XII,

від 15.07.99 р. N 974-XIV)

Стаття 128. Неправомірне використання виборчих бюлетенів, підлог виборчих документів або неправильний підрахунок голосів чи неправильне оголошення результатів виборів

Видача членом виборчої комісії виборчого бюлетеня особі, яка не внесена до списку виборців, або видача виборцю виборчих бюлетенів (виборчого бюлетеня) замість інших виборців -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Підлог, тобто виготовлення виборчого документа невстановленого зразка чи виготовлення у спосіб, не передбачений законом, внесення до виборчого документа завідомо неправдивих відомостей або будь-яка інша його підробка, а так само використання завідомо підробленого виборчого документа чи виготовленого у спосіб, не передбачений законом, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

Дії, передбачені частиною другою цієї статті, вчинені членом виборчої комісії або іншою посадовою особою, а так само завідомо неправильний підрахунок голосів або завідомо неправильне оголошення результатів виборів -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 19.01.90 р. N 8710-XI;

у редакції законів України від 03.03.93 р. N 3039-XII,

від 15.07.99 р. N 974-XIV)

Стаття 129. Порушення таємниці голосування

Умисне порушення таємниці голосування під час проведення передбачених законодавством України виборів -

карається позбавленням волі на строк від одного до трьох років.

Ті ж діяння, вчинені членом виборчої комісії або іншою посадовою особою з використанням влади чи посадового становища, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(У редакції законів України

від 03.03.93 р. N 3039-XII,

від 15.07.99 р. N 974-XIV)

Стаття 129 1. Порушення законодавства про референдум

Перешкодження шляхом насильства, обману, погроз, підкупу або іншим шляхом вільному здійсненню громадянином права брати участь у референдумі, вести агітацію до дня проведення референдуму -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до десяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені членом комісії з референдуму або іншою посадовою особою, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від семи до п'ятнадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Підлог документів референдуму, приписка, завідомо неправильний підрахунок голосів, порушення таємниці голосування, вчинені членом комісії з референдуму або іншою посадовою особою, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від семи до п'ятнадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 129 1 згідно із

Законом України від 03.03.93 р. N 3039-XII)

Стаття 130. Порушення недоторканності житла громадян

Незаконний обшук, незаконне виселення або інші дії, що порушують недоторканність житла громадян, вчинені посадовою особою, -

караються позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати або громадською доганою.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 131. Порушення таємниці листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень

Порушення таємниці листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень громадян -

карається виправними роботами на строк до шести місяців, або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати, або громадською доганою.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

(одночасно із введенням у дію закону про внесення змін до статті 32 Кримінального кодексу України стосовно визначення розміру штрафу залежно від неоподаткованого мінімуму доходів громадян до цієї статті будуть внесені зміни, передбачені статтею 1 розділу I Закону України від 01.10.96 р. N 386/96-ВР, згідно з Постановою Верховної Ради України від 01.10.96 р. N 387/96-ВР)

Стаття 132. Перешкодження законній діяльності профспілок

Перешкодження законній діяльності професійних спілок або їх органів -

карається виправними роботами на строк до одного року або позбавленням права займати певні посади на строк до трьох років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 22.06.84 р. N 7194-X)

Стаття 133. Порушення законодавства про працю

Незаконне звільнення працівника з роботи або невиконання рішення суду про поновлення на роботі з особистих мотивів, повторне протягом року після накладення адміністративного стягнення порушення встановлених термінів виплати пенсій, стипендій, заробітної плати або виплата їх не в повному обсязі, а так само інше грубе порушення законодавства про працю, вчинене посадовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форм власності або громадянином - суб'єктом підприємницької діяльності, -

карається штрафом від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від двох до п'яти років.

Порушення встановлених термінів виплати заробітної плати як наслідок нецільового використання коштів, призначених для виплати заробітної плати, вчинене посадовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форм власності або громадянином - суб'єктом підприємницької діяльності, -

карається позбавленням волі на строк від одного до трьох років або штрафом до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

(У редакції Закону України

від 21.09.2000 р. N 1979-III)

Стаття 134. Відмова в прийомі на роботу вагітної жінки

Відмова в прийомі жінки на роботу з мотивів вагітності або відмова в прийомі на роботу матері, яка має грудну дитину, а так само зниження заробітної плати або звільнення жінки з роботи з тих же мотивів -

караються виправними роботами на строк до одного року або позбавленням права займати певні посади на строк до двох років.

<http://yurist-online.org/>

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 134 1. Переслідування громадян за критику

Умисне ущемлення посадовою особою прав і охоронюваних законом інтересів громадянина, зв'язане з переслідуванням його за подачу в установленому порядку пропозицій, заяв, скарг або за критику, що міститься в них, а так само за виступ з критикою в іншій формі, -

карається позбавленням права займати певні посади на строк до одного року або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, що спричинили істотну шкоду правам і охоронюваним законом інтересам громадянина, -

караються позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на строк від одного року до двох років, або позбавленням права займати певні посади на строк до трьох років.

(Доповнено статтею 134 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.12.85 р. N 1432-XI;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 135. Порушення вимог законодавства про охорону праці

Порушення вимог законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці посадовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форм власності або громадянином - суб'єктом підприємницької діяльності, якщо це порушення створювало небезпеку для життя або здоров'я громадян, -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Те саме діяння, якщо воно спричинило нещасні випадки з людьми, -

карається позбавленням волі на строк до чотирьох років.

(Із змінами, внесеними згідно із

законами України від 19.01.95 р. N 8/95-ВР,

від 21.09.2000 р. N 1979-III)

Стаття 136. Порухення прав на об'єкт права інтелектуальної власності

Незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності (літературного чи художнього твору, їх виконання, фонограми, передачі організації мовлення, комп'ютерної програми, бази даних, наукового відкриття, винаходу, корисної моделі, промислового зразка, знака для товарів і послуг, топографії інтегральної мікросхеми, раціоналізаторської пропозиції, сорту рослин тощо), привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення права на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом, якщо це завдало матеріальної шкоди у великому розмірі, -

караються позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на строк до одного року, або штрафом від двохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення.

Ті ж дії, якщо вони вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, або завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від однієї до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення.

Примітка. Матеріальна шкода вважається завданою у великому розмірі, якщо її розмір у сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а завданою в особливо великому розмірі - якщо її розмір у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;
у редакції Закону України від 05.04.2001 р. N 2362-III)

Стаття 137. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;
у редакції Закону України від 28.02.95 р. N 75/95-ВР;
виключена згідно із
Законом України від 05.04.2001 р. N 2362-III)

Стаття 138. Виключена.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами
Президії Верховної Ради Української РСР від 26.03.66 р.,
від 12.01.83 р. N 4571-X;
виключена згідно із
Законом України від 15.05.92 р. N 2354-XII)

Стаття 139. Перешкодження відправленню релігійних обрядів

Перешкодження відправленню релігійних обрядів, оскільки вони не порушують громадського порядку і не супроводжуються замахом на права громадян, -

карається виправними роботами на строк до шести місяців або громадською доганою.

ГЛАВА V

<http://yurist-online.org/>

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ГРОМАДЯН

(Назва глави із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-ХІІ)

Стаття 140. Крадіжка

Таємне викрадення індивідуального майна громадян (крадіжка) -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

Крадіжка, що завдала значної шкоди потерпілому, а так само вчинена за попереднім зговором групою осіб або повторно, -

карається позбавленням волі на строк до семи років з конфіскацією майна або без конфіскації або виправними роботами на строк від одного року до двох років з конфіскацією майна чи без такої.

Крадіжка з проникненням у житло -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна або без конфіскації.

Крадіжка, вчинена особливо небезпечним рецидивістом, -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Примітка. Повторним у статтях 140, 141, 143 і 144 визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених цими статтями або статтями 69, 81 - 84, 86, 86 1, 86 2, 142, 215 3, 223, 228 3, 229 2, 229 17 (розкрадання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин), 229 19 цього Кодексу.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

<http://yurist-online.org/>

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,
від 17.06.74 р. N 2718-VIII,
від 12.01.83 р. N 4571-X,
від 21.08.87 р. N 4452-XI,
від 14.04.88 р. N 5723-XI,
від 06.03.89 р. N 7226-XI;
законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,
від 17.06.92 р. N 2468-XII,
від 26.01.93 р. N 2935-XII,
від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,
від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 141. Грабіж

Відкрите викрадення індивідуального майна громадян (грабіж) -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк від одного року до двох років.

Грабіж, поєднаний з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, а так само грабіж, що завдав значної шкоди потерпілому або вчинений за попереднім зговором групою осіб чи повторно, -

карається позбавленням волі на строк до восьми років з конфіскацією майна або без конфіскації.

Грабіж з проникненням у житло -

карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна або без конфіскації.

Грабіж, вчинений особливо небезпечним рецидивістом, -

<http://yurist-online.org/>

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 26.01.93 р. N 2935-XII)

Стаття 142. Розбій

Напад з метою заволодіння індивідуальним майном громадян, поєднаний з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства (розбій), -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна або без конфіскації.

Розбій, вчинений за попереднім зговором групою осіб або особою, яка раніше вчинила розбій з метою заволодіння державним, громадським чи індивідуальним майном громадян або бандитизм, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Розбій, поєднаний з спричиненням тяжких тілесних ушкоджень або вчинений з проникненням у житло чи особливо небезпечним рецидивістом, -

карається позбавленням волі на строк від шести до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 143. Шахрайство

Заволодіння індивідуальним майном громадян або набуття права на майно шляхом обману чи зловживання довір'ям (шахрайство) -

карається позбавленням волі на строк до трьох років з штрафом від шістдесяти до ста шістдесяти мінімальних розмірів заробітної плати або виправними роботами на строк до двох років.

Шахрайство, що завдало значної шкоди потерпілому, а так само вчинене за попереднім зговором групою осіб або повторно, -

карається позбавленням волі на строк до семи років з конфіскацією майна або без конфіскації або виправними роботами на строк від одного року до двох років з конфіскацією майна чи без такої.

Шахрайство, вчинене особливо небезпечним рецидивістом, -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 26.01.93 р. N 2935-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 144. Вимагательство

Вимога передачі індивідуального майна громадян чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру під погрозою насильства над потерпілим або близькими йому особами, розголошення відомостей, що ганьблять його або близьких йому осіб, пошкодження чи знищення їх майна (вимагательство) -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років з конфіскацією майна чи без такої або виправними роботами на строк до двох років з конфіскацією майна чи без такої.

Вимагательство, вчинене повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або під погрозою вбивства чи нанесення тяжких тілесних ушкоджень, або поєднане з насильством, що не є небезпечним для життя і здоров'я, або з пошкодженням чи знищенням майна, -

карається позбавленням волі на строк від чотирьох до десяти років з конфіскацією майна.

Вимагательство, вчинене організованою групою, або особливо небезпечним рецидивістом, або поєднане з насильством, небезпечним для життя і здоров'я, або таке, що завдало великої шкоди, чи спричинило інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 06.03.89 р. N 7226-XI;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 20.11.96 р. N 530/96-ВР)

Стаття 145. Умисне знищення або пошкодження індивідуального майна громадян

Умисне знищення або пошкодження індивідуального майна громадян, що завдало значної шкоди потерпілому, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом у розмірі до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Умисне знищення або пошкодження індивідуального майна громадян, вчинене шляхом підпалу або іншим загальнонебезпечним способом, чи таке, що спричинило людські жертви або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'ятнадцяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 146. Виключена.

(згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

ГЛАВА VI

ГОСПОДАРСЬКІ ЗЛОЧИНИ

Стаття 147. Випуск або реалізація недоброякісної продукції

Випуск на товарний ринок або інша реалізація споживачам недоброякісної, тобто такої, що не відповідає встановленим стандартам, нормам, правилам і технічним умовам, або некомплектної продукції і товарів, здійснені відповідальними за це особами, вчинені протягом року після накладення адміністративного стягнення за такі ж порушення, -

караються штрафом від трьохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією випущеної продукції або без такої.

Ті ж дії, якщо вони вчинені у великих розмірах або завдали шкоди здоров'ю чи призвели до смерті споживача, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років з конфіскацією випущеної продукції.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
законами України від 28.01.94 р. N 3888-XII,
від 20.04.2000 р. N 1685-III)

Стаття 147 1. Виключена.

(Доповнено статтею 147 1 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.;
із доповненнями, внесеними згідно з Указом
Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 147 2. Злочинно-недбале використання або зберігання сільськогосподарської техніки

Злочинно-недбале використання або зберігання належних радгоспам, колгоспам та іншим
державним чи кооперативним організаціям тракторів, автомобілів, комбайнів та інших
сільськогосподарських машин, що призвело до їх псування або поломки, а так само
розукомплектування цих машин, -

караються позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на строк до двох
років, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі діяння, що вчинені неодноразово або завдали великої шкоди, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років.

(Доповнено статтею 147 2 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 08.01.62 р.;
із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 147 З. Злочинно-недбале зберігання зерна та насіння
олійних культур

Злочинно-недбале зберігання в колгоспах, радгоспах, інших державних чи кооперативних підприємствах і організаціях зерна та насіння олійних культур, що призвело до їх псування, -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі діяння, що завдали великої шкоди або вчинені неодноразово, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років.

(Доповнено статтею 147 З згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 25.08.91 р. N 1434а-ХІІ;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 148. Заняття забороненими видами підприємницької
діяльності

Заняття видами підприємницької діяльності, щодо яких є спеціальна заборона, крім випадків, передбачених цим Кодексом, -

карається штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю строком до трьох років та з конфіскацією майна чи без такої.

Ті ж дії, якщо вони завдали істотної шкоди інтересам держави, інших юридичних або фізичних осіб, а також якщо вони вчинені особою, раніше судимою за заняття забороненими видами підприємницької діяльності, -

<http://yurist-online.org/>

караються позбавленням волі на строк до п'яти років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років та з конфіскацією майна.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,

від 16.02.78 р. N 3085-IX,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 27.06.86 р. N 2444-XI;

Закону України від 28.01.94 р. N 3888-XII)

Стаття 148 1. Виключена.

(Доповнено статтею 148 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.86 р. N 2444-XI;

виключена згідно із Законом України від 28.01.94 р. N 3889-XII)

Стаття 148 2. Ухилення від сплати податків, зборів, інших

обов'язкових платежів

Умисне ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, вчинене посадовою особою підприємства, установи, організації, незалежно від форм власності, або фізичною особою, якщо ці діяння призвели до ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах, -

карається виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або штрафом у розмірі до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті ж діяння, вчинені за попереднім зговором групою осіб, або якщо вони призвели до ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна чи без такої, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Діяння, передбачені частиною 1 цієї статті, вчинені особою, раніше судимою за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, або якщо вони призвели до ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів в особливо великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна та позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Примітка.

Під значним розміром коштів слід розуміти суми податку, збору чи іншого обов'язкового платежу, які в сто і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян; під великим розміром коштів слід розуміти суми податку, збору чи іншого обов'язкового платежу, які в двісті п'ятдесят і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян; під особливо великим розміром коштів слід розуміти суми податку, збору чи іншого обов'язкового платежу, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

(Доповнено статтею 148 2 згідно із

Законом України від 26.01.93 р. N 2936-ХІІ;

у редакції законів України від 28.01.94 р. N 3889-ХІІ,

від 05.02.97 р. N 44/97-ВР)

Стаття 148 3. Порушення порядку заняття підприємницькою діяльністю

Заняття підприємницькою діяльністю без державної реєстрації або без спеціального дозволу (ліцензії), отримання якого передбачено законодавством, якщо ці дії вчинено протягом року після накладення адміністративного стягнення за такі ж порушення, -

караються штрафом до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено статтею 148 3 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ)

Стаття 148 4. Фіктивне підприємництво

Фіктивне підприємництво, тобто створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) без наміру здійснювати статутну діяльність, якщо це завдало матеріальної шкоди державі, банку, кредитній установі, іншим юридичним особам або громадянам, -

карається штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Ті ж дії, якщо вони вчинені повторно або завдали великої матеріальної шкоди державі, банку, кредитним установам, іншим юридичним особам або громадянам, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, з конфіскацією майна чи без такої.

Примітка. Відповідно до статей 148 4, 148 5, 148 6, 148 7, 148 8, 156 2, 156 3 цього Кодексу матеріальна шкода вважається великою, якщо вона у п'ятдесят і більше разів перевищує встановлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян на місяць.

(Доповнено статтею 148 4 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно із

Законом України від 06.03.96 р. N 79/96-ВР)

Стаття 148 5. Шахрайство з фінансовими ресурсами

Надання громадянином - підприємцем або засновником чи власником суб'єкта підприємницької діяльності, а також посадовою особою суб'єкта підприємницької діяльності завідомо неправдивої

інформації державним органам, банкам або іншим кредиторам з метою одержання субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів чи пільг щодо податків за відсутності ознак розкрадання -

карається позбавленням волі на строк до трьох років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Ті ж дії, якщо вони вчинені повторно або завдали великої матеріальної шкоди державі чи кредитору, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 148 5 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ)

Стаття 148 6. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю

Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю (підприємницьке шпигунство), якщо це завдало великої матеріальної шкоди суб'єкту підприємницької діяльності, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від трьохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 148 6 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ)

Стаття 148 7. Розголошення комерційної таємниці

Умисне розголошення комерційної таємниці без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною чи службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих або інших особистих мотивів і завдало великої матеріальної шкоди суб'єкту підприємницької діяльності, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або штрафом до п'ятдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 148 7 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ)

Стаття 148 8. Порухення порядку випуску (емісії) та обігу цінних паперів

Випуск (емісія) громадянином або посадовою особою суб'єкта підприємницької діяльності цінних паперів у формі їх відкритого розміщення без реєстрації емісії у встановленому порядку -

карається виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або штрафом до п'ятдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Внесення громадянином або посадовою особою суб'єкта підприємницької діяльності в документи, які подаються для реєстрації емісії цінних паперів, завідомо недостовірної інформації, а так само затвердження таких документів, якщо ці дії завдали матеріальної шкоди інвестору, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або штрафом до ста мінімальних розмірів заробітної плати.

Виготовлення з метою збуту, збут чи використання іншим шляхом підроблених недержавних цінних паперів -

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна і з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Дії, передбачені частиною 3 цієї статті, якщо вони вчинені повторно або організованою групою, або якщо вони завдали великої матеріальної шкоди інтересам держави, іншим юридичним особам або громадянам, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна і з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Примітка. Повторним у цій статті визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених частинами 3 і 4 статті 148-8 або статтею 79 цього Кодексу.

(Доповнено статтею 148 8 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно із

Законом України від 06.03.96 р. N 79/96-ВР)

Стаття 149. Виготовлення спиртних напоїв і торгівля ними

Виготовлення або зберігання з метою продажу самогону чи інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення або виготовлення з цією метою апаратів для їх вироблення, а так само торгівля зазначеними спиртними напоями чи апаратами -

караються позбавленням волі на строк від одного року до трьох років з конфіскацією майна чи без такої, або виправними роботами на строк до двох років з конфіскацією майна чи без такої, або штрафом від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Частина другу виключено

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 18.09.73 р. N 2047-VIII,

від 01.08.85 р. N 704-XI,

від 12.06.87 р. N 4135-XI;

Законом Української Радянської Соціалістичної

Республіки від 25.06.91 р. N 1255-XII;

законами України від 07.07.92 р. N 2547-XII,

<http://yurist-online.org/>

від 28.01.94 р. N 3888-XII)

Стаття 150. Виключена.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами
Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,
від 27.06.86 р. N 2444-XI;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 151. Виключена.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,
від 27.06.86 р. N 2444-XI;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 152. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 153. Підробка знаків поштової оплати і проїзних квитків

Виготовлення з метою збуту, збут або використання завідомо підроблених знаків поштової оплати, маркованої продукції, міжнародних відповідних купонів, посвідчень особи для міжнародного поштового обміну, відбитків маркірувальних або друкарських машин, а також квитків залізничного, водного, повітряного або автомобільного транспорту та інших проїзних і на провіз вантажів документів -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 01.10.96 р. N 386/96-ВР)

Стаття 153 1. Незаконне виготовлення, підробка, використання або збут незаконно виготовлених і одержаних чи підроблених марок акцизного збору

Незаконне виготовлення, підробка, використання або збут незаконно виготовлених і одержаних чи підроблених марок акцизного збору -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті ж дії, вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією майна або штрафом від трьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 153 1 згідно із

Законом України від 12.07.96 р. N 323/96-ВР)

Стаття 153 2. Незаконне виготовлення, підробка, використання або збут незаконно виготовлених і одержаних чи підроблених контрольних марок для маркування упаковок примірників аудіовізуальних творів та фонограм

Незаконне виготовлення, підробка, використання або збут незаконно виготовлених і одержаних чи підроблених контрольних марок для маркування упаковок примірників аудіовізуальних творів та фонограм -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті ж дії, вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією майна або штрафом від трьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 153 2 згідно із

Законом України від 23.03.2000 р. N 1587-III)

Стаття 153 3. Порухення законодавства, що регулює здійснення операцій з металобрухтом

Порухення законодавства, що регулює здійснення операцій з металобрухтом, якщо ці дії вчинено протягом року після накладення адміністративного стягнення за такі ж порушення, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені за попереднім зговором групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або якщо вони завдали великої матеріальної шкоди підприємствам, установам, організаціям або спричинили інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років або штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Під великою матеріальною шкодою слід розуміти шкоду, яка в п'ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

(Доповнено статтею 153 3 згідно із

Законом України від 16.11.2000 р. N 2114-III)

Стаття 154. Спекуляція

Спекуляція, тобто скуповування товарів або інших предметів, на які встановлено державні роздрібні ціни, в підприємствах (організаціях) торгівлі, а так само інших підприємствах, що

здійснюють реалізацію товарів або інших предметів населенню, та їх перепродаж з метою наживи

-

карається позбавленням волі на строк до трьох років з конфіскацією майна чи без такої, або виправними роботами на строк до двох років з конфіскацією майна чи без такої, або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Спекуляція, вчинена неодноразово, або у великих розмірах, або за попереднім зговором групою осіб, а так само посадовою особою або іншим працівником торгівлі чи іншого підприємства, що здійснює реалізацію товарів або інших предметів населенню, з використанням свого службового стану, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна або штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Спекуляція в особливо великих розмірах або вчинена особою, раніше судимою за спекуляцію, чи організованою групою, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна.

Частина четверту виключено

Примітка. Частина 1 цієї статті застосовується в тих випадках, коли розмір наживи становить понад триста карбованців до двох тисяч карбованців. Під спекуляцією у великих розмірах слід розуміти спекуляцію, розмір наживи від якої становить понад дві тисячі карбованців до десяти тисяч карбованців, а під спекуляцією в особливо великих розмірах - понад десять тисяч карбованців.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 10.09.62 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 27.06.86 р. N 2444-XI,

від 07.03.90 р. N 8918-XI;

Законом Української Радянської

<http://yurist-online.org/>

Соціалістичної Республіки від 25.06.91 р. N 1255-XII;
законами України від 07.07.92 р. N 2547-XII,
від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 154 1. Виключена.

(Доповнено статтею 154 1 згідно з Указом
Президії Верховної Ради Української РСР від 16.05.63 р.;
у редакції указів Президії Верховної Ради
Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,
від 27.06.86 р. N 2444-XI;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 154 2. Виключена.

(Доповнено статтею 154 2 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 25.08.70 р. N 2984-VII;
виключена згідно з Указом Президії Верховної
Ради Української РСР від 22.12.76 р. N 1593-IX)

Стаття 155. Обман покупців

Обмірювання, обважування, перевищення встановлених роздрібних цін або інший обман покупців
у торговельних підприємствах чи підприємствах громадського харчування -

караються виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням права займати певні
посади в торговельних підприємствах і підприємствах громадського харчування на строк до трьох
років, або штрафом від шістдесяти до ста шістдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі діяння, вчинені за попереднім зговором групою осіб, або у великих розмірах, або особою,
яка раніше була засуджена за такий же злочин чи злочин, передбачений статтею 155 1 цього
Кодексу, -

<http://yurist-online.org/>

караються позбавленням волі на строк до шести років з конфіскацією майна і з позбавленням права займати певні посади в торговельних підприємствах і підприємствах громадського харчування на строк до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 03.07.73 р. N 1879-VIII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 155 1. Обман замовників

Перевищення встановлених цін і тарифів на побутові і комунальні послуги, що надаються населенню, обрахування або інший обман замовників у підприємствах побутового обслуговування населення і комунального господарства -

караються виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням права займати певні посади в підприємствах побутового обслуговування населення і комунального господарства на строк до трьох років, або штрафом від шістдесяти до ста шістдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі діяння, вчинені за попереднім зговором групою осіб, або у великих розмірах, або особою, яка раніше була засуджена за такий же злочин чи злочин, передбачений статтею 155 цього Кодексу, -

караються позбавленням волі на строк до шести років з конфіскацією майна і з позбавленням права займати певні посади в підприємствах побутового обслуговування населення і комунального господарства на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 155 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 03.07.73 р. N 1879-VIII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 155 2. Одержання незаконної винагороди від громадян за виконання робіт, зв'язаних з обслуговуванням населення

Одержання працівником підприємства, установи або організації, який не є посадовою особою, шляхом вимагательства незаконної винагороди від громадянина за виконання роботи або надання послуги у сфері торгівлі, громадського харчування, побутового, комунального, медичного, транспортного або іншого обслуговування населення, що входять в коло службових обов'язків такого працівника, -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені неодноразово або у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 155 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 24.09.81 р. N 2510-X;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 155 3. Порушення правил торгівлі

Продаж товарів зі складів, баз, підсобних та інших приміщень підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування), інших державних підприємств (організацій), споживчої кооперації на порушення встановлених правил, а так само під час транспортування, або приховування товарів від покупців, вчинені посадовою особою підприємства (організації) з використанням свого службового стану, -

караються позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років.

Продаж товарів зі складів, баз, підсобних та інших приміщень підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування), інших державних підприємств (організацій), споживчої кооперації на порушення встановлених правил, а так само під час транспортування, або приховування товарів від покупців, вчинені за попереднім зговором групою осіб чи у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років з конфіскацією майна чи без такої, або виправними роботами на строк до двох років з конфіскацією майна чи без такої, або штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Продаж товарів зі складів, баз, підсобних та інших приміщень підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування), інших державних підприємств (організацій), споживчої кооперації на порушення встановлених правил, а так само під час транспортування, або приховування товарів від покупців, вчинені в особливо великих розмірах або особою, раніше судимою за злочини, передбачені цією статтею, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Примітка. Великим розміром продажу і приховування товарів, передбаченим цією статтею, слід вважати продаж і приховування продуктів харчування на суму не менше п'ятисот карбованців, інших товарів - на суму не менше п'яти тисяч карбованців, а особливо великим розміром - на суму не менше двадцяти тисяч карбованців.

(Доповнено статтею 155 3 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 24.09.81 р. N 2510-X;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 10.12.85 р. N 1432-XI,

від 27.04.89 р. N 7445-XI,

від 07.03.90 р. N 8918-XI;

Законом Української Радянської

Соціалістичної Республіки від 25.06.91 р. N 1255-XII;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 155 4. Виключена.

(Доповнено статтею 155 4 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 20.09.83 р. N 5838-X;
із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 10.12.85 р. N 1432-XI;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 155 5. Штучне підвищення і підтримання високих
цін на товари народного споживання та
послуги населенню

Примушування особи до штучного підвищення чи підтримання високих цін на товари або послуги населенню шляхом насильства, завдання шкоди або погрози їх застосування -

караються позбавленням волі на строк до двох років з конфіскацією майна чи без такої або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені особою, раніше судимою за злочини, передбачені цією статтею, або організованою групою, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією майна або штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 155 5 згідно із Законом Української
Радянської Соціалістичної Республіки від 25.06.91 р. N 1255-XII;
із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 155 6. Незаконна торговельна діяльність

Незаконна торговельна діяльність, тобто здійснення угод купівлі-продажу товарів чи інших предметів з ухиленням від реєстрації в установленому порядку з метою одержання неконтрольованого державою прибутку, якщо ці дії вчинені протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення порядку заняття підприємницькою діяльністю в сфері торгівлі, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Незаконна торговельна діяльність, вчинена за попереднім зговором групою осіб, або з одержанням прибутку у великих розмірах, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією майна чи без такої або штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені організованою групою, або особою, раніше судимою за незаконну торговельну діяльність чи спекуляцію, або з одержанням прибутку в особливо великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна, або штрафом від чотирьохсот до дев'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Примітка. Великим розміром неконтрольованого державою прибутку, передбаченим цією статтею, слід вважати прибуток на суму не менше семи з половиною встановлених законодавством України мінімальних розмірів заробітної плати, а особливо великим розміром - на суму не менше сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 155 6 згідно із Законом Української

Радянської Соціалістичної Республіки від 25.06.91 р. N 1255-XII;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 07.07.92 р. N 2547-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 155 7. Зговір про фіксування цін

<http://yurist-online.org/>

Зговір про встановлення (підтримання) монопольних цін (тарифів), скидок, надбавок, націнок з метою усунення конкуренції між суб'єктами підприємницької діяльності, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією майна чи без такої.

Насильство, завдання шкоди чи погроза ними з метою штучної зміни або штучного фіксування цін -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, з конфіскацією майна чи без такої.

Дії, передбачені частиною другою цієї статті, вчинені організованою групою або особою, раніше судимою за злочини, передбачені цією статтею, -

караються позбавленням волі на строк від двох до семи років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 155 7 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ)

Стаття 155 8. Протидія законній підприємницькій діяльності

Протидія законній підприємницькій діяльності, тобто протиправна вимога перестати займатися підприємницькою діяльністю чи обмежити її, укласти яку-небудь угоду, виконання якої може обмежити законні права чи інтереси того, хто займається підприємницькою діяльністю, поєднана з погрозою насильства над потерпілим або близькими йому особами, пошкодження чи знищення їх майна при відсутності ознак вимагательства, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років.

Ті самі дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або з погрозою вбивства чи нанесення тяжких тілесних ушкоджень, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя і здоров'я, або з пошкодженням чи знищенням майна, -

<http://yurist-online.org/>

караються позбавленням волі на строк від чотирьох до десяти років з конфіскацією майна чи без такої.

Протидія законній підприємницькій діяльності, вчинена організованою групою, або особливо небезпечним рецидивістом, або посадовою особою з використанням посадового становища, або поєднана з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я, або така, що завдала великої шкоди чи спричинила інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 155 8 згідно із

Законом України від 20.11.96 р. N 530/96-ВР)

Стаття 155 9. Порушення встановленого порядку промислової переробки або знищення конфіскованих спирту, алкогольних напоїв чи тютюнових виробів

Умисне порушення встановленого порядку промислової переробки або знищення конфіскованого спирту етилового, коньячного чи плодового або знищення конфіскованих алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, вчинене протягом року після накладення адміністративного стягнення за таке ж порушення, -

карається штрафом від ста до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Ті ж дії, вчинені особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або організованою групою, або у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від одного до трьох років або штрафом від однієї до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, з конфіскацією майна або без такої.

(Доповнено статтею 155 9 згідно із

Законом України від 20.04.2000 р. N 1685-III)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 156. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

виключена згідно із Законом України від 28.01.94 р. N 3888-XII)

Стаття 156 1. Виключена.

(Доповнено статтею 156 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 29.03.73 р. N 1527-VIII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції указів Президії Верховної Ради

Української РСР від 01.08.85 р. N 704-XI,

від 07.03.90 р. N 8918-XI;

виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 156 2. Приховування банкрутства

Умисне приховування громадянином - засновником чи власником суб'єкта підприємницької діяльності, а також посадовою особою суб'єкта підприємницької діяльності своєї стійкої фінансової неспроможності шляхом подання недостовірних відомостей, якщо це завдало великої матеріальної шкоди кредитору, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або штрафом до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю строком до п'яти років.

(Доповнено статтею 156 2 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-XII)

Стаття 156 3. Фіктивне банкрутство

Завідомо неправдива заява громадянина - засновника чи власника суб'єкта підприємницької діяльності, а також посадової особи суб'єкта підприємницької діяльності про фінансову неспроможність виконання вимог з боку кредиторів і зобов'язань перед бюджетом -

карається штрафом від трьохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Ті ж дії, якщо вони завдали великої матеріальної шкоди кредиторам або державі, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років з конфіскацією майна чи без такої.

(Доповнено статтею 156 3 згідно із

Законом України від 28.01.94 р. N 3888-ХІІ)

Стаття 156 4. Доведення до банкрутства

Доведення до банкрутства, тобто умисне, з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або в інтересах третіх осіб вчинення власником або посадовою особою суб'єкта підприємницької діяльності дій, що призвели до стійкої фінансової неспроможності суб'єкта підприємницької діяльності, якщо це завдало істотної шкоди державним чи громадським інтересам або охоронюваним законом правам та інтересам кредиторів, -

карається штрафом від п'ятисот до восьмисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до 5 років.

Ті ж дії, якщо вони завдали великої матеріальної шкоди, -

караються позбавленням волі на строк до 5 років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 156 4 згідно із

Законом України від 30.06.99 р. N 784-ХІV)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 157. Порушення ветеринарних правил

Порушення ветеринарних правил, що спричинило поширення епізоотії або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від восьми до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Закону України від 25.02.94 р. N 4045-XII)

Стаття 158. Порушення правил по боротьбі з хворобами і шкідниками рослин

Порушення правил, встановлених з метою боротьби з хворобами і шкідниками рослин, що спричинило тяжкі наслідки, -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом до двадцяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 25.02.94 р. N 4044-XII)

Стаття 159. Потрава посівів і пошкодження насаджень

Умисна потрава посівів або умисне пошкодження плодово-ягідних та інших насаджень, що завдали великої шкоди державному, колгоспному чи іншому громадському господарству, -

караються виправними роботами на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

<http://yurist-online.org/>

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,
від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 160. Незаконна порубка лісу

Незаконна порубка дерев і чагарників у лісах першої групи, що виконують захисні, санітарно-гігієнічні та оздоровчі функції, в лісах заповідників, національних і природних парків, заповідних лісових ділянках, лісах, що мають наукове або історичне значення, природних пам'яток, лісопарках, якщо шкода перевищує двісті п'ятдесят мінімальних розмірів заробітної плати, а в інших лісах, що належать до першої групи, - триста мінімальних розмірів заробітної плати за такою, встановленою для обчислення розміру стягнень за шкоду, заподіяну незаконною порубкою і пошкодженням дерев і чагарників, або незаконна порубка дерев і чагарників в інших лісах, якщо шкода перевищує триста п'ятдесят мінімальних розмірів заробітної плати за тією ж такою, а також порубка дерев і чагарників у зазначених лісах, що потягла за собою заподіяння шкоди в меншому розмірі, але вчинена повторно, -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати, з конфіскацією незаконно добутого.

Незаконна порубка дерев і чагарників у будь-яких лісах, вчинювана систематично, або така, що вчинена вперше, але спричинила велику шкоду, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк від одного року до двох років, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати, а при корисливій заінтересованості - штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, з конфіскацією незаконно добутого.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,
від 12.01.83 р. N 4571-X;
законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,
від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 161. Незаконне полювання

<http://yurist-online.org/>

Полювання в заборонений час, або в недозволених місцях, або забороненими знаряддями і способами, якщо за такі ж дії протягом року було застосовано адміністративне стягнення, -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією всього добутого і знарядь полювання.

Ті самі дії, що завдали значної шкоди або вчинені особою, яка раніше була засуджена за незаконне полювання, а так само полювання на звірів і птахів, полювати на яких заборонено, або полювання на території державного заповідника або інших територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи з застосуванням автотранспортних засобів -

караються позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією всього добутого і знарядь полювання.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 03.07.73 р. N 1879-VIII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 162. Незаконне заняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом

Незаконне заняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом без належного дозволу, чи в заборонений час, або в недозволених місцях, чи забороненими способами та знаряддями лову -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати, з конфіскацією всього добутого, знарядь лову та плавучих засобів з їх приналежностями або без конфіскації.

Те саме діяння, вчинене на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, або якщо воно завдало значної шкоди, або вчинюване систематично, чи особою, раніше судимою за незаконне заняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом, -

карається позбавленням волі на строк до чотирьох років або виправними роботами на строк до двох років, з конфіскацією майна або без конфіскації та з обов'язковою конфіскацією всього добутого, знарядь лову та плавучих засобів з їх приналежностями.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами
Президії Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,
від 12.01.83 р. N 4571-X;
законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,
від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 162 1. Незаконне видобування корисних копалин

Незаконне, тобто з порушенням встановленого законом порядку, видобування громадянами корисних копалин, крім загальнопоширених, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до тридцяти мінімальних розмірів заробітної плати, з конфіскацією незаконно добутого і знарядь видобування.

Ті самі дії, вчинені на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, або якщо вони завдали великої шкоди державі, або вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, а так само організація посадовою особою видобування корисних копалин з порушенням встановленого законом порядку -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років з конфіскацією незаконно добутого і знарядь видобування.

(Доповнено статтею 162 1 згідно із

Законом України від 16.10.92 р. N 2703-ХІІ;
із змінами і доповненнями, внесеними згідно із
законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,
від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 163. Проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів

Проведення вибухових робіт з порушенням правил, що встановлені з метою охорони рибних запасів, -

карається виправними роботами на строк до шести місяців або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 163 1. Порушення законодавства про континентальний шельф України

Будівництво споруд та інших установок на континентальному шельфі України, а також створення навколо них зон безпеки, без належного на те дозволу; незабезпечення охорони споруд та інших установок на континентальному шельфі України, підтримання постійних засобів попередження про їх наявність і ліквідацію споруд і установок, експлуатація яких остаточно припинена, а також невжиття в зоні безпеки заходів для захисту живих ресурсів моря від шкідливих відходів -

караються позбавленням волі на строк до одного року з штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати чи без такого або штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Дослідження, розвідування, розробка природних багатств та інші роботи на континентальному шельфі України, які провадяться іноземними громадянами, коли це не передбачено договором між Україною і заінтересованою іноземною державою або спеціальним дозволом, виданим компетентними властями України, -

караються позбавленням волі на строк до одного року з конфіскацією судна, всіх знарядь та інструментів, якими користувався порушник, а також всього незаконно добутого і з штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати чи без такого або штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією судна, всіх знарядь та інструментів, якими користувався порушник, а також всього незаконно добутого.

(Доповнено статтею 163 1 згідно з Указом Президії

<http://yurist-online.org/>

Верховної Ради Української РСР від 14.10.74 р. N 3130-VIII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Глава VII

ПОСАДОВІ ЗЛОЧИНИ

(Глава із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 10.09.62 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 27.06.86 р. N 2444-XI;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 07.07.92 р. N 2547-XII,

від 28.01.94 р. N 3888-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;

у редакції Закону України від 11.07.95 р. N 282/95-ВР)

Стаття 164. Визначення понять, що вживаються у статтях

цієї глави

Під посадовими особами розуміються особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також займають постійно чи тимчасово на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форм власності посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним повноваженням.

Під посадовими особами, які займають відповідальне становище, розуміються особи, зазначені у частині 1 цієї статті, посади яких згідно з статтею 25 Закону України "Про державну службу"

<http://yurist-online.org/>

віднесені до третьої, четвертої, п'ятої, шостої категорій, а також судді, прокурори і слідчі. Під посадовими особами, які займають особливо відповідальне становище, розуміються особи, зазначені у частині 1 статті 9 Закону України "Про державну службу", та особи, посади яких згідно з статтею 25 цього ж Закону віднесені до першої і другої категорій.

(з моменту набрання чинності Законом України "Про внесення змін і доповнень до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів Української РСР, Кодексу Української РСР про адміністративні правопорушення та Митного кодексу України" від 17 червня 1992 року положенню частини другої статті 164 щодо поняття "службова особа" дано офіційне тлумачення згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 30.10.2003 р. N 18-рп/2003)

Істотною шкодою, якщо вона полягає в заподіянні матеріальних збитків, вважається така шкода, яка в п'ять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а тяжкими наслідками за тієї ж умови вважається шкода, яка в двадцять п'ять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Великим розміром хабара вважається такий, що в 2,5 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, особливо великим - такий, що в 7,5 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Повторним у статтях 168-170 визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених цими статтями.

Вимагательством хабара визнається вимога посадовою особою хабара під загрозою вчинення або невчинення, з використанням влади чи посадового становища, дій, які можуть завдати шкоди правам чи законним інтересам того, хто дає хабара, або умисне створення посадовою особою умов, за яких особа вимушена дати хабара з метою запобігання шкідливим наслідкам щодо своїх прав і законних інтересів.

Стаття 165. Зловживання владою або посадовим становищем

Зловживання владою або посадовим становищем, тобто умисне, з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або в інтересах третіх осіб, використання посадовою особою влади чи посадового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди державним чи громадським інтересам або охоронюваним законом правам та інтересам окремих фізичних чи юридичних осіб, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Стаття 166. Перевищення влади або посадових повноважень

Перевищення влади або посадових повноважень, тобто умисне вчинення посадовою особою дій, які явно виходять за межі наданих їй законом прав і повноважень, якщо воно завдало істотної шкоди державним чи громадським інтересам або охоронюваним законом правам та інтересам окремих фізичних чи юридичних осіб, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Перевищення влади або посадових повноважень, якщо воно супроводжувалось насильством, застосуванням зброї або болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілого, діями, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, якщо вони спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Стаття 167. Халатність

Халатність, тобто невиконання або неналежне виконання посадовою особою своїх службових обов'язків через недбале чи несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди державним чи громадським інтересам або охоронюваним законом правам та інтересам окремих фізичних чи юридичних осіб, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від п'яти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років і штрафом від п'ятнадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або без такого.

Стаття 168. Одержання хабара

Одержання посадовою особою в будь-якому вигляді хабара за виконання чи невиконання в інтересах того, хто дає хабара, будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи посадового становища, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна і позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк п'ять років.

Одержання хабара у великому розмірі, або посадовою особою, яка займає відповідальне становище, або за попереднім зговором групою осіб, або повторно, або поєднане з вимагательством хабара, -

карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна та позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк п'ять років.

Одержання хабара в особливо великому розмірі або посадовою особою, яка займає особливо відповідальне становище, -

карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна і позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк п'ять років.

Стаття 169. Посередництво в хабарництві

Посередництво в хабарництві -

карається позбавленням волі на строк від двох до восьми років.

Посередництво в хабарництві, вчинене повторно, або особою, яка раніше судилася за хабарництво, або з використанням свого посадового становища, -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Стаття 170. Дача хабара

Дача хабара -

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

Дача хабара, вчинена повторно, -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

Особа, яка дала хабар, у тому числі і валютними цінностями, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо відносно неї мало місце вимагательство хабара або якщо після дачі хабара вона добровільно заявила про це до порушення кримінальної справи щодо неї.

Стаття 171. Провокація хабара

Провокація хабара, тобто свідоме створення посадовою особою обстановки і умов, що зумовлюють пропонування або одержання хабара, щоб потім викрити того, хто дав або взяв хабара, -

карається позбавленням волі на строк до двох років.

Стаття 172. Посадовий підлог

Посадовий підлог, тобто внесення посадовою особою до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей, інша підробка документів, а також складання і видача завідомо неправдивих документів, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від п'яти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

ГЛАВА VIII

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ

Стаття 173. Завідомо незаконний арешт, затримання або привід

Завідомо незаконний арешт -

карається позбавленням волі на строк до одного року.

Завідомо незаконне затримання або незаконний привід -

карається виправними роботами на строк до одного року.

Стаття 174. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності

Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності особою, яка провадить дізнання, слідчим або прокурором з корисливих мотивів чи іншої особистої заінтересованості -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Те саме діяння, поєднане з обвинуваченням у вчиненні особливо небезпечного державного злочину або такого іншого тяжкого злочину, за який згідно з законом може бути призначено покарання у вигляді позбавлення волі строком на вісім років і більше чи довічного позбавлення волі, або поєднане з штучним створенням доказів обвинувачення, -

карається позбавленням волі на строк до восьми років.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 175. Примушення давати показання

Примушення давати показання при допиті шляхом незаконних дій з боку особи, яка провадить дізнання або попереднє слідство, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

Те саме діяння, поєднане з застосуванням насильства або із знущанням з особи, яку допитують, -

карається позбавленням волі на строк від двох до восьми років.

Стаття 176. Винесення судьями завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови

Винесення судьями з корисливих мотивів або іншої особистої заінтересованості завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до восьми років.

Стаття 176 1. Втручання у вирішення судових справ

Вплив у будь-якій формі на суддів з метою перешкодити всебічному, повному і об'єктивному розглядові конкретної справи або добитися винесення незаконного судового рішення -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені з використанням службового стану, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк від одного року до двох років.

(Доповнено статтею 176 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 04.05.90 р. N 9166-XI;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 176 2. Погроза щодо судді

Погроза вбивством, насильством чи знищенням майна щодо судді, а так само щодо його близьких родичів, у зв'язку із здійсненням суддею правосуддя -

<http://yurist-online.org/>

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк від одного до двох років.

(Доповнено статтею 176 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 04.05.90 р. N 9166-XI;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 176 3. Образа судді

Образа судді у зв'язку з його діяльністю по здійсненню правосуддя -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Доповнено статтею 176 3 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 04.05.90 р. N 9166-XI;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 176 4. Невиконання судового рішення

Умисне невиконання посадовою особою рішення, вироку, ухвали чи постанови суду або перешкодження їх виконанню -

карається штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 176 4 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 04.05.90 р. N 9166-XI;

<http://yurist-online.org/>

із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 176 5. Виключена.

(Доповнено статтею 176 5 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 18.01.91 р. N 647-ХІІ;
із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;
виключена згідно із Законом України від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 177. Завідомо неправдивий донос

Завідомо неправдивий донос суду, прокурору, слідчому або органу дізнання про вчинення злочину
-

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк.

Ті ж дії, поєднані з обвинуваченням в особливо небезпечному державному чи іншому тяжкому злочині або з штучним створенням доказів обвинувачення, а так само вчинені з корисливою метою, -

караються позбавленням волі на строк від двох до семи років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-Х)

Стаття 178. Завідомо неправдиве показання

Завідомо неправдиве показання свідка чи потерпілого або завідомо неправдивий висновок експерта, дані при проведенні дізнання, попереднього слідства або в суді, а також завідомо неправильний переклад, зроблений перекладачем в тих же випадках, -

<http://yurist-online.org/>

караються позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк.

Ті ж дії, поєднані з обвинуваченням в особливо небезпечному державному чи іншому тяжкому злочині або штучним створенням доказів обвинувачення, а так само вчинені з корисливою метою, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 179. Відмова свідка від дачі показань або експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків

Відмова свідка від дачі показань або відмова експерта чи перекладача без поважних причин від виконання покладених на них обов'язків у суді або при провадженні попереднього слідства чи дізнання -

карається виправними роботами на строк до шести місяців або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 04.05.90 р. N 9166-XI;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 180. Перешкодження явці свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від дачі показань чи висновку, підкуп цих осіб або погроза помстою за раніше дані показання чи висновки

Перешкодження явці свідка, потерпілого, експерта до суду, органів попереднього слідства чи дізнання, примушування їх до відмови від дачі показань чи висновку, до дачі завідомо неправдивих показань чи висновку шляхом погрози вбивством, насильством, знищенням майна цих осіб чи їхніх близьких родичів або розголошення відомостей, що їх ганьблять, підкуп свідка, потерпілого

<http://yurist-online.org/>

чи експерта з тією ж метою, а так само погроза вчинити зазначені дії з помсти за раніше дані показання чи висновок -

карається позбавленням волі на строк до чотирьох років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 04.05.90 р. N 9166-XI)

Стаття 181. Розголошення даних попереднього слідства або дізнання

Розголошення без дозволу прокурора, слідчого або особи, що провадила дізнання, даних попереднього слідства або дізнання -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 181 1. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист

Неприйняття рішення, несвоєчасне прийняття або прийняття недостатньо обґрунтованих рішень, а так само невиконання, несвоєчасне виконання або невиконання достатніх заходів для безпеки працівників суду, правоохоронних органів або осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів посадовою особою органу, на який покладено функції забезпечення безпеки зазначених осіб, якщо ці дії спричинили тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

(Доповнено статтею 181 1 згідно із

Законом України від 13.01.2000 р. N 1381-XIV)

Стаття 181 2. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо осіб, взятих під захист

Розголошення відомостей про заходи безпеки особою, якою прийнято рішення про ці заходи, або особою, яка їх здійснює, а так само розголошення таких відомостей особою, взятою під захист, якщо ці дії спричинили тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Під тяжкими наслідками у статтях 181 1 і 181 2 слід розуміти загибель особи, взятої під захист, або особи, якою здійснювалися заходи безпеки, а також заподіяння хоча б одній із цих осіб тяжких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень, спричинення значної матеріальної шкоди.

(Доповнено статтею 181 2 згідно із

Законом України від 13.01.2000 р. N 1381-XIV)

Стаття 182. Утаювання майна, що підлягає конфіскації, або утаювання чи розтрата майна, на яке накладено арешт або яке описано

Утаювання майна, що підлягає конфіскації, -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Утаювання або розтрата майна, на яке накладено арешт або яке описано, вчинені особою, якій це майно ввірено, -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,
від 22.06.84 р. N 7194-X;
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 183. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти

Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти, вчинена особою, яка відбуває покарання або перебуває в попередньому ув'язненні, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

Ті самі діяння, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або поєднані із заволодінням зброєю чи її використанням, або з насильством чи способом, небезпечним для життя або здоров'я інших осіб, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
у редакції Закону України від 27.07.94 р. N 137/94-ВР)

Стаття 183 1. Ухилення від відбування покарання у вигляді позбавлення волі

Ухилення від відбування покарання засудженого, якому дозволено короткостроковий виїзд з місця позбавлення волі, -

карається позбавленням волі на строк до одного року".

3. У частині першій статті 11 Кодексу слова "лікувально-виховної чи виховної" замінити словами "навчально-виховної або лікувально-виховної".

(Доповнено статтею 183 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.03.77 р. N 1848-IX)

Стаття 183 2. Невиконання вироку суду про позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю

Невиконання вироку суду про позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю особою, щодо якої винесено вирок, -

карається штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Частина другу виключено

(Доповнено статтею 183 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 04.05.90 р. N 9166-XI;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 183 3. Злісна непокора вимогам адміністрації виправно-трудової установи

Злісна непокора законним вимогам адміністрації виправно-трудової установи або інша протидія адміністрації у здійсненні її функцій особою, яка відбуває покарання в місцях позбавлення волі, якщо ця особа за порушення вимог режиму відбування покарання піддавалася протягом року стягненню у вигляді переведення в приміщення камерного типу (одиначну камеру) або переводилася в тюрму, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років.

Ті ж дії, вчинені особливо небезпечним рецидивістом або особою, засудженою за тяжкий злочин, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено статтею 183 3 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.09.83 р. N 5855-X)

Стаття 183 4. Незаконна передача заборонених предметів особам, яких тримають у виправно-трудовах установах, слідчих ізоляторах, лікувально-трудовах і лікувально-виховних профілакторіях

Прихована від огляду передача або спроба передачі будь-яким способом особам, яких тримають у виправно-трудовах установах, слідчих ізоляторах, лікувально-трудовах або лікувально-виховних профілакторіях, алкогольних напоїв, лікарських та інших засобів, що викликають одурманювання, а так само інших заборонених для передачі предметів, вчинена після накладення адміністративного стягнення за такі ж дії, або систематично, або у великих розмірах, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 183 4 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 01.12.87 р. N 4995-XI;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 07.07.92 р. N 2547-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 184. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу

Втеча із спеціалізованого лікувального закладу, а так само по дорозі до нього -

карається позбавленням волі на строк до одного року.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 16.11.82 р. N 4290-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 07.07.92 р. N 2547-XII;

<http://yurist-online.org/>

у редакції Закону України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 185. Виключена.

(У редакції Указу Президії Верховної
Ради Української РСР від 10.09.62 р.;
виключена згідно із Законом
України від 06.03.92 р. N 2175-ХІІ)

Стаття 186. Приховування злочинів

Заздалегідь не обіцяне приховування злочинів, передбачених статтями 56 (державна зрада), 56-1 (посягання на конституційний лад), 57 (шпигунство), 58 і 59 (посягання на життя державного діяча або представника іноземної держави), 60 (диверсія), 69 (бандитизм), 70 (контрабанда), 70 1 (контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів), 75 1 частини 2 і 3 (незаконне переправлення осіб через державний кордон України при обтяжуючих обставинах), 79 (виготовлення або збут підроблених грошей, цінних паперів чи білетів державних лотерей), 86 1 (розкрадання державного або колективного майна в особливо великих розмірах), 86, 142 і 223 частина 2 (розбій), 93 і 234 пункт "в" (умисне вбивство при обтяжуючих обставинах), 117 частини 3 і 4 (згвалтування, вчинене групою осіб, або згвалтування неповнолітньої, або згвалтування, вчинене особливо небезпечним рецидивістом, чи таке, що спричинило особливо тяжкі наслідки, а так само згвалтування малолітньої), 168 (одержання хабара), 190 1 (посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця) цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Заздалегідь не обіцяне приховування злочинів, передбачених статтями 123 1 (захоплення заручників), 124 1 (торгівля людьми), 217 2 (угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна), 217 3 частина 3 (блокування транспортних комунікацій), 228 2 частина 2 (незаконне придбання, зберігання, використання, передача або руйнування радіоактивних матеріалів, якщо воно спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки), 228 3 (розкрадання радіоактивних матеріалів), 229 1 (незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів або психотропних речовин), 229 2 (розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин), 229 3 частина 2 (посів або вирощування снотворного маку чи конопель при обтяжуючих обставинах), 229 4 частина 2 (організація або держання дому для вживання чи виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах), 229 12 (використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів), 229 15 частини 2 і 3 (незаконне введення в організм наркотичних засобів або психотропних речовин

<http://yurist-online.org/>

при обтяжуючих обставинах), 229 17 (розкрадання, незаконні виготовлення, придбання, зберігання, передача чи продаж іншим особам обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин), 229 19 частини 2 і 3 (розкрадання прекурсорів при обтяжуючих обставинах), 229 20 частини 2 і 3 (незаконні виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або пересилання прекурсорів при обтяжуючих обставинах) цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років.

Заздалегідь не обіцяне приховування злочинів, передбачених статтями 81 частини 2, 3 і 4, 82 частини 2, 3 і 4, 83 частини 2 і 3, 84 частини 2 і 3 (розкрадання державного або колективного майна при обтяжуючих обставинах), 94 (умисне вбивство), 101 (умисне тяжке тілесне ушкодження), 117 частини 1 і 2 (згвалтування), 140 частини 2, 3 і 4 (крадіжка при обтяжуючих обставинах), 141 частини 2, 3 і 4 (грабіж при обтяжуючих обставинах), 143 частини 2 і 3 (шахрайство при обтяжуючих обставинах), 148 2 частина 3 (ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів при обтяжуючих обставинах), 148 8 частини 3 і 4 (порушення порядку випуску (емісії) та обігу цінних паперів), 154 частини 2 і 3 (спекуляція при обтяжуючих обставинах), 169 частина 2 та 170 частина 2 (дача хабара і посередництво в хабарництві при обтяжуючих обставинах), 183 (втеча з місця позбавлення волі або з-під варти), 215 частини 2 і 3 (порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту при обтяжуючих обставинах), 223 частина 2 (розкрадання вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин, вчинене повторно або за попереднім зговором групою осіб чи особливо небезпечним рецидивістом), 228 2 частина 1 (незаконне придбання, зберігання, використання, передача або руйнування радіоактивних матеріалів), 241 пункти "б" і "г" (дезертирство) цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 10.09.62 р.,

від 02.10.68 р. N 1198-VII,

від 23.07.73 р. N 1898-VIII,

від 17.06.74 р. N 2718-VIII,

від 26.05.80 р. N 270-X,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 22.06.84 р. N 7194-X,

від 27.06.86 р. N 2444-XI,

<http://yurist-online.org/>

від 31.07.87 р. N 4392-XI,
від 21.08.87 р. N 4452-XI,
від 14.04.88 р. N 5723-XI;
законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,
від 17.06.92 р. N 2468-XII,
від 26.01.93 р. N 2935-XII,
від 28.01.94 р. N 3890-XII,
від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,
від 11.07.95 р. N 282/95-ВР,
від 06.03.96 р. N 79/96-ВР,
від 02.10.96 р. N 388/96-ВР,
від 05.02.97 р. N 44/97-ВР,
від 24.03.98 р. N 210/98-ВР,
від 08.07.99 р. N 863-XIV,
від 14.09.2000 р. N 1945-III,
від 21.09.2000 р. N 1969-III,
від 18.01.2001 р. N 2247-III)

Стаття 187. Недонесення про злочин

Недонесення про достовірно відомі підготовлювані або вчинені злочини, передбачені статтями 56 (державна зрада), 56-1 (посягання на конституційний лад), 57 (шпигунство), 58 і 59 (посягання на життя державного діяча або представника іноземної держави), 60 (диверсія), 69 (бандитизм), 79 (виготовлення або збут підроблених грошей, цінних паперів чи білетів державних лотерей), 86 1 (розкрадання державного або колективного майна в особливо великих розмірах), 86, 142 і 223 частина 2 (розбій), 93 і 234 пункт "в" (умисне вбивство при обтяжуючих обставинах), 117 частини 3 і 4 (згвалтування, вчинене групою осіб, або згвалтування неповнолітньої, або згвалтування, вчинене особливо небезпечним рецидивістом, чи таке, що спричинило особливо тяжкі наслідки, а так само згвалтування малолітньої), 123 1 (захоплення заложників), 124 1 (торгівля людьми), 168 частини 2 і 3 (одержання хабара при обтяжуючих обставинах), 190 1 (посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця), 217 2 (угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна), 217 3 частина 3 (блокування транспортних комунікацій), 228 2 частина 2 (незаконне придбання, зберігання, використання, передача або руйнування радіоактивних матеріалів, якщо воно спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки), 228 3 (розкрадання радіоактивних матеріалів), 229 1 частини 2 і 3 (незаконні

виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах), 229 2 частина 3 (розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин, вчинене особливо небезпечним рецидивістом або шляхом розбійного нападу, а так само розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин в особливо великих розмірах), 229 12 частина 2 (використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів при обтяжуючих обставинах), 229 15 частина 3 (незаконне введення в організм наркотичних засобів або психотропних речовин при обтяжуючих обставинах), 229 19 частина 3 (розкрадання прекурсорів, вчинене шляхом розбійного нападу, або організованою групою осіб, або в особливо великих розмірах, або особливо небезпечним рецидивістом) цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

Недонесення про достовірно відомі підготовлювані або вчинені злочини, передбачені статтями 81 частини 2, 3 і 4, 82 частини 2, 3 і 4, 83 частини 2 і 3, 84 частини 2 і 3 (розкрадання державного або колективного майна при обтяжуючих обставинах), 94 (умисне вбивство), 101 (умисне тяжке тілесне ушкодження), 140 частини 3 і 4, 141 частини 3 і 4, 143 частина 3 (крадіжка, грабіж та шахрайство при обтяжуючих обставинах), 169 частина 2 та 170 частина 2 (дача хабара і посередництво в хабарництві при обтяжуючих обставинах), 223 частина 2 (розкрадання вогнестрільної зброї, бойових припасів або вибухових речовин, вчинене повторно, або за попереднім зговором групою осіб, чи особливо небезпечним рецидивістом) цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 10.09.62 р.,

від 23.07.73 р. N 1898-VIII,

від 17.06.74 р. N 2718-VIII,

від 26.05.80 р. N 270-X,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 27.06.86 р. N 2444-XI,

від 31.07.87 р. N 4392-XI,

від 21.08.87 р. N 4452-XI,

від 14.04.88 р. N 5723-XI;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

<http://yurist-online.org/>

від 26.01.93 р. N 2935-XII,
від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,
від 02.10.96 р. N 388/96-ВР,
від 24.03.98 р. N 210/98-ВР,
від 08.07.99 р. N 863-XIV,
від 21.09.2000 р. N 1969-III)

ГЛАВА ІХ

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПОРЯДКУ УПРАВЛІННЯ

Стаття 187 1. Виключена.

(Доповнено статтею 187 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 09.11.66 р.;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

виключена згідно з Указом Президії Верховної

Ради Української РСР від 14.04.89 р. N 7373-XI)

Стаття 187 2. Глум над державною символікою

Публічний глум над Державним гербом, Державним прапором або Державним гімном України -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до тридцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Публічний глум над офіційно встановленим або піднятим гербом чи прапором іноземної держави -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до тридцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено статтею 187 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 09.11.66 р.;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 187 3. Організація або активна участь в групових діях, що порушують громадський порядок

Організація, а так само активна участь в групових діях, що грубо порушують громадський порядок або зв'язані з явною непокорю законним вимогам представників влади або якщо вони спричинили порушення роботи транспорту, державних або громадських підприємств, установ, організацій, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 187 3 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 09.11.66 р.;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 187 4. Порушення порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій

Порушення встановленого порядку організації або проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, вчинене організатором зборів, мітингу, вуличного походу або демонстрації протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення за такі ж дії, -

карається позбавленням волі на строк до шести місяців, або виправними роботами на строк до одного року, або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено статтею 187 4 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 03.08.88 р. N 6347-XI;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 187 5. Захват державних або громадських будівель чи споруд

Захват державних або громадських будівель чи споруд з метою незаконного користування ними або перешкодження нормальній роботі установ, організацій, підприємств -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років.

(Доповнено статтею 187 5 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 20.04.90 р. N 9082-XI)

Стаття 187 6. Створення не передбачених законодавством воєнізованих формувань чи груп

Створення не передбачених законодавством воєнізованих формувань чи груп або участь в їх діяльності -

карається позбавленням волі на строк від двох до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

Керівництво зазначеними у частині першій цієї статті формуваннями чи групами, їх фінансування, постачання їм зброї, боєприпасів, вибухових речовин або військової техніки -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна чи без такої.

Участь у складі передбачених частиною першою цієї статті формувань чи груп у нападі на державні, громадські підприємства, установи, організації або окремих громадян -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

Дії, передбачені частиною третьою цієї статті, що призвели до загибелі людей чи інших тяжких наслідків, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Особа, яка перебувала у складі зазначених у цій статті формувань чи груп, звільняється від кримінальної відповідальності за дії, передбачені частиною першою цієї статті, якщо вона добровільно вийшла з такого формування чи групи і повідомила про їх існування органи державної влади.

Примітка: Під воєнізованим слід розуміти формування чи групу, які мають організаційну структуру військового типу, а саме: єдиноначальність і підпорядкованість, дисципліну, а також в яких проводиться військова або стройова чи фізична підготовка.

(Доповнено статтею 187 6 згідно із

Законом України від 18.09.91 р. N 1564-ХІІ;

у редакції Закону України від 11.11.93 р. N 3582-ХІІ)

Стаття 187 7. Участь у збройних конфліктах інших держав

Участь без дозволу відповідних органів державної влади у збройних конфліктах інших держав без мети отримання матеріальної винагороди або іншої особистої вигоди -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 187 7 згідно із

Законом України від 11.11.93 р. N 3582-ХІІ)

Стаття 187 8. Порушення законодавства про об'єднання громадян

Керівництво об'єднанням громадян, яке не легалізувалося у встановленому законом порядку чи якому відмовлено у легалізації, або яке примусово розпущено за рішенням суду, але продовжує діяти, а так само участь у діяльності таких об'єднань, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за такі ж порушення, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 187 8 згідно із

Законом України від 11.11.93 р. N 3582-ХІІ)

Стаття 188. Опір представнику влади або представнику громадськості, який охороняє громадський порядок

Опір представнику влади при виконанні ним службових обов'язків або представнику громадськості, який охороняє громадський порядок, крім випадків, зазначених у статті 188 1 цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від тридцяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Те саме діяння, поєднане з насильством або з примушенням до виконання явно незаконних вимог, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-Х;

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 188 1. Опір працівнику міліції, члену громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовцю при виконанні ними обов'язків по охороні громадського порядку

Вчинення опору працівнику міліції або члену громадського формування з охорони громадського порядку, а також військовослужбовцю при виконанні цими особами покладених на них обов'язків по охороні громадського порядку -

карається позбавленням волі на строк від одного до трьох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від тридцяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, поєднані з насильством або погрозою застосування насильства, а так само примушення цих осіб шляхом насильства або погрози застосування насильства до виконання явно незаконних дій -

караються позбавленням волі на строк від одного до п'яти років.

(Доповнено статтею 188 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 03.08.88 р. N 6347-XI;

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 189. Образа представника влади або представника громадськості, який охороняє громадський порядок

Прилюдна образа представника влади при виконанні ним службових обов'язків або з приводу виконання їх, а також вчинення таких же дій щодо представника громадськості, який охороняє громадський порядок, крім випадків, зазначених у статті 189 1 цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

<http://yurist-online.org/>

Президії Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,
від 12.01.83 р. N 4571-X;
законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,
від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 189 1. Образа працівника правоохоронного органу, члена
громадського формування з охорони
громадського порядку або військовослужбовця

Образа працівника правоохоронного органу у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків, а
також члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця у
зв'язку з діяльністю, пов'язаною з охороною громадського порядку, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк,
або штрафом у розмірі від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Доповнено статтею 189 1 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.;
із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами
Президії Верховної Ради Української РСР від 03.08.88 р. N 6347-XI,
від 18.01.91 р. N 647-XII;
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;
у редакції Закону України від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 189 2. Погроза працівникові правоохоронного органу

Погроза вбивством, насильством чи знищенням майна працівникові правоохоронного органу, а так
само його близьким родичам у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк від одного
до двох років.

(Доповнено статтею 189 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 18.01.91 р. N 647-XII;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII;

у редакції Закону України від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 189 3. Втручання у діяльність працівника прокуратури, органу внутрішніх справ, безпеки

Вплив у будь-якій формі на працівника прокуратури, органу внутрішніх справ, безпеки з метою перешкодити виконанню ним службових обов'язків або добитися прийняття неправомірних рішень

-

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті ж дії, якщо вони перешкодили запобігти злочину чи затримати особу, яка його вчинила, або вчинені особою з використанням свого службового становища -

караються позбавленням волі на строк від одного до трьох років або виправними роботами на строк від одного до двох років.

(Доповнено статтею 189 3 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 18.01.91 р. N 647-XII;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 189 4. Заподіяння тілесних ушкоджень судді або

працівникові правоохоронного органу

Умисне заподіяння судді, працівникові правоохоронного органу або його близьким родичам середньої тяжкості тілесних ушкоджень чи легких тілесних ушкоджень, а так само нанесення їм побоїв або вчинення інших насильницьких дій у зв'язку з виконанням суддею чи працівником правоохоронного органу службових обов'язків -

карається позбавленням волі на строк від двох до шести років.

Умисне заподіяння судді, працівникові правоохоронного органу або його близьким родичам тяжких тілесних ушкоджень у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків -

карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років.

(Доповнено статтею 189 4 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 18.01.91 р. N 647-XII;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII;

у редакції Закону України від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 189 5. Умисне знищення або пошкодження майна, що належить судді чи працівникові правоохоронного органу

Умисне знищення або пошкодження майна, що належить судді, працівникові правоохоронного органу, а також його близьким родичам, у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Ті самі дії, вчинені шляхом підпалу, застосування вибухових речовин чи іншим загальнонебезпечним способом, або такі, що спричинили людські жертви чи інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від шести до п'ятнадцяти років.

(Доповнено статтею 189 5 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 18.01.91 р. N 647-XII;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII;

у редакції Закону України від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 190. Погроза або насильство щодо посадової особи, громадського працівника або громадянина, який виконує громадський обов'язок

Погроза вбивством, нанесенням тяжких тілесних ушкоджень або знищенням майна шляхом підпалу щодо посадової особи або громадського працівника, застосована з метою припинити службу чи громадську діяльність або змінити її характер в інтересах того, хто погрожує, або така ж погроза відносно громадянина у зв'язку з його участю в запобіганні та присканні злочинів і порушень громадського порядку, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на строк від одного до двох років.

Нанесення легкого тілесного ушкодження, побоїв чи вчинення інших насильницьких дій щодо посадової особи або громадського працівника у зв'язку з його службовою чи громадською діяльністю, а так само відносно громадянина у зв'язку з його участю в запобіганні та присканні злочинів і порушень громадського порядку -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 17.08.66 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

Стаття 190 1. Посягання на життя судді, працівника

правоохоронного органу у зв'язку з виконанням

<http://yurist-online.org/>

ними службових обов'язків, а також члена
громадського формування з охорони
громадського порядку або військовослужбовця
у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з охороною
громадського порядку

Посягання на життя судді, працівника правоохоронного органу або його близьких родичів у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків, а так само члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з охороною громадського порядку, -

карається позбавленням волі на строк від дев'яти до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі.

Примітка: Під терміном "працівник правоохоронного органу", що вживається у статтях 123-1, 189-1, 189-2, 189-4, 189-5 і 190-1, слід розуміти осіб, які зазначені у частині першій статті 2 Закону України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів".

Під терміном "близькі родичі", що вживається у статтях 123-1, 176-2, 189-2, 189-4, 189-5 і 190-1, слід розуміти осіб, які зазначені у частині другій статті 2 Закону України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів".

(Доповнено статтею 190 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 18.01.91 р. N 647-XII;

Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII;

у редакції Закону України від 02.10.96 р. N 388/96-ВР)

(положення статті 190 1, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 191. Самовільне присвоєння влади або звання посадової особи

Самовільне присвоєння влади або звання посадової особи, поєднане з вчиненням будь-яких суспільно небезпечних діянь, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 191 1. Виключена.

(Доповнено статтею 191 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.12.85 р. N 1432-XI;

виключена згідно із Законом

України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 191 2. Одержання незаконної винагороди працівником державної установи чи організації

Незаконне одержання працівником державної установи чи організації, який не є посадовою особою, в будь-якому вигляді матеріальних благ або вигід майнового характеру у значному розмірі за виконання чи невиконання будь-яких дій з використанням службового становища -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від одного до 2,5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Під незаконною винагородою у значному розмірі в цій статті слід розуміти незаконну винагороду, яка у 0,5 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

(Доповнено статтею 191 2 згідно із

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 11.07.95 р. N 282/95-ВР)

Стаття 192. Ухилення військовозобов'язаного від учбових або перевірочних зборів та військового обліку

Ухилення військовозобов'язаного від учбових або перевірочних зборів -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Те саме діяння, вчинене шляхом заподіяння собі якогось покалічення (членушкодження), симуляції хвороби, підробки документів чи іншого обману, а так само вчинене при інших обтяжуючих обставинах, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

Ухилення військовозобов'язаного від військового обліку, якщо раніше протягом року за таке ж діяння до винного було застосовано адміністративне стягнення, -

карається виправними роботами на строк до трьох місяців або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,

від 13.01.69 р. N 1516-VII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 193. Викрадення або пошкодження документів, штампів, печаток

Викрадення, а також умисне знищення, пошкодження або утаювання офіціальних чи приватних документів, штампів або печаток, що знаходяться на державних або громадських підприємствах, в установах та організаціях, вчинене з корисливих мотивів або іншої особистої заінтересованості, -

<http://yurist-online.org/>

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі діяння, якщо вони спричинили порушення роботи підприємства, установи чи організації або вчинені щодо особливо важливих документів, штампів і печаток, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років.

Викрадення у громадян паспорта або іншого важливого особистого документа -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 193 1. Купівля, продаж або інша оплатна передача

чи одержання посвідчення або іншого офіційного документа

Купівля, продаж або інша оплатна передача чи одержання посвідчення або іншого офіційного документа, який видається підприємством, установою, організацією і надає права або звільняє від обов'язків, -

караються позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до трьох років з конфіскацією майна або без такої.

(Доповнено статтею 193 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 26.12.90 р. N 596-XII;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 194. Підробка документів, штампів і печаток, збут їх та використання підроблених документів

Підробка посвідчення або іншого документа, який видається державним або громадським підприємством, установою чи організацією і який надає права або звільняє від обов'язків, з метою використання його як самим підроблювачем, так і іншою особою, збут такого документа, а так само виготовлення підроблених штампів або печаток державних чи громадських підприємств, установ або організацій з тією ж метою або збут їх -

караються позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк.

Використання завідомо підробленого документа -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Дії, передбачені частиною 1 цієї статті, якщо вони вчинені повторно, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років з конфіскацією майна або без такої.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 26.12.90 р. N 596-XII;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 194 1. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу

Знищення, підробка або заміна ідентифікаційного номера двигуна, шасі або кузова транспортного засобу, або заміна без дозволу відповідних органів державної влади номерної деталі з ідентифікаційним номером транспортного засобу -

карається позбавленням волі на строк від двох до трьох років з конфіскацією майна або штрафом від п'ятисот до семисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією майна.

Ті ж дії, вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 194 1 згідно із

Законом України від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 195. Виключена.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 06.03.89 р. N 7226-XI;

Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII;

виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 195 1. Виключена.

(Доповнено статтею 195 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.08.66 р.;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 16.12.81 р. N 2883-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII;

виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 196. Виключена.

(У редакції указів Президії Верховної

Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 196 1. Порушення правил адміністративного нагляду

Злісне порушення правил адміністративного нагляду, якщо воно вчинено особою, до якої двічі протягом року застосовувались адміністративні стягнення за такі ж порушення, - карається позбавленням волі на строк від шести місяців до двох років або виправними роботами на той же строк.

Самовільне залишення піднаглядним місця проживання з метою ухилення від адміністративного нагляду, а так само неприбуття без поважних причин у визначений строк до обраного місця проживання особи, щодо якої встановлено адміністративний нагляд при звільненні з місць позбавлення волі, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до трьох років.

(Доповнено статтею 196 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.08.66 р.;

із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 23.09.83 р. N 5855-X;

Законом України від 01.12.94 р. N 265/94-ВР)

Стаття 197. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

<http://yurist-online.org/>

виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 198. Самоуправство

Самоуправство, тобто самовільне, всупереч встановленому законом порядку, вчинення будь-яких дій, правомірність яких оспорується іншою особою або державним чи громадським підприємством, установою чи організацією, якщо такими діями було заподіяно істотної шкоди державним чи громадським інтересам або охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати або громадською доганою.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 198 1. Порушення роботи автоматизованих систем

Умисне втручання у роботу автоматизованих систем, що призвело до перекручення чи знищення інформації або носіїв інформації, чи розповсюдження програмних і технічних засобів, призначених для незаконного проникнення в автоматизовані системи і здатних спричинити перекручення або знищення інформації чи то носіїв інформації, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, якщо ними спричинено шкоду у великих розмірах, або вчинені повторно чи за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

(Доповнено статтею 198 1 згідно із

Законом України від 20.10.94 р. N 218/94-ВР)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 198 2. Примушування до виконання чи невиконання

цивільно-правових зобов'язань

Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань, тобто вимога виконати чи не виконати який-небудь договір, угоду чи інше цивільно-правове зобов'язання під погрозою насильства над потерпілим або близькими йому особами, пошкодження чи знищення їх майна при відсутності ознак вимагательства, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань, вчинене повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або під погрозою вбивства чи нанесення тяжких тілесних ушкоджень, або поєднане з насильством, що не є небезпечним для життя і здоров'я, або з пошкодженням чи знищенням майна, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань, вчинене організованою групою, або особливо небезпечним рецидивістом, або поєднане з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я, або таке, що завдало великої шкоди чи спричинило інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

(Доповнено статтею 198 2 згідно із

Законом України від 20.11.96 р. N 530/96-ВР)

Стаття 199. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво

Самовільне зайняття земельної ділянки, якщо за такі ж дії протягом року було застосовано адміністративне стягнення, -

карається виправними роботами на строк від шести місяців до одного року або штрафом від п'ятнадцяти до двадцяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Самовільне будівництво будинків або споруд, якщо за такі ж дії протягом року було застосовано адміністративне стягнення, -

карається виправними роботами на строк від шести місяців до одного року або штрафом у розмірі від п'ятнадцяти до двадцяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати, з конфіскацією незаконно споруджених будівель.

Організація групових дій, спрямованих на самовільне зайняття земельної ділянки або самовільне будівництво будинків або споруд, а так само безпосередня участь у цих групових діях, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати, з конфіскацією незаконно споруджених будівель.

Дії, передбачені цією статтею, якщо вони завдали значної шкоди підприємствам, установам, організаціям або окремим громадянам, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом до семидесяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати, з конфіскацією незаконно споруджених будівель.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 26.12.90 р. N 597а-XII;

законами України від 03.02.93 р. N 2977-XII,

від 14.10.94 р. N 209/94-ВР)

Стаття 200. Незаконне користування емблемами і знаками Червоного Хреста і Червоного Півмісяця

Незаконне користування емблемами і розпізнавальними знаками Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, а також найменуванням Червоного Хреста і Червоного Півмісяця -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 201. Незаконне підняття Державного прапора України на річковому або морському судні

Підняття Державного прапора України на річковому або морському судні без права на цей прапор -

карається позбавленням волі на строк до одного року з конфіскацією судна чи без конфіскації.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 202. Порушення правил користування радіоустановками на судах

Порушення правил користування радіоустановками як на судах України, так і на іноземних судах, що знаходяться у водах України, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 203. Неподання допомоги судну і особам, що зазнали лиха

Неподання допомоги капітаном судна іншому судну, що зіткнулося з ним, його екіпажеві та його пасажиром, а так само зустрінутим на морі чи іншому водному шляху особам, що зазнали лиха, якщо він міг подати таку допомогу без серйозної небезпеки для свого судна, його екіпажу та пасажирів, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 204. Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден

Неповідомлення капітаном судна іншому судну, що зіткнулося з ним на морі, назви і порту приписки свого судна, а також і місця свого відправлення та призначення, незважаючи на змогу подати ці відомості, -

карається виправними роботами на строк до трьох місяців або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 205. Пошкодження морського телеграфного кабеля

Необережне пошкодження морського телеграфного кабеля, якщо воно викликало або могло викликати перерву телеграфного сполучення, -

карається виправними роботами на строк до шести місяців або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

(одночасно із введенням у дію закону про внесення змін до статті 32 Кримінального кодексу України стосовно визначення розміру штрафу залежно від неоподаткованого мінімуму доходів громадян до цієї статті будуть внесені зміни, передбачені статтею 3 розділу I Закону України від 01.10.96 р. N 386/96-ВР, згідно з Постановою Верховної Ради України від 01.10.96 р. N 387/96-ВР)

Стаття 205 1. Виключена.

(Доповнено статтею 205 1 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 15.12.69 р. N 2377-VII;
із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;
виключена згідно із Законом України
від 01.10.96 р. N 386/96-ВР)

ГЛАВА X

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ, ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА НАРОДНОГО ЗДОРОВ'Я

Стаття 206. Хуліганство

Хуліганство, тобто умисні дії, що грубо порушують громадський порядок і виражають явну неповагу до суспільства, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Злісне хуліганство, тобто ті ж дії, що відзначаються за своїм змістом винятковим цинізмом чи особливою зухвалістю, або зв'язані з опором представнику влади чи представнику громадськості,

<http://yurist-online.org/>

який виконує обов'язки по охороні громадського порядку, чи іншим громадянам, які присікають хуліганські дії, а так само вчинені особою, раніше судимою за хуліганство, -

карається позбавленням волі на строк від одного до п'яти років.

Особливо злісне хуліганство, тобто дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, якщо вони вчинені з застосуванням чи спробою застосування вогнестрільної зброї або ножів, кастетів чи іншої холодної зброї, а так само інших предметів, спеціально пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.08.66 р.,

від 12.12.69 р. N 2368-VII,

від 23.03.77 р. N 1848-IX,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 206 1. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку і безпеці громадян

Заклики до погромів, насильного виселення громадян або до вчинення інших дій, що загрожують громадському порядку і безпеці громадян, а так само розповсюдження, виготовлення чи зберігання з метою розповсюдження матеріалів такого змісту (листівок, плакатів і т. ін.) -

караються виправними роботами на строк до одного року або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Те саме діяння, що спричинило тяжкі наслідки або вчинене повторно, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років.

(Доповнено статтею 206 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 20.04.90 р. N 9082-XI;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 206 2. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення або пошкодження об'єктів власності

Завідомо неправдиве письмове чи усне повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення або пошкодження об'єктів приватної, колективної чи державної власності шляхом вибуху, підпалу або іншим загальнонебезпечним способом -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до тридцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, якими завдано значної шкоди законним правам та інтересам громадян, їх об'єднанням чи державі, а також вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від одного до п'яти років.

(Доповнено статтею 206 2 згідно із

Законом України від 26.01.93 р. N 2935-XII;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 207. Знищення і зруйнування пам'яток історії і культури

Умисне знищення, зруйнування чи зіпсування пам'яток історії і культури, взятих під охорону держави, або територій та об'єктів природно-заповідного фонду -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 207 1. Жорстоке поводження з тваринами

Жорстоке поводження з тваринами, що спричинило їх загибель або каліцтво, а так само мучення тварин, вчинені особою, до якої протягом року було застосовано адміністративне стягнення за такі ж дії, -

караються виправними роботами на строк до шести місяців або штрафом до сорока мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 207 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 29.04.88 р. N 5822-XI;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 208. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність

Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність, у пияцтво, у заняття жебрацтвом, проституцією, азартними іграми, а так само використання неповнолітніх для цілей паразитичного існування -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 18.08.69 р. N 2159-VII,

від 17.06.74 р. N 2718-VIII)

Стаття 208 1. Доведення неповнолітнього до стану сп'яніння

<http://yurist-online.org/>

Доведення неповнолітнього до стану сп'яніння особою, в службовій залежності від якої перебував неповнолітній, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 208 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 29.03.73 р. N 1527-VIII;

із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 01.08.85 р. N 704-XI;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 208 2. Втягнення неповнолітніх у немедичне вживання лікарських та інших засобів, що викликають одурманювання

Втягнення неповнолітніх у немедичне вживання лікарських та інших засобів, які не є наркотичними і які викликають одурманювання, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 208 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI)

Стаття 209. Посягання на здоров'я громадян під приводом виконання релігійних обрядів

Організація або керівництво групою, діяльність якої, що здійснюється під приводом проповідання релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів, поєднана з заподіянням шкоди здоров'ю громадян або статевою розпустою, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

<http://yurist-online.org/>

(Із змінами, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Закону України від 15.05.92 р. N 2354-XII)

Стаття 210. Держання домів розпусти і звідництво

Держання домів розпусти або звідництво для розпусти -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 06.03.92 р. N 2175-XII)

Стаття 211. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження

порнографічних предметів

Ввезення в Україну з метою збуту або розповсюдження, виготовлення, збут чи розповсюдження творів, зображень або інших предметів порнографічного характеру -

карається позбавленням волі на строк до двох років або штрафом до дев'яноста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією порнографічних предметів, засобів їх виготовлення і розповсюдження.

Ті ж дії щодо кіно- і відеопродукції порнографічного характеру -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом від дев'яноста до двохсот двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією порнографічної кіно- і відеопродукції, засобів її виготовлення і демонстрування.

Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, якщо вони вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією порнографічних предметів, кіно- і відеопродукції, засобів їх виготовлення, розповсюдження і демонстрування, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;

у редакції Закону України від 14.11.96 р. N 497/96-ВР)

Стаття 211 1. Ввезення, виготовлення або розповсюдження

творів, що пропагують культ насильства і

жорстокості

Ввезення в Україну з метою збуту чи розповсюдження, виготовлення, збут, розповсюдження або зберігання з метою збуту чи розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом до ста тридцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, засобів їх виготовлення та розповсюдження.

Ті ж дії щодо кіно- і відеопродукції, що пропагують культ насильства і жорстокості, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом від ста тридцяти п'яти до двохсот двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією кіно-і відеопродукції, що пропагує культ насильства і жорстокості, засобів її виготовлення і демонстрування.

Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, якщо вони вчинені повторно чи за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією творів та кіно- і відеопродукції, що пропагують культ насильства і жорстокості, засобів їх виготовлення і демонстрування, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 211 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 18.08.86 р. N 2753-XI;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;

у редакції Закону України від 14.11.96 р. N 497/96-ВР)

Стаття 212. Глум над могилою

Глум над могилою, а так само викрадення предметів, що знаходяться в могилі чи на могилі, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 213. Придбання або збут майна, завідомо здобутого злочинним шляхом

Заздалегідь не обіцяне придбання майна, завідомо здобутого злочинним шляхом, -

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати, або громадською доганою.

Ті самі дії, вчинені у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк до двох років з штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати чи без такого або виправними роботами на строк до двох років.

Заздалегідь не обіцяні збут або зберігання з метою збуту, а так само придбання з метою збуту майна, завідомо здобутого злочинним шляхом, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років з штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати або виправними роботами на строк до двох років з конфіскацією майна або без такої.

Дії, передбачені частиною 3 цієї статті, вчинені у вигляді промислу, або у великих розмірах, або особливо небезпечним рецидивістом, -

караються позбавленням волі на строк до семи років з конфіскацією майна чи без такої.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 27.06.86 р. N 2444-XI;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 213 1. Виключена.

(Доповнено статтею 213 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 14.12.88 р. N 6976-XI;

виключена згідно із Законом України від 28.01.94 р. N 3888-XII)

Стаття 214. Виключена.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 10.09.62 р.;

<http://yurist-online.org/>

у редакції указів Президії Верховної Ради
Української РСР від 18.03.70 р. N 2631-VII,
від 04.09.75 р. N 138-IX,
від 16.11.82 р. N 4290-X;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 214 1. Виключена.

(Доповнено статтею 214 1 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 18.03.70 р. N 2631-VII;
виключена згідно з Указом Президії Верховної
Ради Української РСР від 04.09.75 р. N 140-IX)

Стаття 215. Порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами

Порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом, що спричинило потерпілому легкі чи середньої тяжкості тілесні ушкодження, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до трьох років або без такого.

Ті самі дії, що спричинили смерть потерпілого або заподіяння йому важкого тілесного ушкодження, -

караються позбавленням волі на строк до десяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до п'яти років або без такого.

Дії, передбачені частиною 1 цієї статті, що спричинили загибель кількох осіб, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'ятнадцяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до п'яти років або без такого.

<http://yurist-online.org/>

Примітка. Під транспортними засобами у цій статті та статтях 215 1, 215 2, 215 3 і 215 4 слід розуміти всі види автомобілів, трактори та інші самохідні машини, трамваї і тролейбуси, а також мотоцикли та інші механічні транспортні засоби.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.10.68 р. N 1198-VII,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 01.08.85 р. N 704-XI,

від 29.07.91 р. N 1369-XII,

враховуючи зміни, внесені Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.11.91 р. N 1818-XII;

законами України від 07.07.92 р. N 2547-XII,

від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 215 1. Виключена.

(Доповнено статтею 215 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.10.68 р. N 1198-VII;

у редакції указів Президії Верховної Ради

Української РСР від 29.03.73 р. N 1527-VIII,

від 01.08.85 р. N 704-XI;

виключена згідно з Указом Президії Верховної

Ради Української РСР від 29.07.91 р. N 1369-XII,

враховуючи зміни, внесені Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.11.91 р. N 1818-XII)

Стаття 215 2. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів

Випуск в експлуатацію завідомо технічно несправних транспортних засобів або інше грубе порушення правил їх експлуатації, що забезпечують безпеку руху, вчинене особою, відповідальною за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, якщо це спричинило наслідки, зазначені в статті 215 цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати з позбавленням права займати посади, зв'язані з відповідальністю за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, на строк до п'яти років або без такого.

(Доповнено статтею 215 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.10.68 р. N 1198-VII;

із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 01.08.85 р. N 704-XI,

від 29.07.91 р. N 1369-XII,

враховуючи зміни, внесені Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.11.91 р. N 1818-XII;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 215 3. Незаконне заволодіння транспортним засобом

Незаконне заволодіння транспортним засобом з будь-якою метою -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією майна або штрафом від однієї до однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією майна.

Ті ж дії, вчинені за попереднім зговором групою осіб або повторно, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя або здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинені з проникненням в приміщення чи інше сховище, або якщо вони завдали значної матеріальної шкоди потерпілому, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна.

Дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, поєднані з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинені організованою групою чи особливо небезпечним рецидивістом, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Звільняється від кримінальної відповідальності судом особа, яка вперше вчинила дії, передбачені цією статтею (за винятком випадків незаконного заволодіння транспортним засобом з застосуванням будь-якого насильства до потерпілого чи погрозою застосування такого насильства), але добровільно заявила про це правоохоронним органам, повернула транспортний засіб власнику і повністю відшкодувала завдані збитки.

Примітка. Під незаконним заволодінням транспортним засобом в цій статті слід розуміти вчинене умисно, з будь-якою метою протиправне вилучення будь-яким способом транспортного засобу у власника чи користувача всупереч їх волі.

Відповідно до частини 2 цієї статті під повторністю слід розуміти вчинення таких дій особою, яка раніше вчинила незаконне заволодіння транспортним засобом або злочин, передбачений статтями 69, 81 - 84, 86, 86 1, 86 2, 140 - 144, 217 2, 223, 228 3, 229 17, 229 19 цього Кодексу.

(Доповнено статтею 215 3 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.10.68 р. N 1198-VII;

із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 01.08.85 р. N 704-XI,

від 29.07.91 р. N 1369-XII,

враховуючи зміни, внесені Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.11.91 р. N 1818-XII;

Законом України від 26.01.93 р. N 2935-XII;

у редакції Закону України від 21.09.2000 р. N 1981-III)

Стаття 215 4. Допуск до керування транспортними засобами водіїв, які перебувають у стані сп'яніння

Допуск до керування транспортними засобами водіїв, які перебувають у стані сп'яніння, вчинений особою, відповідальною за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, якщо це спричинило наслідки, зазначені у статті 215 цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати, з позбавленням права займати посади, зв'язані з відповідальністю за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 215 4 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 01.08.85 р. N 704-XI;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 29.07.91 р. N 1369-XII,

враховуючи зміни, внесені Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 15.11.91 р. N 1818-XII;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 215 5. Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху

Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, вчинене особою, відповідальною за будівництво, реконструкцію, ремонт або утримання шляхів, вулиць, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, якщо це спричинило наслідки, зазначені у статті 215 цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 215 5 згідно із

Законом України від 23.12.93 р. N 3785-XII)

Стаття 216. Виключена.

(згідно з Указом Президії Верховної
Ради Української РСР від 02.10.68 р. N 1198-VII)

Стаття 217. Порушення діючих на транспорті правил

Порушення діючих на транспорті правил охорони порядку і безпеки руху, що спричинило людські жертви або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 217 1. Самовільна без потреби зупинка поїзда

Самовільна без потреби зупинка поїзда стоп-краном, шляхом роз'єднання повітряної гальмової магістралі або іншим способом, якщо це спричинило порушення нормального руху поїздів, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або виправними роботами на той же строк, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, якщо вони спричинили нещасні випадки з людьми, аварію, пошкодження рухомого складу або інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до восьми років.

(Доповнено статтею 217 1 згідно з Указом
Президії Верховної Ради Української РСР від 18.11.63 р. ;
із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 217 2. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна

Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна, а також захоплення вокзалу, аеродрому, порту чи іншого транспортного підприємства, установи, організації -

караються позбавленням волі на строк до восьми років.

Ті самі дії, вчинені за попереднім зговором групою осіб, а також із застосуванням насильства чи погроз, або такі, що спричинили аварію транспортного засобу, зазначеного в частині 1 цієї статті, чи інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, якщо вони спричинили загибель однієї чи більшої кількості осіб або заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 217 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 23.07.73 р. N 1898-VIII;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII;

у редакції Закону України від 26.01.93 р. N 2935-XII)

Стаття 217 3. Блокування транспортних комунікацій

Умисне блокування транспортних комунікацій шляхом влаштування перешкод, встановлення постів чи в інший спосіб, яке спричинило або могло спричинити порушення нормальної роботи

<http://yurist-online.org/>

залізничного, повітряного, водного, автомобільного, міського електричного чи магістрального трубопровідного транспорту, -

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, вчинені із створенням загрози для життя або здоров'я людей чи повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або пов'язані з незаконним оглядом вантажів, багажу чи перевіркою документів, -

караються позбавленням волі на строк до чотирьох років.

Дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, якщо вони спричинили нещасні випадки з людьми чи інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років.

(Доповнено статтею 217 3 згідно із

Законом України від 26.01.93 р. N 2935-ХІІ)

Стаття 217 4. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків

Примушування працівника залізничного, повітряного, водного, автомобільного, міського електричного чи магістрального трубопровідного транспорту до невиконання своїх службових обов'язків шляхом погрози вбивством, заподіяння тяжких тілесних ушкоджень або знищення майна цього працівника або його близьких родичів -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на той же строк, або штрафом від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років.

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено статтею 217 4 згідно із

Законом України від 26.01.93 р. N 2935-ХІІ)

Стаття 218. Порушення правил безпеки гірничих робіт

Порушення правил безпеки гірничих робіт, якщо воно заподіяло шкоду здоров'ю людей або завідомо могло спричинити людські жертви чи інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років.

Те саме діяння, якщо воно спричинило людські жертви або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до восьми років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-Х)

Стаття 219. Порушення правил при проведенні будівельних робіт

Порушення при проведенні будівельних робіт будівельних і санітарних правил, а також порушення правил експлуатації будівельних механізмів, якщо воно заподіяло шкоду здоров'ю людей або завідомо могло спричинити людські жертви чи інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк або штрафом до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Те саме діяння, якщо воно спричинило людські жертви або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 16.02.78 р. N 3086-IX,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 19.01.95 р. N 8/95-ВР)

Стаття 220. Порушення правил безпеки на вибуховонебезпечних підприємствах або у вибуховонебезпечних цехах

Порушення виробничо-технічної дисципліни або правил, що забезпечують безпеку виробництва на вибуховонебезпечних підприємствах або у вибуховонебезпечних цехах, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк або штрафом до двадцяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Те саме діяння, якщо воно спричинило людські жертви або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до десяти років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 19.01.95 р. N 8/95-ВР)

Стаття 220 1. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки

Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, якщо воно спричинило виникнення пожежі, якою заподіяно шкоду здоров'ю людей або майнову шкоду у великому розмірі, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Те саме діяння, якщо воно спричинило людські жертви, майнову шкоду в особливо великому розмірі або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

(Доповнено статтею 220 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 16.02.78 р. N 3086-IX;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;

у редакції Закону України від 19.11.97 р. N 651/97-ВР)

Стаття 221. Порушення правил зберігання, використання, обліку та перевозки вибухових речовин

Порушення правил зберігання, використання, обліку або перевозки вибухових речовин, а також незаконна пересилка цих речовин поштою або багажем -

караються позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на строк до двох років.

Ті самі діяння, якщо вони спричинили людські жертви або інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до дванадцяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 14.04.88 р. N 5723-XI;

Законом України від 26.01.93 р. N 2935-XII)

Стаття 221 1. Незаконний провіз на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин

<http://yurist-online.org/>

Провіз пасажиром на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від тридцяти до вісімдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, що спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

(Доповнено статтею 221 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.03.74 р. N 2534-VIII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 222. Незаконне носіння, зберігання, придбання, виготовлення і збут вогнестрільної чи холодної зброї, бойових припасів та вибухових речовин

Носіння, зберігання, придбання, виготовлення або збут вогнестрільної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів або вибухових речовин без відповідного дозволу -

караються позбавленням волі на строк від двох до семи років.

Особа, яка добровільно здала вогнестрільну зброю, бойові припаси або вибухові речовини, що зберігались у неї без відповідного дозволу, звільняється від кримінальної відповідальності.

Носіння, виготовлення або збут кинджалів, фінських ножів або іншої холодної зброї без відповідного дозволу -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 14.10.74 р. N 3130-VIII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 26.01.93 р. N 2935-XII)

Стаття 223. Розкрадання вогнестрільної зброї, бойових припасів або вибухових речовин

Розкрадання вогнестрільної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів до неї або вибухових речовин -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років. .

Те саме діяння, вчинене шляхом розбійного нападу, або повторно, або за попереднім зговором групою осіб, чи особливо небезпечним рецидивістом, -

карається позбавленням волі на строк від шести до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без конфіскації.

(Із змінами, внесеними згідно указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 27.06.61 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 06.03.92 р. N 2175-XII,

від 26.01.93 р. N 2935-XII)

Стаття 224. Недбале зберігання вогнестрільної зброї і боєприпасів

Недбале зберігання вогнестрільної зброї і боєприпасів, якщо це потягло за собою людські жертви або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до чотирьох років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 26.01.93 р. N 2935-XII)

Стаття 224 1. Виключена.

(Доповнено статтею 224 1 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 24.12.81 р. N 2942-X;
із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;
виключена згідно із Законом України від 07.07.92 р. N 2547-XII)

Стаття 225. Незаконна пересилка легкозаймистих або їдких речовин

Незаконна пересилка поштою або багажем легкозаймистих або їдких речовин, якщо це спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X)

Стаття 226. Незаконне лікарювання

Заняття лікарюванням як професією, здійснюване особою, яка не має належної медичної освіти, якщо це спричинило розлад здоров'я або смерть, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

Стаття 227. Порушення правил по боротьбі з епідеміями

Порушення обов'язкових правил, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим заразним захворюванням і боротьби з ними, якщо ці дії спричинили або завідомо могли спричинити поширення заразних захворювань, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на той же строк або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 227 1. Утаювання або перекручення відомостей про стан екологічної обстановки чи захворюваності населення

Утаювання або навмисне перекручення посадовою особою відомостей про стан екологічної, в тому числі радіаційної, обстановки, який зв'язаний з забрудненням землі, водних ресурсів, атмосферного повітря, продуктів харчування і негативно впливає на здоров'я людей, рослинний і тваринний світ, а також про стан захворюваності населення в районах з підвищеною екологічною небезпекою -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом від шістдесяти до ста шістдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Те саме діяння, вчинене повторно або таке, що завдало значної шкоди здоров'ю людей чи спричинило інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк від одного року до двох років, з позбавленням права займати певні посади на строк до трьох років.

(Доповнено статтею 227 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 19.01.90 р. N 8711-XI;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 227 2. Заготівля, переробка або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції

Заготівля, переробка з метою збуту або збут продуктів харчування чи іншої продукції, радіоактивно забруднених понад рівні, що допускаються, якщо ці дії вчинені протягом року після накладення адміністративного стягнення за таке ж порушення, -

караються позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від двохсот до чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Заготівля, переробка з метою збуту або збут продуктів харчування чи іншої продукції, радіоактивно забруднених понад рівні, що допускаються, якщо вони завдали шкоди здоров'ю людей або потягли за собою інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 227 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 28.01.91 р. N 661-ХІІ;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР)

Стаття 228. Забруднення водойм і атмосферного повітря

Забруднення рік, озер, водосховищ, каналів, ставків, тимчасових водотоків, джерел та інших водних об'єктів, підземних вод неочищеними та незнезараженими стічними водами, покидьками та відходами промислових, сільськогосподарських, комунальних та інших підприємств, установ та організацій, продуктами виробництва, пально-мастильними матеріалами, сировиною, а так само забруднення атмосферного повітря промисловими та іншими шкідливими речовинами, якщо розмір заподіяних збитків, розрахованих на основі відповідних нормативних актів, затверджених у встановленому порядку, перевищує п'ятсот мінімальних розмірів заробітної плати -

караються виправними роботами на строк до одного року або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, якщо вони призвели до захворювання людей, масового знищення об'єктів тваринного і рослинного світу або розмір заподіяних збитків, розрахованих на основі відповідних нормативних актів, затверджених у встановленому порядку, перевищує тисячу мінімальних розмірів заробітної плати -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 03.07.73 р. N 1879-VIII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 228 1. Забруднення моря речовинами, шкідливими для здоров'я людей або для живих ресурсів моря, або іншими відходами і матеріалами

Незаконне скидання з метою поховання в межах внутрішніх морських і територіальних вод України з суден та інших плавучих засобів, повітряних суден, платформ чи інших штучно споруджених у морі конструкцій речовин, шкідливих для здоров'я людей або для живих ресурсів моря, або інших відходів і матеріалів, які можуть завдати шкоди зонам відпочинку чи перешкоджати іншим законним видам використання моря, а так само незаконне скидання з метою поховання у відкритому морі з суден та інших плавучих засобів, повітряних суден, платформ чи інших штучно споруджених у морі конструкцій зазначених речовин, відходів і матеріалів, якщо розмір заподіяних збитків, розрахованих на основі відповідних нормативних актів, затверджених у встановленому порядку, перевищує п'ятсот мінімальних розмірів заробітної плати -

караються позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від трьохсот до восьмисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Забруднення внутрішніх морських і територіальних вод України внаслідок незаконного скидання в цих водах з суден та інших плавучих засобів, повітряних суден, платформ чи інших штучно споруджених у морі конструкцій або невжиття необхідних заходів для відвернення втрат ними речовин, шкідливих для здоров'я людей або для живих ресурсів моря, або сумішей, що містять такі речовини понад встановлені норми, або інших відходів і матеріалів, які можуть завдати шкоди

зонам відпочинку чи перешкоджати іншим законним видам використання моря, а так само забруднення вод відкритого моря внаслідок незаконного скидання з суден та інших плавучих засобів, повітряних суден, платформ чи інших штучно споруджених у морі конструкцій або невжиття необхідних заходів для відвернення втрат ними зазначених речовин, сумішей, відходів і матеріалів на порушення міжнародних договорів України, якщо розмір заподіяних збитків, розрахованих на основі відповідних нормативних актів, затверджених у встановленому порядку, перевищує тисячу мінімальних розмірів заробітної плати -

караються позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від чотирьохсот до дев'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, що завдали істотної шкоди здоров'ю людей або живим ресурсам моря, зонам відпочинку чи іншим законним видам використання моря, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом від п'ятисот до однієї тисячі мінімальних розмірів заробітної плати.

Неподання відповідальними за те посадовими особами суден та інших плавучих засобів, повітряних суден, платформ чи інших штучно споруджених у морі конструкцій адміністрації найближчого порту України, а у випадках скидання з метою поховання - і організації, яка видає дозволи на скидання, відомостей про підготовлюване або здійснене внаслідок крайньої потреби скидання або невідворотні втрати ними в межах внутрішніх морських і територіальних вод України речовин, шкідливих для здоров'я людей або для живих ресурсів моря, або сумішей, що містять такі речовини понад встановлені норми, або інших відходів і матеріалів, які можуть завдати шкоди зонам відпочинку чи перешкоджати іншим законним видам використання моря, а так само неподання адміністрації найближчого порту України, а у випадках скидання з метою поховання - і організації, яка видає дозволи на скидання, відповідальними за те посадовими особами суден та інших плавучих засобів, повітряних суден, платформ чи інших штучно споруджених у морі конструкцій відомостей про підготовлюване або здійснене внаслідок крайньої потреби скидання зазначених речовин, сумішей, відходів і матеріалів у відкритому морі, якщо за такі самі дії протягом року було застосовано адміністративне стягнення -

караються виправними роботами на строк до одного року або штрафом від ста до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 228 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 14.10.74 р. N 3130-VIII;

із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 09.07.80 р. N 497-X,

<http://yurist-online.org/>

від 12.01.83 р. N 4571-X;
законами України від 17.06.92 р. N 2468-XII,
від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,
від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 228 2. Незаконне придбання, зберігання, використання, передача або руйнування радіоактивних матеріалів

Незаконне придбання, зберігання, використання, передача або руйнування радіоактивних матеріалів (джерел іонізуючого випромінювання, радіоактивних речовин і ядерних матеріалів, що перебувають у будь-якому фізичному стані в установці або у виробі чи в іншому будь-якому вигляді), -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

Ті ж дії, якщо вони спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до десяти років.

(Доповнено статтею 228 2 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 14.04.88 р. N 5723-XI)

Стаття 228 3. Розкрадання радіоактивних матеріалів

Розкрадання радіоактивних матеріалів -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

(Доповнено статтею 228 3 згідно з Указом Президії
Верховної Ради Української РСР від 14.04.88 р. N 5723-XI)

Стаття 228 4. Погроза вчинення розкрадання радіоактивних матеріалів або їх використання

Погроза вчинити розкрадання радіоактивних матеріалів з метою спонукання держави, міжнародної організації, фізичної або юридичної особи вчинити будь-яку дію або утриматися від неї, якщо були підстави побоюватися здійснення цієї погрози, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

Погроза використати радіоактивні матеріали з метою спричинити загибель людей або інші тяжкі наслідки, якщо були підстави побоюватися здійснення цієї погрози, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 228 4 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 14.04.88 р. N 5723-XI)

Стаття 228 5. Порушення правил зберігання, використання, обліку, перевози радіоактивних матеріалів

Порушення правил зберігання, використання, обліку, перевози радіоактивних матеріалів та інших правил поведіння з ними -

карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, якщо вони спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до десяти років.

(Доповнено статтею 228 5 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 14.04.88 р. N 5723-XI;

із змінами, внесеними згідно із

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,
від 06.03.96 р. N 81/96-ВР)

Стаття 228 6. Незаконний вивіз за межі України сировини,
матеріалів, обладнання для створення зброї,
а також військової і спеціальної техніки

Порушення встановленого порядку вивозу за межі України сировини, матеріалів, обладнання, технологій, які можуть використовуватися для створення ракетної, ядерної, хімічної, інших видів зброї, військової і спеціальної техніки або надання послуг по створенню зброї, військової та спеціальної техніки, а так само незаконний їх вивіз, запасних частин до них та військового майна при відсутності ознак контрабанди, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 228 6 згідно із

Законом України від 17.09.92 р. N 2613-ХІІ)

Стаття 228 7. Незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини

Ввезення на територію України або транзит через її територію відходів чи вторинної сировини без належного дозволу -

карається штрафом до сімдесяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ввезення на територію України речовин чи матеріалів, що належать до категорії небезпечних відходів, які забороняються для ввезення, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом до ста п'ятдесяти мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 228 7 згідно із

Законом України від 25.02.94 р. N 4043-ХІІ)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 228 8. Виробництво продукції з відходів чи з їх використанням або збут такої продукції без відповідної нормативно-технічної та технологічної документації

Виробництво продукції з відходів чи з їх використанням або збут такої продукції без відповідної нормативно-технічної та технологічної документації, погодженої в установленому порядку, що завдало шкоди здоров'ю людей, -

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, що вчинені повторно або спричинили інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Доповнено статтею 228 8 згідно із

Законом України від 14.12.99 р. N 1288-XIV)

Стаття 228 9. Самовільне складування чи видалення відходів

Самовільне складування чи видалення відходів без отриманих у встановленому порядку дозволів спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами, якщо це спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк до двох років або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Доповнено статтею 228 9 згідно із

Законом України від 14.12.99 р. N 1288-XIV)

Стаття 228 10. Залучення неповнолітніх до організованого збирання відходів (як вторинної сировини), небезпечних для здоров'я

Залучення неповнолітніх до організованого збирання відходів (як вторинної сировини), небезпечних для здоров'я, -

карається штрафом від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, що спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Доповнено статтею 228 10 згідно із

Законом України від 14.12.99 р. N 1288-XIV)

Стаття 229. Виготовлення, придбання, зберігання або збут отруйних і сильнодіючих речовин

Виготовлення, придбання або зберігання з метою збуту, а так само збут отруйних або сильнодіючих речовин, що не є наркотичними або психотропними речовинами, вчинені без спеціального на те дозволу, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Порушення встановлених правил виробництва, зберігання, відпуску, обліку, перевезення, пересилання отруйних або сильнодіючих речовин, що не є наркотичними або психотропними речовинами, -

карається позбавленням волі на строк до одного року або штрафом до двохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;
у редакції Закону України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 1. Незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів або психотропних речовин

Незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання з метою збуту, а так само незаконний збут наркотичних засобів або психотропних речовин -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

Ті ж дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-2 - 229-5, 229-15, 229-19, 229-20 цього Кодексу, або із залученням неповнолітнього, а так само збут наркотичних засобів або психотропних речовин у місцях, що використовуються для проведення навчальних, спортивних і культурних заходів, та в інших місцях масового перебування громадян, або якщо предметом таких дій були наркотичні засоби або психотропні речовини у великих розмірах чи особливо небезпечні наркотичні засоби або психотропні речовини, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Дії, передбачені частинами 1 чи 2 цієї статті, вчинені у вигляді промислу або організованою групою, або особливо небезпечним рецидивістом, а так само якщо предметом цих дій були наркотичні засоби або психотропні речовини в особливо великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Примітка. Великий та особливо великий розмір наркотичних засобів і психотропних речовин визначається спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

(Доповнено статтею 229 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

<http://yurist-online.org/>

законами України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,
від 08.07.99 р. N 863-XIV)

Стаття 229 2. Розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин

Розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин -

карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років з конфіскацією майна або без такої.

Ті ж дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або із застосуванням насильства, що не є небезпечним для життя чи здоров'я, або з погрозою застосування такого насильства, або особою, якій зазначені засоби і речовини було довірено у зв'язку з її службовим станом чи під охорону, а так само особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-1, 229-3 - 229-5, 229-12, 229-15, 229-16, 229-19, 229-20 цього Кодексу, або розкрадання наркотичних засобів чи психотропних речовин у великих розмірах -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин, вчинене особливо небезпечним рецидивістом чи шляхом розбійного нападу, а так само розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин в особливо великих розмірах -

карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 229 2 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

у редакції Закону України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 3. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель

Незаконний посів або вирощування снотворного маку чи конопель, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за такі ж діяння, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Незаконний посів або вирощування снотворного маку чи конопель одноособово, або за попереднім зговором групою осіб з метою збуту-придбання макової соломи чи конопель, а також незаконний посів або вирощування снотворного маку чи конопель в кількості п'ятисот і більше рослин, або особою, яка була засуджена за цією статтею чи раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-1, 229-2, 229-4 - 229-6, 229-15 - 229-17, 229-19, 229-20 цього Кодексу, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 229 3 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

Закону України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 4. Організація або держання дому для вживання чи виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин

Організація або держання дому для вживання чи виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин, а так само надання приміщення з цією метою -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

Ті ж дії, вчинені повторно, або з корисливою метою, або групою осіб, або із залученням неповнолітнього, або особливо небезпечним рецидивістом, -

караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 229 4 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

Закону України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 5. Схиляння до вживання наркотичних засобів або психотропних речовин

Схиляння до вживання наркотичних засобів або психотропних речовин -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Та ж дія, вчинена повторно, або щодо двох чи більше осіб або неповнолітнього, або особливо небезпечним рецидивістом, а так само особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-1 - 229-4, 229-15, 229-16 цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

(Доповнено статтею 229 5 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

у редакції Закону України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 6. Незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту

Незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від двохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-1 - 229-5, 229-15, 229-16, 229-17, 229-19, 229-20 цього Кодексу, або якщо предметом таких дій були наркотичні засоби чи психотропні речовини у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від двох до шести років.

Дії, передбачені частинами 1 чи 2 цієї статті, вчинені із залученням неповнолітнього або особливо небезпечним рецидивістом, а так само якщо предметом таких дій були наркотичні засоби чи психотропні речовини в особливо великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.

(Доповнено статтею 229 6 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII;

із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 21.08.87 р. N 4452-XI;

законами України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,

від 08.07.99 р. N 863-XIV)

Стаття 229 7. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Порушення встановлених правил посіву або вирощування снотворного маку чи конопель, а так само порушення правил виготовлення, зберігання, обліку, відпуску, розподілу, торгівлі, перевезення, пересилання чи використання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

<http://yurist-online.org/>

Ті ж дії, вчинені повторно або які призвели до розкрадання наркотичних засобів, психотропних речовин чи прекурсорів або їх нестачі у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років або штрафом від двохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 229 7 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII;

із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 21.08.87 р. N 4452-XI;

у редакції Закону України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 8. Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах

Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за такі ж порушення, -

караються позбавленням волі на строк до двох років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Примітка. Невеликий розмір наркотичних засобів та психотропних речовин визначається спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

(Доповнено статтею 229 8 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 28.01.91 р. N 663-XII;

законами України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР,

<http://yurist-online.org/>

від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,

від 08.07.99 р. N 863-XIV)

Стаття 229 9. Виключена.

(Доповнено статтею 229 9 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

виключена згідно із Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 10. Звільнення від відповідальності у зв'язку з добровільною здачею наркотичних засобів, психотропних речовин чи зверненням за медичною допомогою

Особа, яка добровільно здала наркотичні засоби, психотропні речовини і вказала джерело їх придбання чи сприяла розкриттю злочинів, пов'язаних з їх незаконним обігом, звільняється від кримінальної відповідальності за незаконні їх виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання (частина 1 статті 229-1, частина 1 статті 229-6, стаття 229-8 цього Кодексу).

Звільняється від кримінальної відповідальності за незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання вжитих наркотичних засобів або психотропних речовин (частина 1 статті 229-6) особа, яка добровільно звернулася до медичного закладу і розпочала лікування від наркоманії.

(Доповнено статтею 229 10 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 28.01.91 р. N 663-XII;

законами України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР,

від 08.07.99 р. N 863-XIV)

Стаття 229 11. Організація або держання дому для вживання одурманюючих засобів

Організація або держання дому для вживання з метою одурманювання лікарських та інших засобів, що не є наркотичними або психотропними, а так само надання приміщень для такої мети -

карається позбавленням волі на строк від одного до трьох років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 229 11 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 21.08.87 р. N 4452-XI;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.02.95 р. N 41/95-ВР;

у редакції Закону України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 12. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Розміщення фінансових коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів, у банках, на підприємствах та в інших структурах незалежно від форм власності, або придбання за такі кошти об'єктів, що підлягають приватизації, чи обладнання для виробничих та інших потреб, або використання таких коштів і майна з метою продовження незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна.

Дії, передбачені частиною 1 цієї статті, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна і з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Примітка. Під великим розміром слід розуміти кошти, загальна вартість яких становить двісті і більше мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 229 12 згідно із

<http://yurist-online.org/>

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 13. Незаконні виготовлення, підробка, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів

Незаконні виготовлення, підробка, використання або збут підроблених чи незаконно одержаних документів, які надають право на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-1 - 229-6, 229-12, 229-15 - 229-17, 229-19, 229-20 цього Кодексу, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до шести років з конфіскацією майна або без такої.

(Доповнено статтею 229 13 згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 14. Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин

Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин з корисливих мотивів чи іншої особистої заінтересованості -

карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Ті ж дії, вчинені повторно, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

(Доповнено статтею 229 14 згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 15. Незаконне введення в організм наркотичних засобів або психотропних речовин

Незаконне введення будь-яким способом в організм іншої особи проти її волі наркотичних засобів або психотропних речовин -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років або штрафом від двохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-1 - 229-6, 229-12, 229-13, 229-15, 229-16, 229-19, 229-20 цього Кодексу, або вчинені щодо двох і більше осіб, або якщо вони спричинили середньої тяжкості чи тяжке тілесне ушкодження, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

Дії, передбачені частиною 1 цієї статті, вчинені щодо неповнолітнього чи особи, яка перебуває в безпорадному стані, чи вагітної жінки, або вчинені особливо небезпечним рецидивістом, або якщо вони були пов'язані з введенням в організм іншої особи особливо небезпечних наркотичних засобів чи психотропних речовин, а так само якщо внаслідок таких дій настала смерть потерпілого, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років.

(Доповнено статтею 229 15 згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 16. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів

Відкрите або вчинене групою осіб незаконне вживання наркотичних засобів у місцях, що використовуються для проведення навчальних, спортивних і культурних заходів, та в інших місцях масового перебування громадян -

карається позбавленням волі на строк до чотирьох років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-1 - 229-6, 229-13, 229-15 цього Кодексу, або вчинені особливо небезпечним рецидивістом, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

(Доповнено статтею 229 16 згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 17. Розкрадання, незаконні виготовлення, придбання, зберігання, передача чи продаж іншим особам обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин

Розкрадання, незаконні виготовлення, придбання, зберігання, передача чи продаж іншим особам обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин, -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від двохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 229-1 - 229-6, 229-12, 229-13, 229-15, 229-19, 229-20 цього Кодексу, -

караються позбавленням волі на строк від двох до шести років з конфіскацією майна або без такої.

Дії, передбачені частиною 1 цієї статті, вчинені організованою групою чи з метою виготовлення особливо небезпечних наркотичних засобів або психотропних речовин, а так само вчинені особливо небезпечним рецидивістом, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 229 17 згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 18. Повідомлення завідомо неправдивих відомостей про обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Повідомлення в офіційних документах завідомо неправдивих відомостей, які стосуються обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, -

карається позбавленням волі на строк від одного до трьох років з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

(Доповнено статтею 229 18 згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 229 19. Розкрадання прекурсорів

Розкрадання прекурсорів з метою збуту, а так само їх збут -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією майна чи без такої або штрафом від двохсот до п'ятисот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або з застосуванням насильства, що не є небезпечним для життя чи здоров'я, або з погрозою застосування такого насильства, або особою, якій прекурсори було довірено у зв'язку із службовим станом чи під охорону, або розкрадання прекурсорів у великих розмірах -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна або без такої з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Дії, передбачені частинами 1 чи 2, вчинені шляхом розбійного нападу, або організованою групою осіб, або в особливо великих розмірах, або особливо небезпечним рецидивістом, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна з позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Примітка. Великий та особливо великий розмір прекурсорів визначається спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

(Доповнено статтею 229 19 згідно із

Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 08.07.99 р. N 863-XIV)

Стаття 229 20. Незаконні виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або пересилання прекурсорів

Незаконні виготовлення, придбання, зберігання, перевезення або пересилання прекурсорів -

караються позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом від ста до трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або у великих розмірах, або з метою збуту, а так само незаконний збут прекурсорів -

караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

Дії, передбачені частиною 1, вчинені організованою групою осіб, або в особливо великих розмірах, або особливо небезпечним рецидивістом, -

караються позбавленням волі на строк від шести до дванадцяти років з конфіскацією майна.

(Доповнено статтею 229 20 згідно із
Законом України від 15.02.95 р. N 64/95-ВР)

Стаття 230. Виключена.

(У редакції Указу Президії Верховної
Ради Української РСР від 09.07.64 р.;
виключена згідно з Указом Президії Верховної
Ради Української РСР від 17.06.74 р. N 2718-VIII)

ГЛАВА XI

ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ

Стаття 231. Поняття військового злочину

Військовими злочинами визнаються передбачені цією главою злочини проти встановленого порядку несення військової служби, вчинені військовослужбовцями, а також військовозобов'язаними під час проходження ними учбових або перевірних зборів.

За відповідними статтями цієї глави несуть відповідальність за злочини проти встановленого для них порядку несення служби солдати, матроси, сержанти, старшини, прапорщики, мічмани та особи офіцерського складу органів безпеки, а також особи, щодо яких є спеціальна вказівка в законодавстві України.

Співучасть у військових злочинах осіб, не згаданих у цій статті, тягне відповідальність за відповідними статтями цієї глави.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 14.10.74 р. N 3130-VIII,
від 29.02.84 р. N 6591-X;
Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 232. Непокора

а) Непокора, тобто відкрита відмова виконати наказ начальника, а так само інше умисне невиконання наказу -

карається позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

б) Те саме діяння, коли воно вчинене групою осіб або спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

в) Непокора, вчинена у воєнний час або в бойовій обстановці, -

карається довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

(положення статті 232, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 233. Невиконання наказу

а) Невиконання наказу начальника, вчинене при відсутності ознак, вказаних у пункті "а" статті 232 цього Кодексу, -

карається позбавленням волі на строк від трьох місяців до трьох років.

б) Те саме діяння при наявності пом'якшуючих обставин -

тягне застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

в) Діяння, передбачене пунктом "а" цієї статті, вчинене у воєнний час або в бойовій обстановці, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 234. Опір начальникові або примушення його до порушення службових обов'язків

а) Опір начальникові, а також іншій особі, що виконує покладені на неї обов'язки по військовій службі, або примушення їх до порушення цих обов'язків -

карається позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

б) Ті самі діяння, вчинені групою осіб або з застосуванням зброї або коли вони спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

в) Діяння, передбачені пунктом "б" цієї статті, якщо вони зв'язані з умисним вбивством начальника або іншої особи, що виконує обов'язки по військовій службі, або коли вони були вчинені у воєнний час чи в бойовій обстановці, -

караються довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років.

<http://yurist-online.org/>

(положення статті 234, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 235. Погроза начальникові

а) Погроза вбивством, заподіянням тілесних ушкоджень або нанесенням побоїв начальникові в зв'язку з виконанням ним обов'язків по військовій службі -

карається позбавленням волі на строк від трьох місяців до трьох років.

б) Те саме діяння при пом'якшуючих обставинах -

тягне застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

в) Діяння, передбачене пунктом "а" цієї статті, вчинене у воєнний час або в бойовій обстановці, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 236. Насильницькі дії щодо начальника

а) Нанесення тілесних ушкоджень або побоїв начальникові в зв'язку з виконанням ним обов'язків по військовій службі -

карається позбавленням волі на строк від двох до десяти років.

б) Ті самі діяння, вчинені у воєнний час або в бойовій обстановці, якщо вони спричинили тяжкі наслідки, -

караються довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років.

(положення статті 236, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 237. Образа підлеглим начальника або начальником підлеглого

Образа насильницькою дією підлеглим начальника, а так само начальником підлеглого -

карається позбавленням волі на строк від шести місяців до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 29.02.84 р. N 6591-X)

Стаття 238. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями при відсутності між ними відносин підлеглості

а) Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями при відсутності між ними відносин підлеглості, яке виразилося в нанесенні побоїв чи іншому насильстві, -

карається позбавленням волі на строк до двох років.

б) Те саме діяння, вчинене щодо кількох осіб, або таке, що спричинило заподіяння потерпілому менш тяжкого або легкого тілесного ушкодження, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

в) Діяння, передбачені пунктами "а" і "б" цієї статті, вчинені групою осіб або з застосуванням зброї, а так само такі, що спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк до дванадцяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 29.02.84 р. N 6591-X)

Стаття 239. Самовільна відлучка

а) Самовільна відлучка з частини або з місця служби військовослужбовця строкової служби, а так само нез'явлення його в строк без поважних причин на службу при увільненні з частини, при призначенні, переводі, з відрядження, з відпустки або з лікувального закладу тривалістю понад одну добу, але не більше трьох діб, або хоч і менше доби, але вчинена повторно протягом трьох місяців, -

караються направленням в дисциплінарний батальйон на строк від трьох місяців до двох років.

б) Ті самі діяння, вчинені у воєнний час, -

караються позбавленням волі на строк від двох до десяти років.

в) Діяння, передбачені пунктом "а" цієї статті, вчинені військовослужбовцем, який відбуває покарання в дисциплінарному батальйоні, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до трьох років.

г) Діяння, передбачені пунктом "а" цієї статті, при пом'якшуючих обставинах -

тягнуть застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 26.04.65 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 240. Самовільне залишення частини або місця служби

а) Самовільне залишення частини або місця служби військовослужбовцем строкової служби, а так само нез'явлення його в строк без поважних причин на службу при увільненні з частини, при призначенні, переводі, з відрядження, з відпустки або з лікувального закладу тривалістю понад три доби але не більше місяця -

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

б) втратив чинність

б) Самовільне залишення частини або місця служби особою офіцерського складу, прапорщиком, мічманом чи військовослужбовцем надстрокової служби, а так само нез'явлення їх в строк на службу без поважних причин тривалістю понад десять діб але не більше місяця, або хоч і менше десяти діб, але більше трьох діб, вчинені повторно на протязі року -

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

в) Діяння, передбачені пунктами "а" і "б" цієї статті, якщо самовільна відсутність тривала понад місяць, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

г) Діяння, передбачені пунктами "а" і "б" цієї статті, вчинені у воєнний час, якщо самовільна відсутність тривала понад одну добу, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з указами

Президії Верховної Ради Української РСР від 14.10.74 р. N 3130-VIII,

від 29.02.84 р. N 6591-X)

Стаття 241. Дезертирство

а) Дезертирство, тобто залишення військової частини або місця служби з метою ухилитися від військової служби, а так само нез'явлення з тією ж метою на службу при призначенні, переводі, з відрядження, з відпустки або з лікувального закладу, вчинене військовослужбовцем строкової служби, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

б) Ті самі діяння, вчинені у воєнний час, -

караються довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

в) Дезертирство, вчинене особою офіцерського складу, прапорщиком, мічманом або військовослужбовцем надстрокової служби, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до семи років.

г) Те саме діяння, вчинене у воєнний час, -

карається довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від семи до десяти років.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом

Президії Верховної Ради Української РСР від 14.10.74 р. N 3130-VIII)

(положення статті 241, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 242. Самовільне залишення частини в бойовій обстановці

Самовільне залишення частини або місця служби в бойовій обстановці, незалежно від тривалості,
-

карається довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

(положення статті 242, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 243. Ухилення від військової служби шляхом членушкодження або іншим способом

а) Ухилення військовослужбовця від несення обов'язків військової служби шляхом заподіяння собі якогось покалічення (членушкодження) або шляхом симуляції хвороби, підробки документів чи іншого обману, а так само відмова від несення обов'язків військової служби -

<http://yurist-online.org/>

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

б) Ті самі діяння, вчинені у воєнний час або в бойовій обстановці, -

караються довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

(положення статті 243, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 244. Промотання або втрата військового майна

а) Продаж, застава або передача в користування військовослужбовцем строкової служби виданих йому для особистого користування предметів обмундирування чи спорядження (промотання), а так само втрата або зіпсування цих предметів внаслідок порушення правил їх зберігання -

караються направленням у дисциплінарний батальйон на строк від трьох місяців до одного року.

б) Ті самі діяння при пом'якшуючих обставинах -

тягнуть застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

в) Діяння, передбачені пунктом "а" цієї статті, вчинені у воєнний час або в бойовій обстановці, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

г) Втрата або зіпсування ввірених для службового користування зброї, боєприпасів, засобів пересування, предметів технічного постачання або іншого військового майна внаслідок порушення правил їх зберігання -

карається позбавленням волі на строк від одного року до трьох років.

д) Діяння, передбачені пунктом "г" цієї статті, вчинені у воєнний час або в бойовій обстановці, -

караються позбавленням волі на строк від двох до семи років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 245. Умисне знищення або пошкодження військового майна

а) Умисне знищення або пошкодження зброї, боєприпасів, засобів пересування, військової техніки чи іншого військового майна, при відсутності ознак особливо небезпечного державного злочину, -

карається позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

б) Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

в) Діяння, передбачене пунктом "б" цієї статті, вчинене у воєнний час або в бойовій обстановці, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років або довічним позбавленням волі.

(положення статті 245, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

<http://yurist-online.org/>

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 245 1. Порушення правил поведження із зброєю, а також з речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточуючих

а) Порушення правил поведження із зброєю, а також боєприпасами, вибуховими, радіоактивними та іншими речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточуючих, яке спричинило заподіяння потерпілому тілесних ушкоджень, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

б) Те саме діяння, яке спричинило заподіяння тілесних ушкоджень кільком особам або смерть потерпілого, -

карається позбавленням волі на строк від одного року до десяти років.

в) Діяння, передбачене пунктом "а" цієї статті, яке спричинило загибель кількох осіб чи інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'ятнадцяти років.

(Доповнено статтею 245 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 29.02.84 р. N 6591-X)

Стаття 246. Порушення правил водіння або експлуатації машин

Порушення правил водіння або експлуатації бойової, спеціальної чи транспортної машини, що спричинило нещасні випадки з людьми або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від двох до десяти років.

<http://yurist-online.org/>

Стаття 247. Порушення правил польотів або підготовки до них

Порушення правил польотів або підготовки до них, що спричинило катастрофу або інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

Стаття 248. Порушення правил кораблеводіння

Порушення правил кораблеводіння, що спричинило загибель або серйозні пошкодження корабля, людські жертви чи інші тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

Стаття 249. Порушення статутних правил караульної служби

а) Порушення статутних правил караульної (вахтової) служби і виданих на розвиток цих правил наказів і розпоряджень -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

б) Те саме діяння при пом'якшуючих обставинах -

тягне застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

в) Діяння, передбачене пунктом "а" цієї статті, що спричинило шкідливі наслідки, для запобігання яким призначено даний караул (вахту), -

карається позбавленням волі на строк від одного року до десяти років.

г) Порушення статутних правил патрулювання, що спричинило шкідливі наслідки, для запобігання яким призначено даний патруль, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

д) Діяння, передбачені пунктами "а" і "г" цієї статті, вчинені у воєнний час або в бойовій обстановці, -

караються позбавленням волі на строк від двох до семи років.

е) Діяння, передбачене пунктом "в" цієї статті, вчинене у воєнний час або в бойовій обстановці, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років або довічним позбавленням волі.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 26.04.65 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 29.02.84 р. N 6591-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

(положення статті 249, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 250. Порушення правил несення прикордонної служби

а) Порушення правил несення прикордонної служби особою, яка входить до складу наряду по охороні державного кордону України, -

карається позбавленням волі на строк від одного року до трьох років.

б) Те саме діяння при пом'якшуючих обставинах -

тягне застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

в) Діяння, передбачене пунктом "а" цієї статті, що спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 251. Порушення правил несення бойового дежурства

а) Порушення правил несення бойового дежурства (бойової служби) по своєчасному виявленню і відбиттю раптового нападу на Україну або по захисту і забезпеченню безпеки, -

карається позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

б) Те саме діяння при пом'якшуючих обставинах -

тягне застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

в) Діяння, передбачене пунктом "а" цієї статті, що спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

г) Діяння, передбачені пунктами "а" і "в" цієї статті, вчинені у воєнний час, -

караються довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років.

(Із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 26.04.65 р.,

від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 29.02.84 р. N 6591-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

(положення статті 251, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 252. Порушення статутних правил внутрішньої служби

а) Порушення особою, яка входить у добовий наряд частини (крім караулу і вахти), статутних правил внутрішньої служби -

карається позбавленням волі на строк від трьох до шести місяців.

б) Те саме діяння при пом'якшуючих обставинах -

тягне застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

в) Діяння, передбачене пунктом "а" цієї статті, якщо воно спричинило шкідливі наслідки, запобігання яким входило в обов'язок даної особи, -

карається позбавленням волі на строк від шести місяців до двох років.

<http://yurist-online.org/>

г) Діяння, передбачене пунктом "в" цієї статті, вчинене у воєнний час або в бойовій обстановці, -

карається позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 253. Розголошення військової таємниці або втрата документів, що містять військову таємницю

а) Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, при відсутності ознак зради батьківщини, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

б) Втрата документів, що містять відомості військового характеру, які становлять державну таємницю, або предметів, відомості про які становлять державну таємницю, особою, якій ці документи або предмети були довірені, якщо втрата стала результатом порушення встановлених правил поводження з зазначеними документами або предметами, -

карається позбавленням волі на строк від одного року до трьох років.

в) Діяння, передбачені пунктами "а" і "б" цієї статті, якщо вони спричинили тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

г) Розголошення військових відомостей, які не підлягають оголошенню, але не становлять державної таємниці, -

карається позбавленням волі на строк від трьох місяців до одного року.

д) Діяння, передбачене пунктом "г" цієї статті, при пом'якшуючих обставинах -

тягне застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 254. Зловживання військової посадової особи владою чи посадовим становищем

а) Зловживання військової посадової особи владою чи посадовим становищем, вчинене з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або в інтересах третіх осіб, якщо воно завдало істотної шкоди, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

б) Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

в) Діяння, передбачені пунктами "а" і "б" цієї статті, вчинені у воєнний час або в бойовій обстановці, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі.

Примітка. Під військовими посадовими особами розуміються військові начальники, а так само інші військовослужбовці, які займають постійно чи тимчасово посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним дорученням повноважного командування.

У статтях 254, 254-1, 254-2, 254-3 цього Кодексу істотною шкодою, якщо вона полягає в заподіянні матеріальних збитків, вважається така шкода, яка в п'ять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а тяжкими наслідками за тієї ж умови вважається шкода, яка в двадцять п'ять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 29.02.84 р. N 6591-X;

Закону України від 11.07.95 р. N 282/95-ВР)

(положення статті 254, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 254 1. Халатне ставлення до служби

а) Халатне ставлення військової посадової особи до служби, яке завдало істотної шкоди, -

карається позбавленням волі на строк до трьох років.

б) Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки,-

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

в) Діяння, передбачені пунктами "а" і "б" цієї статті, вчинені у воєнний час або в бойовій обстановці, -

караються позбавленням волі на строк від семи до десяти років.

<http://yurist-online.org/>

(Доповнено статтею 254 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 29.02.84 р. N 6591-X;

із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII;

у редакції Закону України від 11.07.95 р. N 282/95-ВР)

Стаття 254 2. Перевищення військовою посадовою особою влади чи посадових повноважень

а) Незаконне використання транспортних засобів, споруджень чи іншого військового майна або незаконне використання підлеглого для особистих послуг чи послуг іншим особам, а так само інше перевищення військовою посадовою особою влади чи посадових повноважень, крім передбаченого пунктом "б" цієї статті, якщо ці дії завдали істотної шкоди, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

б) Застосування нестатутних методів впливу щодо підлеглого, або перевищення дисциплінарної влади, якщо ці дії завдали істотної шкоди, а так само застосування насильства щодо підлеглого, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

в) Діяння, передбачене пунктом "б" цієї статті, вчинене із застосуванням зброї, а так само діяння, передбачене пунктами "а" чи "б" цієї статті, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

г) Діяння, передбачене пунктами "а", "б" або "в" цієї статті, вчинене у воєнний час або в бойовій обстановці, -

карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі.

(Доповнено статтею 254 2 згідно із

Законом України від 11.07.95 р. N 282/95-ВР)

(положення статті 254 2, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-ІІІ)

Стаття 254 3. Бездіяльність військової влади

а) Умисне неприпинення злочину, що вчиняється підлеглим, або непорушення військовою посадовою особою, що є органом дізнання, кримінальної справи щодо підлеглого, який вчинив злочин, а так само інше умисне невиконання військовою посадовою особою дій, які вона за своїми посадовими обов'язками повинна була виконати, якщо це завдало істотної шкоди, -

карається позбавленням волі на строк до п'яти років.

б) Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

в) Діяння, передбачені пунктами "а" і "б" цієї статті, вчинені у воєнний час або в бойовій обстановці, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі.

(Доповнено статтею 254 3 згідно із

Законом України від 11.07.95 р. N 282/95-ВР)

(положення статті 254 З, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 255. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни

Здача ворогові начальником ввірених йому військових сил, а так само не викликане бойовою обстановкою залишення ворогові укріплень, бойової техніки та інших засобів ведення війни, якщо зазначені дії вчинені не з метою сприяння ворогові, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років або довічним позбавленням волі.

(положення статті 255, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 256. Залишення гинучого військового корабля

а) Залишення гинучого військового корабля командиром, який не виконав до кінця своїх службових обов'язків, а так само особою із складу команди корабля без належного на те розпорядження командира -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

б) Те саме діяння, вчинене у воєнний час або в бойовій обстановці, -

карається довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

(положення статті 256, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 257. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю

Самовільне залишення поля бою під час бою або відмова під час бою діяти зброєю -

карається довічним позбавленням волі або позбавленням волі строком на п'ятнадцять років.

(положення статті 257, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 258. Добровільна здача в полон

Добровільна здача в полон через боягузтво або малодушність -

карається довічним позбавленням волі або позбавленням волі строком на п'ятнадцять років.

(положення статті 258, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 259. Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні

а) Добровільна участь військовослужбовця, який перебуває в полоні, у роботах, що мають воєнне значення, або в інших заходах, які завідомо можуть завдати шкоди Україні або союзним з нею державам, при відсутності ознак зради батьківщини, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

б) Насильство над іншими військовополоненими або жорстоке поводження з ними з боку військовополоненого, який перебуває на становищі старшого, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

в) Вчинення військовослужбовцем, який перебуває в полоні, дій, спрямованих на шкоду іншим військовополоненим, з корисливих мотивів або з метою забезпечення поблажливого до себе ставлення з боку ворога -

карається позбавленням волі на строк від одного року до трьох років.

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 260. Мародерство

Викрадення на полі бою речей, що знаходяться при вбитих і поранених (мародерство), -

карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років або довічним позбавленням волі.

(положення статті 260, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 261. Насильство над населенням у районі воєнних дій

Розбій, протизаконне знищення майна, насильство, а так само протизаконне відібрання майна під приводом воєнної необхідності, вчинювані щодо населення в районі воєнних дій, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років або довічним позбавленням волі.

(положення статті 261, яке передбачає смертну кару як вид покарання, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 29.12.99 р. N 11-рп/99)

(Із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 22.02.2000 р. N 1483-III)

Стаття 262. Погане поводження з військовополоненими

а) Погане поводження з військовополоненими, яке мало місце неодноразово, або зв'язане з особливою жорстокістю або спрямоване проти хворих і поранених, а так само недбале виконання обов'язків щодо хворих і поранених особами, на яких покладено лікування їх і піклування про них, при відсутності ознак більш тяжкого злочину, -

караються позбавленням волі на строк від одного року до трьох років.

б) Погане поводження з військовополоненими без зазначених обтяжуючих обставин -

тягне застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил.

<http://yurist-online.org/>

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X;

Законом України від 17.06.92 р. N 2468-XII)

Стаття 263. Незаконне носіння знаків Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та зловживання ними

Носіння в районі воєнних дій знаків Червоного Хреста або Червоного Півмісяця особами, які не мають на те права, а так само зловживання у воєнний час прапорами або знаками Червоного Хреста і Червоного Півмісяця або пофарбуванням, присвоєним транспортним засобам санітарної евакуації, -

караються позбавленням волі на строк від трьох місяців до одного року.

Додаток

ПЕРЕЛІК

майна, що не підлягає конфіскації за судовим вироком

I. Не підлягають конфіскації такі види майна та предмети, що належать засудженому на правах особистої власності чи є його часткою у спільній власності, необхідні для засудженого та осіб, які перебувають на його утриманні:

1) житловий будинок з господарськими будівлями в сільській місцевості, якщо засуджений та його сім'я постійно в ньому проживають;

2) носильні речі та предмети домашнього вжитку, необхідні засудженому і особам, які перебувають на його утриманні:

а) одяг - на кожну особу: одне літнє або осіннє пальто, одне зимове пальто або кожух, один зимовий костюм (для жінок - два зимових плаття), один літній костюм (для жінок - два літніх плаття), головні убори по одному на кожний сезон. Для жінок, крім того, дві літні хустки і одна тепла хустка (або шаль);

б) взуття в кількості однієї пари шкіряної, однієї пари гумової і пари валянок на кожну особу;

в) білизна у кількості двох змін на кожну особу;

г) постіль (матрац, подушка, дві простині, дві наволочки, ковдра) і два особистих рушники на кожну особу;

д) необхідний кухонний посуд;

е) меблі - по одному ліжку та стільцю (або табуретці) на кожну особу, один стіл, одна шафа і одна скриня на сім'ю;

ж) всі дитячі речі;

3) продукти харчування, потрібні для особистого споживання засудженому, членам його сім'ї та особам, які перебувають на його утриманні, - на три місяці, а для осіб, які займаються сільським господарством, - до нового врожаю;

4) паливо, потрібне засудженому, членам його сім'ї та особам, які перебувають на його утриманні, для готування їжі та обігрівання приміщення на протязі шести місяців;

5) одна корова, а при відсутності корови - одна телиця; коли немає ні корови, ні телиці - одна коза, вівця чи свиня - у осіб, які займаються сільським господарством;

б) корм для худоби, яка не підлягає конфіскації, - в кількості, потрібній до вигону худоби на пасовище або до збору нових кормів;

7) насіння, потрібне для чергових посівів (осіннього і весняного), та незнятий врожай - у осіб, які займаються сільським господарством;

8) сільськогосподарський інвентар - у осіб, які займаються сільським господарством;

9) знаряддя особистої кустарної і ремісничої праці, а також потрібні для особистих професійних занять засудженого інструменти, приладдя і книги, за винятком випадків, коли суд позбавив засудженого права займатися даною діяльністю;

10) пайові внески до кооперативних організацій (крім дачнобудівних кооперативів) та колгоспів.

Примітка. Пайові внески до житлобудівних кооперативів можуть бути конфісковані в разі, коли спорудження будинку ще не закінчено.

II. В разі конфіскації частки засудженого в спільному майні колгоспного двору чи господарства громадян, які займаються індивідуальною трудовою діяльністю в сільському господарстві, розмір його частки визначається після виключення з цього майна того, що не підлягає конфіскації.

(Перелік із змінами, внесеними згідно з указами Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.01.83 р. N 4571-X,

від 22.06.84 р. N 7194-X)